

Namwanga: Bible for Genesis

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Genesis

1

¹Pantaliko, Leza welewuzile iyulu ninsi yapansi. ²Insi yitalinji nanti amiwele yimwi swinya yalinjivye. Imfinzi yalinji papela apazike. Umuzimu wakwe Leza wapitanga papela paminzi. ³Leza watili, "kuwe uwuswepe," nga akuswepa. ⁴Leza alola uwutswe, kuno awuzima. Wankinye uwutiswe kumfinzi. ⁵Leza ayita uwutiswe umusanya, "nga umusanya awita" uwusiku. "Kwalinji amangunzi nu mutondotondo, uwanda wakutalichila. ⁶Leza watili, "lekani kuwe ichipawulo pakasi ya minzi, nga lekani yankanie aminzi ku minzi." Lekani lyankanie aminzi ku minzi. ⁷Leza apanga ichipawulo nukwankania aminzi yano yalinji pansi yipawulo ukufuma ku minzi yano yalinji papela pipawulo. Chalinji nawonye. ⁸Leza ayita ipa wulo "ilewelewe." yalinji amanguzi nu mutondotondo, uwanda wachitiwili. ⁹Leza watili, "lekani aminzi yapansi pi lewelewe yakolonganikane ponga ku masyo yonga, nga insi iyikale yiloleke." Chalinji nawonye. ¹⁰Leza ayita insi iyikale chalo "chapansi," naminzi ayakolonganikane ponga ayita "wasumbi." Waweni kuno chalinji achizima. ¹¹Eleza ati, "lekani insi yimeze ivya mafwa: ivimelwa ivyakukoma impumba ni miti ya vikomwa iya kukoma ivikomwa vino impumba zili muchi komwa, chili chonsi ukulingana nimewe yakwe." Chalinji ndivyo wonye. ¹²Insi yafumizye ivya mafwa, ivimelwa vyafumizye impumba ukuyana nimiwele yawo, ni miti yakukoma ivikomwa yino mpumba yakwe yalinji mwakwe yoliyo, ukuyana ni mewe yawo. Leza waweni kuno chalinji achizima. ¹³Yalinji amanguzi nu mutondotondo, uwanda wachititatu. ¹⁴Leza ati, "lekani kuwe inkozyo mwilewelewe yigawe uwanda ukufuma kuwusiku nga lekani viwe ngati avimanyikwilo, ku vyampindi, ku vya manda ni myaka. ¹⁵Lekani kuwe inkozyo mwilewelewe lyapa ulukozyo pansi yapansi." Chalinji ndivyo wonye. ¹⁶Leza wapanzile inkozyo inkulu ziwili, inkozyo inkulu ukuvinda umusanya, nu lukozyo ulutichi ukuvinda uwusiku. Wapanzile swinya ni ntanda. ¹⁷Leza waziwisile mwilewelewe kupa ulukozyo pansi yapansi, ¹⁸ukuvinda umusanya nu wusiku, nu kugawa ulukozyo ukufuma ku mfinzi. Leza waweni kuno chalinji achizima. ¹⁹Yalinji amangunzi nu mutondotondo, uwanda we chini. ²⁰Leza ati, "lekani aminzi yakwile ni mpendwa ni vyelewulwa vyawumi, nga lekani ivinyunyi vyapapuka papela yansi mu lwenze lwi lewelewe." ²¹Leza ayelewula ivyelewulwa vya mwesumbi mukulu, nga ni chelewulwa chonsi cha wumi ukuyana ni miwele yakwe, ivyelewulwa vino vikupita navino vikakwivwa aminzi kulikonsi, nga ni chinyunyi cha mapa chonsi ukuyana ni miwele yakwe. Leza waweni kuno chalinji achizima. ²²Leza wavipefile, ati, "komani vikomwa nga munyame, nukwizuya aminzi mwakwe wasumbi. Lekani ivinyunyi vinyame pansi yapansi." ²³Yalinji amangunzi nu mutondotondo, uwanda wachiti sano. ²⁴Leza ati, "lekani insi yapansi yikome ivyelewulwa vyawumi, chonsi ukulingana ni miwele yakwe, ivitekwa, ivinyamana ivitichi, ni vitumbu vya muni, chonsi ukulingana ni miwele yakwe." Chalinji ndivyo wonye. ²⁵Leza wapanzile ivitumbu vyansi ukuyana ni miwele yawo, ivitekwa ukuyana ni miwele yawo, nachonsi chino chikusela pa musili ukuyana ni miwele yakwe. Waweni kuno chalinji achizima. ²⁶Leza ati, "lekani tupange umuntu muchata chitu, muchikolano chitu. Lekani viwe ni nsambu panswi zya mwesumbu, napa vinyunyi vya milewelewe, pa vitekwa, pakwe vyonsi ivya muni, napa chinyamana chonsi ichakusela muni." ²⁷Eleza welewuzile umuntu muchata chakwe. Muchata chakwe wa mwelewuzile weliwe. U muni nu mwanachi welewuzile woliwo. ²⁸Leza wawapefile nukuti kwakwe woliwo, "munyame, nukuvula. Mwizuyze insi yapansi, nukuyi chinva. Muwe ni nsambu panswi zya mwesumbi, pa vinyunyi vya mwilewelewe, napa chintu chlichonsi icha wumi chino chikupita pansi yapansi." ²⁹Leza ati, "lola, nakupa ichimelwa chonsi icha kukoma impumba yino yili pansi yonsi yapansi, nu muti wonsi impumba yakwe yili mwakwe yoliyo. Viliwa avyakulya kwakwe mwemwe." ³⁰Ku chitumbu chonsi ichansi yapansi, ku chinyunyi chonsi icha mwiwulu, na chonsi chino chikusela muni, na kuchelewulwa chonsi chino chili nu mufuto wawumi napa ichawumafwa chonsi ichimelwa achakulya." chalinji ndivyo wonye. ³¹Leza waweni chonsi chino wapanzile. Lola, chalinji achizima nkaninye. Yalinji amangunzi nu mutondotondo, uwanda wa chitimutanda.

2

¹Apalipano imyulu ninsi yapansi zyasizile, nivintu vyonsi ivyawumi vino vyalinji mwenemo. ²Pawanda mununenulambali Leza wafisile pawumalimo wa mulimo wakwe wuno wawonvile, achili chino wizile puza pawanda wamunenulambali ku milimo yakwe yonsi. ³Leza apepa uwanda wamunenulambali nukuwutelefa, pamulandu mwakwe wowo wizile puza ku milimo yakwe yonsi yino wawonvile mukwelewula kwakwe. ⁴Vyo vyalinji avyakuwombwa ukulingana ni myulu ninsi yapansi, pano vyelewuzile, pawanda wuno Yahweh Leza wapanzile insi yapansi ni myulu. ⁵Kutalinji nanti we vupa wa musili wino walinji ukuti ali muni yapansi, nga kutalinji ichimelwa cha musili chino chalinji chipunsile, Amuno Yahweh Leza atalenjesizye ukuti yitonye pansi yapansi, nga patalinji umuntu wakulima umusili, ⁶Kweni esusuwe wakwezile ukufuma muni yapansi nu kusembelela papela pa musili wonsi. ⁷Yahweh apanga umuntu ku lutukumbu lwivu, nga amufutila mu mpuno zyakwe umufuto wa wumi wakwe, nga umuntu awa amumi. ⁸Yahweh akomela ichalo kuwu fumilo wilanzi, mwakwe Edeni, nga mulyanye awika umuntu wino wamupanga. ⁹Ukufuma kumusili Yahweh Leza wapanzile umuti wonsi ukukula chino achizima ku minso ni chizima ku chakulya. choo mukuzanwa nu muti wawumi wuno walinji mukasi muchalo. numuti wakumanya ichizima ni chiwipi. ¹⁰Uluzi lwafumile mu Eden ukusembelela ichalo. Kulyanye lwagawinkine aluwa induzi zini. ¹¹Uluzi lwakutalichila we Pishon. Aluliluno lukatantala muni yonsinye iye Havilah, kuno kuli egolide. ¹²Egolide wansi yoo amuzima. Kuli swinya ebdellium niwe lye onyx. ¹³Izina lya luzi lwe chitiwili we Gihon. Lweni lukatantala muni ye Kushi yonsinye. ¹⁴Izina lya luzi lwe chititatu we Tigrisi, nga lukatantala kuwufumilo we Ashur. Uluzi lwe chini we Euphrates. ¹⁵Yahweh Leza wasenzile umuntu

wamuwika muchalo che Eden ukuwuwonvya nu kuwusunjilila. ¹⁶Yahweh Leza apingula umuntu, ati, " Kumuti wonsi uwa muchalo mufwile wawalya muwusapuke. ¹⁷Kweni ku muti wakumanya ichizima ni chiwape utazipizile wawalya, amuno pawanda wuno ulilya ku muti woo, nakawuzyenye ulifwa." ¹⁸Apano Yahweh Leza ati, " asachizima kuno umuntu afwile awe wenga. Nandi mupanjile ekavwa uwa kumuyana." ¹⁹Ukufuma ku musili Yahweh Leza wapanzile ichinyamana chonsi icha munsu ni chinyuni chonsi icha mwilewelewe. Ngapano wavilesile ku muntu kuti alole muno andi avyitile. Monsi muno umntu witizile ichelewulwa chawumi, lyalinji alizina lyakwe. ²⁰Umuntu wapile amazina ku vitekwa vyonsi, ku vinyuni vyonsi vya mwilewelewe, na kuvitumbu vyonsi ivya munsu. Kweni ku muntu weni kutalinji nanti wekavwa uwa kuyana kwakwe weliwe. ²¹Yahweh Leza wapanjisizye utulo utwakulachisya ukupona pa muntu, achino umuntu walazile. Yahweh wasenzile lumwi uluwazu lwakwe nga ayiyala umuwili pano wasenzile uluwazu. ²²Nu luwazu luno Yahweh wasenzile ku muntu, wapanzile umwanachi nuku muleta ku muntu. ²³Umuntu ati, " Ipindi yoo, wee ali fupa lya mafupa yane, nu mutande wamutande wane. Ali yitwa, 'pamulandu wasenzilwe ku muntu.'" ²⁴Achaleka umuntu ayisi nu nyina kwe, aliwa ponga nu waku wakwe, nga waliwa amuwili wonga. ²⁵Wonsi walinji chitankwa, umonsi nu muchi wakwe, kweni watasozilwe insoni.

3

¹paponye inzoka yalinji anchenjele ukulusya inyama zyonsi izyalonde zino e Yahwey Eleza welewuzile. Ayiti kumwanachi, " Avino Leza nakawuzye wavwanzile, mutize mulye icha muti wonsi ukufuma muchalo?" ²Umwanachi ati ku nzoka, "Tufwile twawalya ichikomwa icha ichakufuma ku miti yachalo, ³kweni ukulingana ni chikomwa cha muti wuno wuli mukasi muchalo, Leza watili, 'mutati mwawalya wowo, nanti akuwukumya, amoo mulifwa.'" ⁴Inzoka ayiti kumwanachi, "'Mwawuchisinkanye mutalifwa. ⁵Amuno Leza amanyile kuno uwanda wuno mulilya aminso yinu yaliyiyuka, nga muliwa vino Leza, awakumanya ichizima ni chiwape. ⁶'Walile umwanachi walola kuno umuti walinji awuzima ku chakulya, nukuti walinji awakuloleka ichete muminso, nukuti umuti walinji ayakulenjesya wumwi ukuwa ni njelu, wakuntuzile chumwi icha vikomwa nukulya. Apano wapile swinya chimwi umulume wakwe wino walinji naweliwe, nga alya. ⁷Aminso yawo wonsi ayiyuka, nga awamanya kuno walinji chintakwa. Awasuminkania amafwa ya mukuyu apaliponga nukuyivwimbiliza woliwo. ⁸Wivwile umuswato we Yahwey Leza akupita muchalo lyo ilanzi lyatonta, achino umonsi nu mwanachi wakwe awavwama ku minso ye Yahwey mukasi ya miti yamuchalo. ⁹Yahweh Leza ayita umonsi ati kwakwe weliwe, nga uli kwi?" ¹⁰Umonsu ati, " imbiwile muchalo, nga intina, umulandu tendi chintakwa. Achino tenjifisile." ¹¹Leza ati, nga wuzye weweni akunenile kuno uli chintakwa? ungawanga ulile ku muti wuno nakupinguzile ukuti nanti kulya kwewolilwo?" ¹²Umonsu ati, " Amwanachi wino wampile ukuwa nanene, wampile ichikomwa ukufuma ku muti, nga nalile. " ¹³Yahweh Leza ati ku mwanachi, " Nga chani chino wawomba?" Umwanachi ati, " Inzoka yimbifile nga indya." ¹⁴Yahweh Leza ati ku nzoka, " pamulandu wawomba choo, wemutipwe nsu muvikwato vyonsi nivitumbu vyonsi ivyamunsu. Apawula wako wuno uliwapitila, swinya uliwawalya ulutukumbu amanda yawumi wako wonsi. ¹⁵Ndiwika uwulwani pakwe wewe nu mwanachi, pakasi pa mbeyu yako ni mbeyu yakwe. Aliwapumunta umutwe wako, nga nawe uliwaluma ichitende chakwe." ¹⁶Kumwanachi ati, ndiyonjelezya uwulumila wako mukuwa na wana, uliwapapa awana muwulumila. Ukuluchila kuliwa pe wakuwako kweni alivinda pakwe wewe. ¹⁷Kwe Adamu amunena ati, pamulandu watyelezya ku mazwi ye wakuwako, nga walya ku muti, ukulingana chino nakupinguzile wewe pakuvwanga ukuti, 'Utawile uye kwe wowo; umusili awutipwe umulandu na wewe; ulilya ukufuma kuwulumila ya wumi wako. ¹⁸Chilifumya iminga nivimalemati kwakwe wewe, nga ulilya ivimelwa vyamuchalo. ¹⁹Pitwinsi lya mpumi yako ulilya ichibama, ukufichila wanyochela kumusili, amuno wasenzilwe ukufuma kwecho. Amuno we lutukumbu naku lutukumbu ulinyochela. ²⁰Umonsu amwita wakuwakwe izina Eva pamulandu walinji we mayo wa vya wumi vyonsi. ²¹Yahweh Leza apanjila Adamu nu waku wakwe ivizwalo vyamikwela nukuwazwika. ²²Yahweh Leza ati, " kanonzi umuntu wawa nge asweswe, uwakumanya ichizima ni chiwape. Achino kanonzi atazipizile ukuzumilizwa ikasa lyakwe lifichile, ukusenda ku muti wawumi, nukulya nukuwa nuwumi wamuyayaya. " ²³Achaleka Yahweh Leza wamufumizye muchalo che Eden, pakulima umusili kwewuno wafumilizile. ²⁴Achino Leza afumya umuntu muchalo, nga awichila amakerubi pa wufumililo wilanzi we Eden, nulupanga lwakulilima luno lwasenukanga konsi na konsi, ukuti luchinjilize inzila ku muti wawumi.

4

¹Umonsu amanya Eva umuchi wakwe nga awa ni chfuwa akwata Kaini. Ati, " Nafum ya umuntu nu lwavwilizyo lwe Yahweh." ²Apano akwata umunyina e Abel. Nomba Abel wizilewa we kachema wang'onzi, kweni Kaini walimanga umusili. ³Chizile chawa mukupita kwa mpindi Kaini walesile ivikomwa vimwi vya musili ukuwa achawupi kwe Yahweh. ⁴Lelo Abel, walesile chimwi iche nakatote wang'onzi zyakwe nazimwi na mafuta yamwi. Yahweh azumilizya Abel ni chawupi chakwe, ⁵kweni Kaini ni chawupi chakwe atazumilizye. Achino Kaini walinji afulwe nkaninye, nga awika ni nkansi. ⁶Yahweh ati kwe Kaini, "Wuzye achani chino ufuzilwe nga chani chino ukuwika inkansi?" ⁷Ndi wawomba chino achizima, utanga uzumilizwe? kweni ndi utawomba chino sachizima, uluwembu lukulindilila pa mulyango ni vikumbuchilwa ukukutungulula, kweni ufwele uvinde pakwe choo." ⁸Kaini avwanga kwe Abel umunynakwe. Yalinji ampindi yino walinji muchalo, Kaini akatuchila Abel umunynakwe nuku mukoma. ⁹Apano Yahweh ati kwakwe Kaini, " Nga Abel umunynako ali kwinye?" ati, " Ntamanyile. Wuzye kalola wa munyina wane?" ¹⁰Yahweh ati, " Nga achani chino wawomba? uwazi wa munyonko wukupunda kwe nene ukufuma ku musili. ¹¹Kanonzi mwe watipwe ukufuma ku musili,

wuno wati wiyula umulomo wakwe ukupochelela uwazi wa munyonko ukufuma kwikasa lyako.¹²Pano ukulima umusili, ukufuma kanonzi nu kutwalilila wuta likoma ivikomwa ivivule. Umusowa masyo nuwa kupitana avino uliwa munsu.¹³Kaini ati kwe Yahweh, " ukusundwa kwane kwakula ukulusya chino ntanga mfichiliseye. ¹⁴Nakawuzyenye, mwamfumya nene pawanda woo ku musili woo, nga ndi fisama ku chinsyo chako. Ndi sowa masyo nuwa kupitapitana munsu, nawensi wino wanzana alinkoma." ¹⁵Yahweh ati kwakwe weliwe, " Ndi wumwi wakoma Kaini, ukulanduza kuliwa pakwe weliwe munenulambali." Apano Yahweh awika ichimanyikwilo pakwe Kaini, ukuti ndi wumwi wamuzana, umuntu weyo atalwisania naweliwe.¹⁶Achino Kaini wizile fuma paminso ye Yahweh nukuya yikala munsu Nod, kuwufumililo we Eden. ¹⁷Kaini amanya ewaku wakwe nga awa ni chifuwa. Wapafile Enoki. Wazenzile umusumba awita izina lya mwana wakwe Enoki.¹⁸Kwakwe Enoki kwa pafilwe Iradi. Iradi wizile awa we yisi we Mehujayeli. Mehujayeli wizile awa we yisi we Metushayeli. Metushayeli wizile awa we yisi we Lameki. ¹⁹Lameki wa twazile awanachi wawili. Izina lya kwe wenga walinji we Adah, nga ni zina lyakwe winji walinji we Zillah.²⁰Adah wakwasile eJabo. Walinji we yisi wa kwe wawo wano wakakwikala muma tenti wano wali nivitekwa. ²¹Izina lya munyina wakwe walinji we Jubo. walinji we yisi wawo wano wakalizya babatoni ni mfwemfwe ²²Lelo kwakwe Zillah, wakwasile Tubo-kaini welinji we Naamah. ²³ELamecki watili kuwa waku wakwe, "Adah ne Zillah, teyelezyani kwizwi lyane; mwe wachi wakwe Lamecki, teyelezyani kwakwe vino nkuvwanga. Amuno nati inkoma umuntu pamulandu nukunchisa nene, pamulandu umulumendo wanchisile. ²⁴Ndi Kaini walanduzwa ku mpindi munenulambali, alyakuti Lamecki ali landuzwa amakumi munenulambali ni mpindi munenulambali." ²⁵Adam amanya swinya ewaku wakwe, nga akwata umwana winji umonsi. Amwita izina lyakwe e Seti nga ati, " Leza wapa umwana winji mumasyo yakwe Abel, amuno Kaini wamu komile." ²⁶Umwana wakwasile kwakwe Seti nga amwita izina lyakwe Enoshi. Pa mpindi yoyo awantu watalisile ukwita pi zina lyakwe Yahweh.

5

¹Woo amutantiko wa mbeyu yakwe Adam. Pawanda wuno Leza welewuzile umuntu, wawelewuzile muchata chakwe ²Umonsu nu mwanachi wawelewuzile woliwo. Wawa pefile nga ayita woliwo awantu pano welewuzile.³Walile pano Adam wikala imyaka umwanda na makumi yatatu, wizile wawa we tata wa mwana umonsi uwa muchata chakwenye, muchikolano chakwe, nga amwita izina lyakwe e Seti. ⁴Watili pano Adam wawa we tata wakwe Seti, wisile imyaka imyanda kananimonsi wizile wawa we tata wa wana wachonsi awavule nawa chanachi. ⁵Adam wisile imyaka imyanda mufundikambali namakumi yatatu, ngapano wafwile.⁶Walile Seti wikala imyaka umwanda na yitatu wizile wawa we yisi we Enoshi. ⁷Watili wawa we yisi we Enoshi, wisile imyaka imyanda kananimonsi na munenulambali nga wizile wawa we yisi wawana chonsi wavule nawa chanachi. ⁸Seti wisile imyaka imyanda mufundikambali ikumi na yawili, ngapano wizile wafwa.⁹Walile Enoshi wikala imyaka amakumi mufundikambali, wizile wawa we yisi we Kenani. ¹⁰Watili pano wawa we yisi we Kenani, Enoshi wikazile imyaka amakumi kananimonsi ikumi na yasano. ¹¹Enoshi wikazile imyaka amakumi mufundikambali na yasano, ngapano wizile wafwa.¹²Walile Kenani wikala imyaka amakumi munenulambali, wizile wawa we yisi we Mahalalelu. ¹³Watili wawa we yisi we Mahalalelu, Kenani wikazile imyaka imyanda kananimonsi na makumi yani. Wizile waw we yisi wa wanachonsi wavule na wachanachi. ¹⁴Kenani wikazile imyaka imyanda mufundikambali ni kumi, ngapano wizile wafwa.¹⁵Walile Mahalalelu wikala imyaka umutanda na yasano, wizile wawa we yisi we Jaredi. ¹⁶Watili wawa we yisi we Jaredi, Mahalalelu wikazile imyaka imyanda kananimonsi na makumi yatatu. Wizile wawa we yisi wawanachonsi wavule na wachanachi. ¹⁷Mahalalelu wikazile imyaka imyanda kananimonsi amakumi mufundikambali na yasano, ngapano wizile wafwa.¹⁸Walile Jaredi wikala imyaka umwanda amakumi umutanda na yawili, wizile wawa we yisi we Enoki. ¹⁹Watili wawa we yisi we Enoki, Jaredi wikazile imyaka imyanda kananimonsi. Wizile wawa we yisi wa wanachonsi wavule nawachanachi. ²⁰Jaredi wikazile imyaka mufundikambali amakumi umutanda na yawili, ngapano wizile wafwa.²¹Walile pano Enoki wikaLa imyaka amakumi umutanda na yasano, wizile wawa we yisi we Metuselah. ²²Enoki wapisile ne Leza imyaka imyanda yitatu lyo wawa we yisi we Metuselah. Wizile wawa we yisi wa wana chonsi na wanachi awavule. ²³Enoki wikazile imyaka imyanda yitatu na yisano. ²⁴Enoki wapisile ne Leza, ngapano wizile pita, amuno Leza wamusenzile.²⁵Walile Metuselah wikala imyaka umwanda amakumi kananimonsi na munenulambali, wizile wawa we yisi we Lameki. ²⁶Watili wawa we yisi we Lameki, Metuselah wikazile imyaka imyanda munenulambali amakumi kananimonsi na yawili. Wizile wawa we yisi wawana awavule awachonsi na wanachi. ²⁷Metuselah wikazile imyaka imyanda mufundikambali amakumi mutanda na mufundikambali. Apano wizile wafwa.²⁸Walile Lameki wikala imyaka umwanda kananimonsi na yawili, wizile wawa we yisi wa mwana umonsi. ²⁹Wa mwisile izina lyakwe Noah, awati, " wee alitupa ukupuza ku milimo yitu nu kuwulumilwa wa kuyikungula kwa makasa yitu, yino tuzipizile tuwombe pamulandu nu musili wuno Yahweh ati atipa." ³⁰Lameki wisile imyaka imyanda yisano amakumi mufundikambali na yasano watili wawa we yisi we Noah. Wizile wawa we yisi wawana wavule awachonsi na wachanachi. ³¹Lameki wikazile imyaka imyanda munenulambali amakumi munenulambali na munenulambali. Apano wizile wafwa.³²Watili Noah wikala imyaka imyanda yisano, wizile wawa we yisi we shemu, Hamu, ne Yafeti.

6

¹Chizile chawa lyo awantu ukuvula pansu yapansi nga nawana wachanachi wakwasile kwakwe woliwo, ²ukuti awana wakwe Leza waweni awana wawantu kuno walinji awayembe. Wayitwalizile wonga awanachi, wensi uwawoliwo wino

wamusolanga. ³Yahweh ati, " Umuzimu wane wutaliwa mu wantu penyee, amuno amutande. Waliyikala imyaka umwanda na makumi yawili. "⁴Wa masayi walinji mumsi yapansi mu manda yalianye, nga swinya nukuya inkolelo. Chawovnilwe pano awana we Leza watwazile awana wawantu, nga awakwata awana nawoliwo. Waa walinji awantu wamaka awakalii, awantu awamanyikwe. ⁵Yahweh waweni kuno uuwuipwe wa muntu wakulisya mumsi yapansi, nga nukuti nakelenganizye ka wuntu ya myenzo yawo walivye awuwuipwe wakutwalilila. ⁶Yahweh wayilizanizye ukuti wapanzile awantu pansu yapansi, nga cha lwilwi nsizye weni ku mwenzo wakwe. ⁷Achino Yahweh watili, "Nandi mpyele awantu wano nati mbelewula ukufuma kumsi yapansi --awantu ni vinyama, nivintu vyonsi ivya kuzenzela ni vinyunyi vya mwilewelewe, amuno nkuyilizania ukuti navipanzile. " ⁸Kweni Noah wazanile ukutemelwa mu minso yakwe Yahweh. ⁹Vyo vyalinji avyakuwombwa ukulingana ne Noah. Noah walinji amuntu umulungamane, atalinji nanti ampifya mwakwe wantu wampindi yakwe. Noah wapitanga ne Leza. ¹⁰Noah wizile wawa we yisi wawana watatu: Shemu , Hamu, ne Yafeti. ¹¹Insi yapansi yawozile paminso yakwe Leza, nga yizwile ni vyongo. ¹²Leza waweni insi yapansi; lola, yavunzile amuno umutande wonsi wati wuwozya inzila zyakwe pansu yapansi. ¹³Leza ati kwakwe Noah, "Nalola kuno ampindi yakumalizya imitande yonsi, amuno insi yapansi yizula ni vyongo ukupitila yoliyo. Nakawuzyenye, nkwizu kuzyonona ninsi. ¹⁴Yipanjilani mwenga uwato wesapule. Pangani amakasi muwato, nukusyema mukasi nakunzi. ¹⁵Avyo mwandi muye muwupanjile: Uwutali wawato wandi wuwe ichisunsa imyanda yitatu; muwutali wakwe wandi wuwe amakumi yawili yamamita nukutalimpa kwakwe kwandi kuwe amamita ikumi lyonga na yani. ¹⁶Pangani umusonje wawato, nga mumalizye pa chisunsa ukufuma papela pa mbali. Muwike umulyango pa mbali pawato nga mupange na pansu, uwe chitiwili, nga ni chipitu che chititatu. ¹⁷Teyelezanyi, ndi pakuleta intalala ya minzi pansu yapansi, pakonona imitande yonsinye yino yili numufuto wawumi ukufuma pansu piyulu. Chonsi chino chili pansu yapansi chilifwa. ¹⁸Kweni ndiyikazya ipangano na mwemwe. Muliynjila muwato, mwemwe, awana winu ne waku wako, nawachi wawana wako ponga nawewe. ¹⁹Ichelewulwa chonsi icha wumi icha mutande chonsi, uluko lwe viwili vili vyonsi muzipizile muviwike muwato, ukuvisunga nuwumi namwemwe, ivyonsi ni vyanachi. ²⁰Ni vinyunyi ni myata nimiwele yawo, ni vinyamana ni miwele yawo, ni vyakusela nga ni chakusela chonsi ichansi ni miwele yawo, viwili vyonsi vilizya kwakwe mwemwe muvisunge nuwumi. ²¹Ukolonganike kwakwe wewe wenga ichakulya cha mwata wonsi ichakulyekwa nukuchisunga, kuti chize chiwe achakulya chakwe mwemwe navyolivyo. " ²²Achaleka Noah wawonvile choo. ukulingana kwakwe vyonsi vino Leza wamupinguzile, achaleka awomba.

7

¹Yahweh ati kwe Nowa," zanga"wewe ni mbumba yako yonsi, muwato, amuno nalola kuno wewe wemulungamane pankolelo zyane munkulo yoo. ²Kunyama yonsi iyintakandamana ulileta izyonsi munenulambali nizyanachi munenulambali . Kunyama zino ankandamane, kwezyozyo mulete ziwili, iyachonsi niyachanachi. ³Swinya ni nyunyi zyamwilewelewe, ulete izyonsi munenulambali ni zyanachi munenulambali, ukusunga imbeyu yakwe pansu yonsi iyapansi. ⁴Amuno mumanda munenulambali ndipanjisya imvula yitonye pansu yapansi kumanda amakumi yani umusanya nuwusiku. Ndiyonona chonsi ukufuma pansu pamusili ichawumi chonsi chino napanga. " ⁵Nowa wawonvile chonsi chino Yahweh wamupinguzile. ⁶Nowa walinji ni myaka imyanda umutanda pano intalala yaponile mumsi. ⁷Nowa, awanakwe, ewakuwakwe, nawanyinavyala winjizile ponga muwato pamulandu wa minzi yantalala. ⁸Inyama nzima ni nyama zino zisi nzima, ninyunyi nachonsi chino chikasela pansu, ⁹viwili viwili, ichonsi nichanachi, vyizile kwe Nowa avyinjila muwato, ndivino Leza wamupinguzile Nowa. ¹⁰Ayala manda yasila munenulambali, aminzi yantalala ayiza mumsi yapansi. ¹¹Mumwaka wa myanda mutanda wawumi wakwe Nowa, mumwezi we chitiwili, pawanda wi kumi munenulambali uwa mwezi, pawanda wuliwonga, ivintopwezi vyonsi vizike avimiminuka, namampongololo ya mwiwulu ayiyuka. ¹²Imvula ayitalika ukupona pansu yapansi ku manda yani uwusiku numusanya. ¹³Pawanda wowonye Nowa nawana wakwe awachonsi, Shemu, Hamu, nu Yafeti, nu muchi wakwe Nowa, nawachi watatu awana wakwe ponga nawoliwo, awinjila muwato. ¹⁴Awakwinjila ponga nachonsi ichinyamana ukulingana numwata wakwe, nachonsi ichitekwa ukulingana numwata wakwe, ni chakusela chonsi chino chikasela pansu yapansi ukulingana numwata wakwe, ninyunyi yonsi ukulingana numwata wakwe, ichelewulwa chonsi namapa. ¹⁵Viwili muvya mutande vyonsi mwakwe vino mwalinji uwumi wamufuto vwizile kwakwe Nowa nukwinjila muwato. ¹⁶Ivinyama vino vyinjizile mwenemo vyalinji ichonsi nichanachi ivyamutande vyonsi; vyinjizile mwenemo ngati vino Leza wamupinguzile. Ngapano Yahweh azyialila ichisakati. ¹⁷Ngapano intalala ayiza mumsi yapansi ku manda amakumi yani, nga naminzi ayavulilila ayatumpula uwato nukuwukwezya papela yansi. ¹⁸Aminzi ayafichilisa ukwiwala insi yapansi, nga uwato awambama papela paminzi. ¹⁹Aminzi ayakwela nkaninye pansu yapansi achaleka ni myamba yonsi iyitali yino yalinji pansu pilewelewe yakupichizilwe. ²⁰Aminzi yakwezile intampulo ikumi nayasano papela pasosonjelwa yamyamba. ²¹Ivyawumi vyonsi vino vyapitanga mumsi vyafwile_ inunyi, ivitekwa, inyama vyamumpanga, ivyelewulwa vyawumi vyonsi vino vyikalanga mumpendwa inkulu pansu yapansi, nawantu wonsinye. ²²Ivyelewulwa vyawumi vyonsi wano wisile pamulundu, wano wafutanga umufuto wawumi ukupitila mumpuno zyawo, wafwile. ²³Achino ichawumi chonsi chino chalinji papela yansi chapyezilwe, awantu nivinyama nivintu vyakusela nivinyunyi vyamwilewelewe. Vyonsinye vyononilwe ukufuma mumsi. Nowa vyee nawawo wano walinji naweliwe muwato wasyazile. ²⁴Aminzi yikazile pansu yapansi amanda umwanda wonga namakumi yasanu.

8

¹Eleza welenganizizye Nowa, ivinyamana vyonsi mumpanga, nga nivitekwa vyonsi vino vyalinji naweliwe muwato. Eleza alenjiesya inkungu ukuputa papela pansi, nga aminzi ayatalika ukupwela. ²Imbwiwi zyawu zike wampongolo wiyulu ziyusile nga ayileka, nga ayileka ukutonya. ³Intalala ya minzi yatalisile ukwika katichi katichi munsu yapani, nga pakupelelechezya kwa manda umwanda nakumi yasano yizile yasila. ⁴Uwato wizile wupuza mu mwezi wamunulambali, pawanda wikumi munulambali wamwezi, pamyamba ye Ararati. ⁵Aminzi ayatwalilila ukwika ukufichila umwezi wikumi. Pawanda wakutalichila wamwezi, insonga zyamyamba zyalolesile. ⁶Yalile pano amanda amakumi yani yapita Nowa ayiyula impongolo yawato wuno wapanzile. ⁷Watumile chigowe nga apapuka ukunyochela nyochela ukufichila yakala munsu yapani. ⁸Ngapano wizile tuma inkunda pakulola ndi aminzi yasizile papela yansi yapani, ⁹kweni inkunda yitazanile amsyo yakuwika ichinama chakwe, nga ayinyochela kwakwe weliwe muwato, amuno yachilinjil yakukwanisya insi yonsi yapani. Wafumizye ikasa lyakwe ayisenda nukuyileta muwato naweliwe. ¹⁰Walindilizile amanda yanji munulambali nga atuma swinya inkunda ukufuma muwato. ¹¹Inkunda yanyochezile kwakwe weliwe akamanguzi. Lola! Mu mulomo mwakwe mwalinji ifwa iyawe lyakwe alivi iliteta. Apano Nowa wamanyile kuno amanzi yapwela munsu yapani. ¹²Walindilizile swinya amanda yanji munulambali, nga atuma swinya inkunda. Yitanyochezile swinya kwakwe weliwe. ¹³Chalinjil pano mu myaka umutanda nu mwaka wakutalichila, mu mwezi wakutalika, muwanda wakutalika uwa mwezi, kuno aminzi yakazile munsu yapani. Nowa afumya ichikupichizyo cha wato, alolecheya kunzi, alola kuno, lola, papela wamusili pakala. ¹⁴Mumwezi wachitiwili, pawanda wamakumi yawili munulambali, insi yakazile. ¹⁵E leza ati kwe Nowa, ¹⁶Fumani muwato, mwemwe, ewaku wako, awana wako wachonsi, nawachi awawana wako nawewe. ¹⁷Fuma ponga nawewe ichelewulwa chonsi ichamuwili chonsi chino chili nawewe _ ivinyunyi, ivinyamana, nachonsi ichakusela chino chikusela pansi _ ukuti vizipizile vinyamane pansi yapani, ukuti vikome ivikomwa nukonjelezwa pansi yapani. ¹⁸Apano Nowa wafumile nawana wakwe wa chonsi, ewaku wakwe, nawachi wawana wakwe naweliwe. ¹⁹Ichelewulwa chonsi ichawumi, ichakusela chonsi, nichinyunyi chonsi, ichilichonsi ichakupita pansi, ukulingana nimbumba zyawo, wasile uwato. ²⁰Nowa azenga akavuwa kwe Yahweh. asenda ivinyama vimwi ivintakandamikwa nga nivinyunyi vimwi ivintakandamikwa, nga apa ivyawupi vyakocha pakavuwa. ²¹Yahweh anunchizya umunsu uwuzima nga ati umwenzu wakwe, " ntalitela ntipe swinya umusili umulandu nawantu, chingatenga amelengano ya myenzo yawo ayiwiye ukufuma ku wunya wawo. Ntalitela nanti akonona swinya ichintu chonsi ichawumi, ndivino nawomba. ²²Pano insi yapani yichili, impindi ya mbewu nukusinja, ukutalala nukulungula, ichisanya ni chisiku, umusanya nuwusiku vitaliyimilila."

9

¹Apano Leza apepa Nowa nawana wakwe wachonsi, nga ati kwakwe woliwo, " komani vikomwa, munyame, nukwizuya insi yapani. ²Ukutinia kwakwe mwemwe nuwutundume winu wuliwa chinyamana ichawumi chonsi pansi yapani, pa chinyunyi chonsi icha mwilewelewe, nachonsi icha kupita pamusili, ni nswi zyonsi izya mwe sumbi. Vyati vipwa mumakasa yinu. ³Icha kupita chonsi chino achawumi chiliwa achakulya kwakwe mwewemwe. ndivino nawapile ivimelwa vyawumafwa, Kanonzi nkuwapa chilichonsi. ⁴Kweni mutazipizile mwawalya inyama nuwumi wakwe-wuno awazi wakwe- mwakwe yoliyo. ⁵Kweni mo uwazi winu, uwumi wuno wuli muwazi winu, ndivwamba ukunyosezyapo. Ukufuma kwikasa lyachinyamana chonsi ndiwuvwamba. Ukufuma kwikasa lya muntu wensi, akulikuti, ukufuma kwikasa lyewumwi wuno wakoma umunyina, ndivwambichisya ukulipila pa wumi wa muntu weyo. ⁶Wensi wino akwisyu wazi wantu, pamuntu weyo uwazi wakwe wuli yiswa, amuno amuchata che Leza muno welewuzile umntu. ⁷Ukuwa mwemwe, komani ivikomwa nukunyama, musalangane insi yonsi iyapani nukunyama pakwe yoliyo. ⁸Apano Leza avwanga ku wana wakwe nakwe weliwe, ati, ⁹"ukuwa nene, teyelezya! naya paku fichilisya ipangano lyane nawewe nawa kwichilila pakwe wewe, ¹⁰Ni chelewulwa chonsi ichawumi chino chili nawewe, ni vinyunyi, ni vitekwa, ni chelewulwa chonsi ichansi ichakuwa namwe, chonsi chino chafumile muwato, ku chelewulwa chawumi chonsi icha pansi. ¹¹Newawo ukufichilisya ipangano namwe, ukuti icha mutande chonsi chitalitela chononwe na minzi yantalala. Kutalitela swinya intalala yonone insi yapani." ¹²Leza ati, " Choo achili chimanyikwilo chipangano chino nkupanga pakasi pakwe nene na wewe ni chelewulwa chonsi ichawumi chino chili nawewe, ni kwatwa lyonsi ilyankolelo: ¹³Nawika umulalamfuti mwiwingo, nga chiliwa achilolelo chipangano pakasi nene ninsi yapani. ¹⁴Chiliyiza chiwe pano ndileta iwingo pansi yapani nga umulalamfuti awuloleka mwiwingo, ¹⁵ngapano ndiyizuka ipangano lyane, lino lili pakasi pakwe nene namwemwe ni zichelewulwa chawumi chonsi ni vyamiwili vyonsi. aminzi yataliwa swinya antalala pakonona ivyamuwili vyonsi. ¹⁶Umulalamfuti wuliwa mumawingo nga ndiwulola, umwakuti njizuke ipangano lyamuyayaya pakasi pakwe Leza ni chelewulwa chonsi ichawumi ni chamuwili chonsi chino chili munsu yapani." ¹⁷Apano ati kwakwe Noah, " Cho achimanyikwilo chipangano lino nasimichizya pakasi pakwe nene ni vyamuwili vyonsi vino vili pansi yapani. ¹⁸Awanachonsi wakwe Noah wano wafumile muwato walinji Shemu, Hamu, ne Yafeti. Hamu walinji we Tata we Cannan ¹⁹Waa walinji awana chonsi wakwe Noah, nga ukufuma we waa insi yonsi yapani ya nyamilwe. ²⁰Noah watalisile ukuwa we sichilima, nga akomela ivikomwa. ²¹Wizile wamwa umutawa wumwi nga akoleka. Walazile chintakwa mwi teti lyakwe. ²²Apano Hamu, Etata we Cannani, waweni uwuchintakwa we yisi nga anena awanyina wakwe kunzi. ²³Nga Shemu ne Yafeti awasenda umwinjila awawika pa vipungo vyawo vyonsi, nukupita ichimfutete nga awawimba ichintakwa cheyisi wawo. Impumi zyawo zyaloizizye kunji, achino watawani uwuchintakwa we yisi wawo. ²⁴Walile Noah wakatuka kuwukoleke wakwe, wizile manya chino umwanakwe chonsi umutichi chino awomvile kwakwe weliwe. ²⁵Nga ati, "Cannani awe amutipwe. Azipizile awe awakupyunjila wawapyungi wawanyina wakwe." ²⁶Watali swinya, "Leka Yahweh,

eLeza we Shemu, apepwe, nga leka Cannani awe wekapyunga wakwe.²⁷Lekani Leza ayonjelezye ichipya che Yafeti, nga lekani apange akaya kakwe mwi teti Iye Shemu. Lekani Cannani awe wekapyunga wakwe."²⁸Lyo intalala yapita, Noah wikazile imyaka imyanda yitatu namakumi yasano,²⁹Amanda yonsi yakwe Noah yalinji imyanda mufundikambali na yasano ngapano wafwile.

10

¹Yoo yalinji ankwatwa yakwe Nowa, wino we Shemu, Hamu, ne Yafeti. Awana chonsi wakwasilwe kwakwe woliwo lyo intalala yapita.²Awanachonsi wakwe Yafeti walinji we Gomer, Magogi, Medayi, Javani, Tubal, Mesheki, ne Tirasi.³Awanachonsi wakwe Gomer walinji we Ashkenaz, Riphath, ne Togarmah.⁴Awanachonsi wakwe Javani walinji we Elishah, Tarshish, Kittim, ne Dodanimu.⁵Ukufumilila kwakwe yaa awantu wa mumbali mwakwe sumbi wapawunkine nga awaya mutwaya twawo, wensi ni nvwango yakwe, ukulingana nuluko lwawo, ni nduko zyawo.⁶Naa waa wana Hamu walinji Kushi, Miziramu, Put, ne Kanani. Naa waa wana wakwe⁷Kushi walinji we sebal, Havilah, sabuta, Raamah, swinya sabuteka. Naa waa wana wakwe Raamah walinji we sheba ne Dedani.⁸Kushi wizile wawa. we yisi wakwe Nimirod, wino walinji awantaliko ukuchinvyva insi⁹Walinji wekawinga wamaka paminso pakwe Yahweh. Awuli mulandu kulikuti, "vino Nimurod, ekewinga uwamaka yakwe Yahweh."¹⁰inkasi ziyakutalichila izya wufumu walinji we Babylon, Uruk, Akkad, ne Kalneh, munsu yakwe Shinar.¹¹Ukufuma munsu yoyo wayile ku Assyria nga azenga Niniveh, Rehoboti Ir, Kalah,¹²ne Resen, wino walinji pakasi pe Niniveh ne kalah. Walinji amusumba uwukulu.¹³Mizraim wizile wawa we yisi wakwe Ludites, wa Anamites, wa Lehabites, wa Nephtuhites,¹⁴Wa pathrusites, wa kasluhites (kwakwe wino awafilisiti wafumilizile), nawa kaphtorites.¹⁵Kanani walinji amukwasi wakwe Sidoni, eketote wakwe nuwa kwe Heth,¹⁶swinya nuwa wa Jebusites, wa Amori, wa Girgashites,¹⁷wa Hiva, wa Akari, wa Sinayi,¹⁸wa Arivadi, wa Zemari, wa Hamati. Pankolelo yakwe induko zyawa Kanani zya salangine.¹⁹Numumpaka wawa Kanani wafumizile ku Sidoni, mukutungululwa ne Gerar, mpaka naku Gaza, nga pano akupita ukulungama kwe Sodomu, Gomorrah, ne Zeboyimu, mpaka nuku Lasha.²⁰Waa walinji awana chonsi wakwe Hamu, nu nduko zyawo, ni nvwango zyawo, munsu zyawo, munsu zyawo, nga namu nduko zyawo.²¹Awanachonsi wakwasilwe swinya kwe Shemu, umunyina wakwe Yafeti. Shemu walinji swinya amunyanya wawantu wonsi wawa Eber.²²Awanachonsi wakwe Shemu walinji we Elamu, Ashur, Arphaxad, Lud, ne Aram.²³Awanachonsi wakwe Aram walinji we Uz, Hul, Gether, ne Mesheki.²⁴Arphaxad wizile wawa we yesi wakwe Shelah, nga ne Shelah wizile wawa we yisi wakwe Eber.²⁵Eber walinji nawanachonsi wawili. Izina lyakwe wumwi walinji we Peleg, amuno mumanda yakwe insi yagawinkine. Izina lya munyinya walinji we Joktan.²⁶Joktani wizile wawa we yisi wakwe Amodadi, Shelefu, Hazarmaveti, jerah,²⁷Hadoramu, Uzal, Diklah,²⁸Obal, Abimael, Sheba,²⁹Ophir, Havilah, ne Jakobu. wonsi waa walinji awanachonsi wakwe Joktani.³⁰Ichipya chawo chalinji acha kufuma ku Mesha mpaka Sepa, umwamba wakufuma kukambazwa kawufumo wilanzi.³¹Waa walinji wanachonsi wakwe Shemu, ukulingana nintanto zyawo ni nvwango zyawo, munsu zyawo ukulingana ni nduko zyawo.³²Waa wino walinji wanachonsi wakwe Noah, ukulingana naku nkwantwa zyawo, naku nduko zyawo. Kwakwe vyoo induko zypawunkine nga aziwaya ninsi lyo intalala yapita.

11

¹Lelo insi yonsi yawovyanga invwango yonga nga walinji namazwi ayaliyonga.²Ndivino wachonile kuwufumilo wilanzi, wazanile uwutambalale munsu ye shinar nga awikala kulyanye.³Awati kwe numuwuye," zanj, lekani tumate injelwa nukuzoyocha ichetechete." Walinji ni njelwa mumalo ya mawe namanenengela ngati amusumbi.⁴Awati, " zanj, lekani tuyizenjele swenga umusumba ni pembo lino papela pakwe pafike kwiylulu, nga tuyipanjiile swenga izina. Ndi tutangatuti wonye, tuli salangana pansu yonsi iyapansi."⁵Achino Yahweh wisile alola umusumba ni pembo lino uluko lwe Adam wazenzile.⁶Yahweh ati, " Lola, amuntu wenga ni nvwango iyliyonga, nga wati watalika ukuwomba choo! kanonzi kusi nanti chimwi chino wakasi ukuwomba chilikaninkana kwakwe woliwo.⁷Zanj, lekani twike nukuvulungania invwango yawo, ukuti watakati wivwane we numuwuye."⁸Achaleka Yahweh wawasalanginie munsu yonsinye swinya waleke ukuzenga umusumba.⁹Achaleka, akaya kaa kitwa Babelo, umulandu Yahweh wavulunginie invwango yansi yonsi nga ukufuma koko Yahweh wawasalanginie ukuwafumia munsu yonsi yonsi yapansi.¹⁰Waa walinji awaluko we Shemu. Shemu walinji imyaka umwanda wonga, nga wizile wawa we yisi wakwe Arphaxad imyaka yiwili lyo intalala yapita.¹¹Shemu wikazile imyaka imyanda yisanu lyo wawa we yisi we Arphaxad. Wizile wawa swinya we yisi wawanachonsi nawachanachi.¹²Walile pano Arphaxad wikala imyaka amakumi yatatu nayasano, wizile wawa we yisi we Shelah.¹³Arphaxad wikazile imyaka imyanda yini lyo wawa we yisi we Shelah. Wizile wawa swinya we yisi wawanachonsi nawachanachi.¹⁴Pano Shelah wikazile imyaka amakumi yatatu, wizile wawa we yisi we Eber.¹⁵Shelah wikazile imyaka imyanda yini nayitatu lyo wawa we yisi we Eber. Wizile wawa swinya we yisi wawanachonsi nawachanachi.¹⁶Pano Eber wikazile imyaka amakumi yatatu nayani, wizile wawa we yisi we Pelegi.¹⁷Eber wikazile imyaka imyanda yini namakumi yatatu lyo wawa we yisi we Pelegi. Wizile wawa swinya we yisi we wawanachonsi nawachanachi.¹⁸Pano Pelegi wikazile imyaka amakumi yatatu, wizile wawa we yisi we Reu.¹⁹Pelegi wikazile imyaka imyanda yiwili namufundikambali lyo wawa we yisi we Reu. Wizile wawa swinya we yisi wawanachonsi wanj nawachanachi.²⁰Pano Reu wikazile imyaka amakumi yatatu nayawili, wizile wawa we yisi we Serugi.²¹Reu wikazile imyaka imyanda yiwili namunenulambali lyo wawa we yisi we Serugi. Wizile wawa swinya we yisi wawanachonsi wanj nawachanachi.²²Pano Serugi wikazile imyaka amakumi yatatu, wizile wawa we yisi we Nahor.²³Serugi wikazile imyaka imyanda yiwili lyo wawa we yisi we Nahor. Wizile wawa swinya we yisi wawanachonsi wanj nawachanachi.²⁴Pano Nahor wikazile imyaka amakumi yawili

namufundikambali wizile wawa we yisi we Terah.²⁵Nahor wikazile imyaka umwanda ikumi nafundikambali lyo wawa we yisi we Terah. Wizile wawa swinya we yisi we wawanachonsi wani nawachanachi.²⁶Walile pano Terah wikala imyaka amakumi munenulambali, wizile wawa we yisi we Abram, Nahor, ne Haran.²⁷Kanonzi waa walinji awaluko lwakwe Terah. Terah wizile wawa we yisi we Abram, Nahor, ne Haran, nga Haran wizile wawa we yisi we Loti.²⁸Haran wafwile mumunso yeyisi eTerah muni yakwe yaku kwatwila, mu Ur ya wachaldeans.²⁹Abram ne Nahor watwazile awanachi. Izina lya muchi we Abram walinji we Sarai nga nu muchi we Nahor walinji we Milkah, umwana wakwe Haran, wino walinji we yisi wakwe wakwe Milkah ne Iskah.³⁰Kanonzi Sarai walinji we chumba; atalinji nanti amwana.³¹Terah wasenzile umwana wakwe Abram, Lot umwana wa mwanawakwe Haran, ne Sarai enyinyavyala, umuka mwana wakwe Abram, nga awakatuka ponga mu Ur yawa wachaldeans, pakuya muni ye Kenani. Kweni wizile ku Harani nukwikala kulyanye.³²Terah wikazile imyaka imyanda yiwili nayasano nga afwa mu Haran.

12

¹Kanonzi Yahweh ati kwe Abram, "fuma muni yako, nakuwakamu wako, naku ng'anda yeso, uye kuni yino ndikusontela.²Ndipanga wewe uluko ulukulu, nga ndikupepa, nukupanga izina lyako ukuwa alikulu, nga uliwa wewupepo.³Ndipepa wano wakukupepa, kweni wonsi wano watakukuchindika ndiwatipa. Ukupitila mwakwe mwemwe imbumba zyonisi izya muni zilipepwa."⁴Achino Abram wapisile, ndivino Yahweh wamunenile ukuwomba, nga Lot wapisile naweliwe. Abram walinji ni myaka amakumi munenulambali nayasano pano wafumile mu Haran.⁵Abram wasenzile Sarai, umuchi wakwe, Lot, umwana wamuninyina, nivyuma vyawo vino walinji navyo, nawantu wano wafumile nawomu Harani. Wakatusile ukuya mukaya ke Kenani, nga awiza muni ye Kenani.⁶Abram apitilila ayafika namuni ye Shekem, kumukuyu waku More. Mpampindinye yoo awina Kenani wikazile muni.⁷Yahweh alolechela kwe Abram, swinya ati, "Kuwana wako ndipa insi yoo." Achaleka kulyanye Abram azenjela Leza akavuwa, wino walolesile kwe weliwe.⁸Ukufuma koko apita aya kuni ya myamba kuwufumililo wilanzi ku Betele, kuno wazenzile umutanda wakwe, Betele asyala kuwinjililo wilanzi nu Ai kufumililo wilanzi. Kulyanye azenga akavuwa ke Leza swinya akita izina lyakwe Yahweh.⁹Ngapano Abram apitilizya uwulendo, aya alungama ku Negevu.¹⁰Kwalinji Inzala muni, achaleka Abram aya muni ye Ejiputi pakwikala, ane Amuno inzala yalinji ayikulu muni.¹¹Lyo wapalamila ukwinjila Ijiputi, anena Sera umuchi ati, "Lola nomba, manyile kuno we mwanachi umuzima."¹²Nanti awina Ijiputi wakulola wakuya ukuti, 'we amuchi wakwe; wakuya wakunkoma, ukuwa wakuya ukukusya wewe nuwumi.¹³Uye uti wenkazi yane, alyakuti chinzipile nene pamulamndu wakwe wewe, swinya nukuti uwumi wane wupitilile pamulandu nawewe."¹⁴Ala pano Abram winjila mu Ijiputi, awina Ijiputi awalola kuno Sera walinji amuzima.¹⁵Awana wakwe awamulola, swinya awamulanjizya kwe Felo, swinya awamulunvya awamusenda awamutwala kwisano lyakwe Felo.¹⁶Felo apochelela Abram ichete muno weliwe, swinya Abram apochelela ing'onzi swinya ning'ombe, nindokwe izyonisi, awawonvi awonsi, awawonvi awanachi, indokwe izyanachi swinya ningamila.¹⁷Achaleka Yahweh ayinvyala Felo swinya nisano lyakwe ni ndwala inkulu pamulandu nu Sera, umuchi wakwe Abram.¹⁸Felo wamwisile Abram, swinya amunena ati, achintuchi chino uchisile kwenene? Achani chino utanenile kuno wee amuchi wako?¹⁹Ngachani chino watili, ankazi yane; waleka namusenda ukwa amuchi wane? kanonzi, wewakwako. Musede, swinya pita inzila yako."²⁰Achaleka Felo apa isundo kuwantu wakwe ivyakwe weliwe, swinya awamuwanga, apaliponga numuchi swinya navyonsi vino walinji navyo.

13

¹Achaleka Abram afuma apita mu Ijiputi nga apita aya munegevu, weliwe, umchi wakwe navyonsi vino walinji navyo. Lot nawe apita nawo.²Nomba Abram walinji amuwotoke kuvitekwa, ne siliva, swinya ne Golide.³Wapitilizizye nuwulendo wakwe ukufuma ku negevu ukuya kun Betele, kumasyo kuno kwalinji ipembo lyakwe kali, pakasi pakwe Betele nu Ayi.⁴Wayile kumasyo kuno ipembo lyazenzilwe nakali paa wisile pizina lyakwe Yahweh.⁵Nomba Lot, wino wapitanga nu Abram, walinji nuwufyo, nivitekwa, nimitanda.⁶Amasyo yatawalingine wonsi ukwikala apoliponga, pamulandu ivyuma vyawo vyalinji avivule nkani, umwakuti watanga wikale ponga.⁷Naswinya kwalinji imipanji kuwachemi wakwe Abram nawachemi wakwe Lot. Awina Kenani nawina Pelezi wikalanga muni pampindinye yoyo.⁸Achaleka Abram anena Lot ati, "Leka patakawe impokoto pakasi pakwe wewe nanene, swinya napa wachemi wako nawane; mwakwevyonsi, swe luko longa.⁹Wuzye insi yonsi yisi mwakwe wewe? pitilizyani swinya tupawunkane ukufuma kwe nene nkuya kwe ndilo, nene nkuaya kwe kamani."¹⁰Achaleka Loti atalangania, swinya alola insi yonsi iyakwe Yorodan yalinji antambalale iyitililwe naminzi konsinye nukuyafika naku Zoar, ngati achalo chakwe Yahweh, ngati ansi ye Ijiputi. Choo chalinji lyo Yahweh atani ayonone Sodomu nu Gomora.¹¹Achaleka Loti wasozile ukwikala mumupata wakwe Yorodani nga alungama kuwufumililo wilanzi, swinya nawa luko awapawunkana ukufuma kumuwyu.¹²Abram wisile muni ye Kenani, nga Loti ayikala pakasi pamupata wamisumba imitambalale. Azenga imitanda kutali kupipi ne Sodomu.¹³Kanonzi awantu wamusodomu walinji awawembu nkaninye ukupanzinkana ne Yahweh.¹⁴Yahweh ati kwe Abram, lyo Elot wayipawula kweweliwe, "Lola kumasyo kuno uyimilile ukufuma kambazwa, kambazwa, kuwufumilo wilanzi, nakuwinjililo wilanzi."¹⁵Yonsi insi yino walola, ndikupa wewe nawana wako umuyaya.¹⁶Ndileka awana wako wavule ngati antukumbu lyansi, aluakuti ndi umuntu angawazya intukumbu zyamuni, fwandi ni kwata lyakonye wangawazya.¹⁷Katuka, uye muwutali swinya namuwupapatale wansi, amuno ndikupa wewe."¹⁸Achaleka Abram anyamula imitanda, nga aya ayikala mumiwuyu yaku Mamre, yino yili mu Hebroni, swinya kulyanye azenga nakavuwa kakwe Yahweh.

14

¹Chachisilwe mumanda ye Amrafelo, Imfumu ye Shinari, Arioch, uwe Ellasar, Kedorlaomer, Imfumu ye Elam, ne Tidah, Imfumu ye Goiim, ²walwile ivita nawa Bela, Imfumu ye Sodomu, Birsha, Imfumu ye Gomorrah, Shinab, Imfumu ye Admah, Shemeber, Imfumu ye Zeboyim, nga ni Mfumu ye Bela(yino yitwanga swinya Zoar).³Zyoo Imfumu zisano zizile zisanzinkana ponga muchifwansi che Siddim(chino chikakwitwa swinya Esumbi wamuchele).⁴Pamyaka ikumi nayiwili wawombelanga Kerdolaomer, kweni mummyaka ikumi nayitatu awakatuchila. ⁵Apano mummyaka ikumi nayini, Kerdoalomer nizyamfumu zino zyalinji nawe azichinvy Rephaim, mu Ashteroth Karnaim, awa Zuziti mu Ham, nawa Mayiti mu Shave Kiriathaim, ⁶nawa Hori mukaya kawo kamulundu ake Seir mpaka naku Paran, yino yili kupipi nulupalang'ang'a. ⁷Awanyoka awiza ku En Mishpati(yino yikakwitwa swinya Kadesh), nukuchinvy insi yonsi yawina Amaleki, nawina Amori wino wikalanga mu Hazazoni Tamar. ⁸Achaleka Imfumu ye Sodomu, Imfumu ye Gomorrah, Imfumu ye Admah, Imfumu ye Zeboyim, ni Mfumu ye Bela(akulikuti Zoar) awaya pakupekania pakuya ukulwa muchifwansi che Siddim ⁹ne Kardolaolmer, Imfumu ye Elam, Tidal, Imfumu ye Goiim, Amrafelo, Imfumu ye Shinar, Arioch, Imfumu ye Ellasar; Izyamfumu zini ukulwa nazisano.¹⁰Lelo Ichifwansi che Siddim chalinji mwizwile ivizinji vye tara, nga avyo izyamfumu zye Sodom ne Gomorrah awasamala, awaponela mulyanye. Wawo wano wasyazile wasamalizile ku myamba. ¹¹Achaleka izyamfumu azisenda vyonsi vino avye Sodomu ne Gomorrah navyonsi ivyakuzumilizwa vyawo, awapita. ¹²walile wapita, wasenzile swinya Lot, umwana wamunyina we Abram, wino wikalanga mu Sodomu, navyonsi vino walinji navyo.¹³Wenga wino wapulumusile wizile nukumunena Abram umuhebeli. Wikalanga mumusitu we Mamre, awa Amori, wino walinji amunyina we Eshkol ne Aner, wano walinji awamwizilila we Abram. ¹⁴Ngapano Abram wivwile kuno awalwani walema awaluko lwakwe, wafuzye 318(awantu imyanda yitatu ikumi nakananimonsi awasambilizwa wavita wano wapafilwe mung'anda yakwe, nga awasamazya mpaka ukufika kwe Dan. ¹⁵Wankinie awantu wakwe ukuwalwisania, uwusiku swinya awawalwisya, nukuwasamazya nukufika chaku Hobah, yino yili kukambazwa ke Damasika. ¹⁶Nga anyosya ivyawo vyonsi, nga anyosya swinya nuwaluko lwakwe eLot niyivi vyakwe, na mamanye nawantu wanji. ¹⁷Walile pano Abram wanyoka ukuchinvy Kerdolaomer nga Izyamfumu zino zyalinji naweliwe, Imfumu ye Sodomu wafumile ukusunkana naweliwe muchifwansi che Shaveh(ichakwitwa swinya ichifwansi chazyamfumu). ¹⁸Melchizedek, Imfumu ye Salem, walesile e buledi ni pala. Walinji we simapepo we Leza uwapapela nkaninye. ¹⁹Amupepa ati" Umupepwe awe we Abram kwe Leza wapapela nkani, ekelewula wiyulu ninsi. ²⁰Umupepwe awe we Leza wapapela nkani, wino apile awalwani winu mwikasa lyinu." Apano Abram apa kwe weliwe ichikumi chonsi. ²¹Imfumu ye Sodomu ayiti kwe Abram, " Mpa wantu, iviya yisendele wenga." ²²Abram avwanga ati ku Mfumu ye Sodomu, " Nakatusya ikasa lyane kwe Yahweh, eLeza wapapela nkani, ekelewula wiyulu ninsi, ²³ukuti ntalifumya ulukonje, inkonje zyandyato, nachonsi chino achinu, ukuti mutize muti swinya, ' Nati muwotosya Abram. ' ²⁴Ntandi nsende chimwi ukufumya chino awache walile nukwankania kwa wantu wano wayile nanene. Leka Aner, Eshkol, ne Mamre wasende ichipya chawo."

15

¹Alapano vyoo vyapita amazwi ye Yahweh yizile kwe Abram muchilolwa, ati, " utatina, Abram! ne chinjililo chako nichlipwa ichikulu." Abram avwanga ati, " ²Mfumu Yahweh, Wuzye wandi umpe chani nene, pano nkutwalilila nukuntapapa, nga nuwi pyana wane we Eliezer uwa kudamasika?" Abram avwanga ati, " ³pano utampile impampo, lola, wino alikwatwa mung'anda yane aliwa awampyani!"⁴Ngapano, Lola, amazwi ye Yahweh ayiza kwakwe weliwe, ayati, " We umuntu ataliwa awampyani wako; kweni wino alifuma muwula wako awo alipyana." ⁵Nga umufumya kunzi, nukuti, " Lungama ulole kwiwulu, nga upende intanda, ndi uyine ukuzipenda." Nga avwanga ati kweweliwe, " Avyo uluko lwako luliwa." ⁶Wasuwizile Yahweh, nga achisenda kweweliwe ukuwa awulungamane. ⁷Avwanga ati kweweliwe, " Yahweh, wino wafumizye wewe mu Ur iya wa kaladiya, ukupa wewe insi yoo ukupyana," ⁸watili, " Mfumu Yahweh, Nga ndi manya wuli ukuti nd pyana?"⁹Nga avwanga ati kweweliwe, " Ulete umwana ng'ombe uwa myaka yitatu, imbuzi yamyaka yitatu, ing'onzi yamyaka yitatu, inkunda, swinya nintozi. " ¹⁰Wamuletezele vyonsinyevyoo, nukuviputula pawili, nukuwika chonsi pakasi ukulolana nichiwuye, kweni atankinie ivinyunyi muvipya. ¹¹Pano ivyakulya ivinyunyi vyika kuvifwe, Abram wavisamazyaanga.¹²Alapano ilanji lyati lwawila, Abram waponechezile nga, lola, imfinzi intundume ayimuponela. ¹³Ngapano Yahweh avwanga kwe Abram ati, " Nakawuzyenye umanye kuno ikwatwa lyako liliwa alyeni muni yino sayawo, nga waliwa awazya nukutamika imyaka imyanda yini." ¹⁴Ndipanzya uluko lolo luno waliwa pyunjila, nga pankolelo walifuma insawo invule. ¹⁵Kweni muliya kuwa kwasi winu mumutende, nga mulizikwa muwukote uwuzima. ¹⁶Mwi kwatwa lyechini waliyiza swinya koo, amuno imbembu zyawa Amori zitani zisile."¹⁷Alapano ilanji lyawila nga ni mfinzi yakoma, lola, inyungu yamulilo nulukozyo lukwana ukuputunsania paviputulwa. ¹⁸Pawanda wowo Yahweh wapanzile ipangano nu Abram, avwanga ati, " Ndipa ikwatwa lyako insi yoo, ukufuma ku luzi lwe Ijiputi nuku luzi lukulu, Euphrates_ ¹⁹wa kinites, wakenizztes, wa Kadmonites ²⁰waHittites, wa Perizzites, wa Rephites, ²¹waAmorites, waCaanites, wa Girgashites, nawa Jebusites."

16

¹Nomba Esera, umuchi wakwe Abrahamu, atamukwatisile umwana nanti wumwi, kweni walinji numuwonvi umwanachi, umwina ijiputi, wino izina lyakwe walinji we Hagala. ²Ngapano Esera avwanga ati kwe Abrahamu, " lola,

nomba, Imfumu Yahweh yanjima nene impapo . nazina yanga kumuwonvi wane. Umuno nchepamwi ningiza imbe nawana ukupitila mwake weliwe." Abrahamu azumilizya izwi lyakwe Sera. ³Pansizi pano Abrahamu wikala imyaka ikumi muni ye Kenani pano Sera, umuchi wakwe Abrahamu, apa Hagala, umuwonvi wakwe umwina Ijiputi, kumulume wakwe ukuwa amuchi. ⁴Ngapano apita kwe Hagala, nga anyamula uwula. Pano walola ukuti wanyamula uwula, nga amusula nyinaku. ⁵Ngapano Esera ati kwe Abrahamu, " intazi yoo lkwene amulandu wakwe wewe napile umuwonvi wane umwanachi ukumuwa pa chifuwa chako, swinya pano walola ukuti wanyamula uwula, nasuzilwe mumieranso yakwe. Lekani Imfumu Yahweh yitupanzye pakasi pakwe nene nawewe. ⁶Kweni Abrahamu avwanga ati kwe Sera, " Lola koo, umuwonvi wako umwanachi ali mumaka yako, umuchitile chonsi chino chinga kuzipila." Ngapano Sera awamuyinva, achaleka amusamala. ⁷Umungelo wakwe Yahweh Leza amuzana papipi nichifula chaminzi mulumpalang'ang'a, ichifula chino chili munzila yakuya ku shuri. ⁸Avwanga ati, Hagala, muwonvi wakwe Sera, nga wafuma kwinye swinya ukuya kwinye?" Ngapano ati, " nkusamala kwe mamakulu Sera." ⁹Umungeli wakwe Yahweh avwanga ati kwakwe weliwe, " nyochela kwe nyokokulu, swinya uwatontela kumasundo yakwe." ¹⁰Ngapano umungelo wakwe Yahweh amunena ati, " Ndivuzya nkaninye ikwata lyako, liliwa alintapendwa. ¹¹Umungelo wakwe Yahweh swinya amunena ati, " Lola, unyamuzile uwula swinya ulikwata umwana umonsi, swinya alimwita izina Ishimayeli, pamulandu Yahweh wivwa ukuyimba kwako. ¹²Aliwa we sinka muntu, aliwa mulombwa kwewila muntu, nawila muntu aliwa nulombwa kwakwe weliwe, swinya aliyikala apatali ukufuma kuwanyina wakwe wonsi. ¹⁴Ngapano apa izina lyo kwe Leza Yahweh wino wavwanzile kweweliwe, " wewe we Leza we muno ukandola nene, " amuno wavwanzile wati, " Wuzye nigatwalilila ukulola napano ambweni?" ¹³Achaleka ichifula chaminzi chisilwe Biya Lanayi Roi; lola, chili pakasi pe kadeshi ne Beredi. ¹⁵Hagala akwata umwana umonsi wakwe Abrahamu, swinys Abrahamu amwita umwanakwe izina, wino Hagala wakwasile, e Ishmaeli . ¹⁶Abrahamu walinji ninyaka amakumi kanani monsi ni myaka mutanda pano Hagala wamupapizile Abrahamu e Ishmaeli.

17

¹Pano Abrahamu wawa ninyaka amakumi mufundikambali, ni myaka mufundikambali(99), Yahweh walolesile kwe Abrahamu swinya ati kwe weliwe, " Ne Leza wamaka pita nanene, utawa nanti kampifya. ²Apano ndi simichizya ilayano pakasi pwakwe nene swinya nawewe, swinya aliwa nyama nkaninye." ³Abram afukama pansi naminso yakwe pansi nga avwanga naweliwe, ati, ⁴" Ndivyo nene, lola, ilayano lyane lilinawewe. Uliwa we mukwasi wakunyama izyansi. ⁵Izina lyako litaliwa alye Abram, liliwa alye Abrahamu_ amo nakusozile wewe ukuwa we mukwasi wakunyama izyansi. ⁶Ndikupanga wewe ukukoma ivikomwa iviule, swinya ndipanga izyansi zywewe, swinya izyamfumu zilifuma kwewewe. ⁷Ndiyikazya ilayano lyane pakasi penene swinya nawewe swinya nawana mwemwemwe pakwe wewe, muwukwasi wonsi uwawo sita kulolechesya ilayano, kwe Leza kwewewe swinya nawana winu pewewe. ⁸Ndikupa wewe, nawana winu pakwewewe, insi kuno insi yonsi ya Kenani, yamuyaya, swinya aliwa we Leza wawo." ⁹Ngapano Leza ati kwe Abrahamu, " Ndivyo wewe, ufwiile usunge ilayano lyane, wewe nsiswinya nawana pewewe mwikwatwa lyinu lyinsinye. ¹⁰Lyoo alayano lyenene, lino mufwiile musunge, pakasi pewewe swinya nanene swinya nawana winu pewewe: Umonsi wensi makwe mwemwe afwiile aputulwe. ¹¹Mufwiile mulembwe uwusilamo kuwumalilo wachonsi , swinya choo chiliwa achimanyikwilo chilayano pakasi penene swinya nawewe. ¹²Umonsi wensi mwakwe mwemwe yano amanda kananimonsi awakote wafwiile walembwe uwusilamo, kuwantu wazyanduko. Choo chisanzwa weliwe wino wapapwa mung'nda yako nawino wakalwa ni ndalama ukufuma kwe mwizililila wensi wino sawumwi wawana winu. ¹³Wino wapapwa mung'anda yako swinya wino wakalwa ni ndalama yako afwiile alembwe. Amo ilayano lyane liliwa mumuwili wamuyaya wilayano. ¹⁴Umonsi wensi wino atalembwa kumuwi wawonsi aliputulwa kukufuma kuwantu wakwe. Wapangulania ilayano lyane, ¹⁵"Leza ati kwe Abrahamu, " ndivyo Serai ewakwako, ukamwita ukuti Serai swinya. Mwakwechoo, izina lyakwe aliwa we Sera. ¹⁶Ndimupepa weliwe, swinya alikupa wewe umwana mwakwe weliwe. Ndimupepa weliwe, swinya aliwa we mayo wa zyansi . Izyamfumu zyawantu waliyiza ukufuma mwe weliwe . " ¹⁷Ngapano Abrahamu afukama aponia pansi aminso, sewinya aseka , swinya ati mumwenzo wakwe, " umwana angapapwa ku muntu wino ali ninyaka umwanda wonga (100) nga chingawa wuli Esera, wino ali ninyaka amakumi mufundika mbali, umwana?" ¹⁸Abrahamu ati kwe Leza, ukuti Ishumaeli ayikale pankolelo pewewe. ¹⁹Leza avwanga, " awe, kweni Sera ewakuwako alipapila umwana wewe, swinya ufwiile umwite izina ilye Ayizeki. Ndiyikazya ilayano lyane naweliwe mwamuyaya wilayano nawana wakwe pakwe weliwe. ²⁰Ndivyo Ishumaeli, nakwivwa wewe. Lola, nati mupepa weliwe swinya nati mupanga ukupapa kuvule swinya alinyama alinyama nkaninye . Aliwa we tata wawa kumi wawakumi nawawili awana mfumu, swinya ndipa weliwe uwukulu wansi. ²¹Kweni ilayano lyane ndiyikazya nu Ayizeki, wino Sera alipapa kwe wewe pampindi yo umwaka wukwiza. ²²Lyo wamala ukuvwanga naweliwe, Leza wapisile mupela ukufuma kwe Abrahamu. ²³Apano Abrahamu asenda umwana Ishumaeli umwana wakwe, swinya nawonsi wanoi wapafilwe mung'anda yakwe, swinya nawonsi wanio wakazilwe nindalama zyakwe, umonsi wrnsinye mwakwe mwemwe mwensi mwe wang'anda ye Abrahamu , awalembwe umuwili wawonsi wawo muliwenga uwanda, Ndiwo Leza wavwanzile kwe weliwe. ²⁴Abrahamu walinji ninyaka amakumi mufundikambali lyo walembwa uwusilamo mumuwili wawonsi wakwe. ²⁵Ishumaeli mwana wakwe walinji ninyaka ikumi nayitatu pano walenvilwe uwusilamo mumuwili wawonsi wakwe. Muwuliwonga ²⁶uwanda Abrahamu swinya nu Ishumaeli umwana wonsi awalembwa uwusilamo. ²⁷Wonsi awonsi wamung'anda yakwe walenvilwe uwusilamo naweliwe, ukusanzwa nawo wapapwa yako swinya nawo wakazilwe nindalama ukufuma kuwa mwizilila.

18

¹Yahweh walolesile kwe Abram pamuwuyu we mamule, lyo wikala pamulyango wamutanda pakulungula kwa wanda. ²Waweni kupela swinya, lola, waweni awantu watatu wimilile pakwe weliwe. Lyo wawalola wasamalizile ukuwasunkania palyango wamutanda afukama pansi. ³Ati, " mwe Mfumu yane, ndi mwazana ukutemwelwa mwakwe nene, nazina mutize mupitiile pamuzya winu." ⁴Lekani aminzi yatichi yize, mupwizye amatamba yinu, swinya mwemwe mupuze mumuti mwisika. ⁵Lekani ndete ichakulya chitichi, ukuti muzane amaka mwewenecho. Ukufuma papo mungapita, amuno mwiza pamuzya winu. " Awamutolelela, " chita ndimo wavwanjila. ⁶Ngapano Abrahamu zuwazuwa winjizile mumutanda nukuya kwe Sera, swinya avwanga, " zuwa, senda uwusu wuzima indupe zitatu, uwukolonganie upange ebuledi. ⁷Ngapano Abrahamu asamalila kuvitekwa, swinya asenda ingwata intelepe swinya inzima, swinya apa umuwonvi swinya wapitisizye ukutenda. ⁸Wasenzile iziwa itimbe swinya nulusus, swinya ningwata yapekinue, swinya awika ichakulya pankolelo pakwe woliwo. ⁹Swinya wimilizile pambali mumuti mwisika pano wakulya. Watili kwe weliwe, " alikwi Sera ewaku wako?" atolelela, "koko, mumutanda." ¹⁰Ati, " umwakusimichilanye ndiyiza kwe mwemwe mulupepo, nga lola, Sera ewakuwako aliwa numwana." Sera wateyelenzyanga pamulyango wamutanda, wuno walinji kunsizi kwe weliwe. ¹¹Kanonzi Abrahamu ne Sera wakosile, wakuzile nkaninye munkulo, swinya Sera wapitilizile imyaka yino umwanachi angapapila awana. ¹²Nga Sera wasesile wenga, ati kwakwe weliwe wenga, " pano nasila swinya Tatakulu wakota, wuzye nandi imbe nichimwemwe?" ¹³Yahweh watili kwe Abrahamu, " achani chino Sera akuseka swinya ati, ' wuzye ndisuka pampe umwana pano nakota? ¹⁴Wuzye kuli ichitale chimwi kwe Yahweh? pampindi yino yansozile nene mu mpindi yalupepo, ndi nyoka kwe mwemwe. Pampindi yoo umwaka wuno wukwiza sera aliwa nu mwana. ¹⁵Sera wachikanile swinya ati, " Ntasesile, " amuno nasayanga. Atolelela, " awe, wasesile." ¹⁶Awonsi wakatusile awapita swinya awichilila awalungamana mu Sodomu. Abrahamu awasuchilila awalanjizya inzila. ¹⁷Ukuwa Yahweh ati, " wuzye nazipila ukufisa Abrahamu nkasi ukuchita, ¹⁸amuno Abrahamu umwakusimichila aliwa awamwiko wamaka, swinya ni myiko yonsi muni yli lotwa mwakwe weliwe? ¹⁹Muno nasola umwakuti awasambilizye awana wakwe swinya nawang'anda yakwe umwakuti wize wasunjilile inzila zyakwe Yahweh, ukuwomba uwulungamane nichisinka, umwakuti Yahweh akwanilisye chino wamunena Abrahamu. ²⁰Yahweh ati, " pamulandu ukulila kwe Sodomu swinya nu Gomora akukulu nkaninye, umulandu uluwembu lwawo lwatwalilila, ²¹kanonzi ndiya ndole ukulila kwakwe weliwe kuno kwiza kwakwe nene, ndi wachiwonvile choo. Ndi sawowo, ndimanya. ²²Nga awonsi wapilusile ukufuma penepo swinya wayile kwe Sodomu, kweni Abrahamu wasyazile ayimilile pankolelo pe Yahweh. ²³Nga Abrahamu awasunkania swinya ati, " Wuzye muliyonona awalungamane ponga nawawipe?" ²⁴pamwi kuli amakumi yasano ayawalungamane mumusumba. Wuzye muliyononona awalungamane swinya nanti kuyasya amasyo pamulandu wawalungamane wano wali mwenemo? ²⁵Navino chiwe kwakwe mwemwe ukuchita inchitu choo, ukukoma awalungamane ponga nawawipe, umwakuti awalungamane wasundwe ukulingana nawawipe. Navino chiwe kwakwe mwemwe! wuzye kapanzya wansi yansi ataliwomba chino achilungamane" ²⁶Yahweh avwanga ati, " Ndinazana awalungamane amakumi yasano mumusumba wa Sodomu apano ntali konona pamulandu wawoliwo, ²⁷Abrahamu atolelela swinya avwanga ati, " Lolani, nayipa ukuvwanga ku Mfumu, chingatenga nelutukumbuyve nitoyi! ²⁸Nga ndi pali wasano awachepelwe kuwa lungamane amakumi yasano? Wuzye uliyonona umusumba wonsi pamulandu wakuchepelwa kwa wasano?" apano avwanga ati, " Ntaliyonona, ndi nazana amakumi yani nayasano. ²⁹Wavwanzile kwe weliwe swinyanye ati, " Nga ndi amakumi yani wano wazanwa mwenemo? " Atolelela, " ntaliwomba choo pamulandu nawawo amakumi yani. " ³⁰Avwanga ati, Nazina utati uwe wemukalale, Mfumu, achino mfwile nvwange. Nga ndi wazanwa mwenemo amakumi yatatu. " ³¹Atolelela, " Lola, nayipa ukuvwanga ku Mfumu yane! Pamwi amakumi yawili walizanza mwenemo." Atolelela, " Ntaliyonona pamulandu nawawo amakumi yawili. " ³²Avwanga ati, " mutati mfulwe, Mfumu, swinya nandi nvwange choo chonga impindi yawumalilo. Ndi wazanwa ikumi lyonga mwenemo." Apano avwanga ati, " ntaliyonona pamulandu nawawo ikumi lyonga. " ³³Yahweh walilepano wamalizya ukuvwanga ne Abrahamu, apita nga Abrahamu anyochela kung'anda.

19

¹Awangeli wawili awaya mu Sodomu amanguzi pano Loti wisile pa mpongolo ye Sodomu. Loti awalola akatuka ukuya sunkana nawoliwo, nga afukama nukupunamila umusili. ²Ati, " nazina watatakulu wane, nkuwalambilizya kuno mupiluchile kumbali ya mu ng'anda ya muwonvi winu, uyikale uwusiku, nga upwizye amatamba yako. Aga apano ukatuke umutondotondo nukuya inzila yako." Awasuka, "awe, tuliwa nuwusiku mumasyo yamusumba." ³Kweni wawalambilizizye nkaninye, apano awaya naweliwe, nga awinjila mung'anda yakwe. Wawatenganichizile ichakulya cha chibama ichawula umutawa, nga awalya. ⁴kweni pano wachilinjiki ukuti walale, awantu wamu kaya, awantu wamwe Sodomu, waliwizizye ing'anda, awanya nawasongo, awantu wonsi ukufuma imbali zyonsi izya kaya. ⁵Awapunda kwe Loti, awati kwe weliwe, " walikwinye awantu wano winjizile mwakwe mwemwe uwusiku? Wafumyani zanzi nawo kwakwe sweswe, ukuti tuwamanye." ⁶Ngalelo Loti afuma pamu lyango kwakwe woliwo nga ayiyalila ichisakati weliwenye. ⁷Watili, "nkuwalenga, wanyinawane, mutati mwawomba muwuwipe. ⁸Lola, ndi nawana wachanachi wawili wano watamanyile umonsi. Lekani nene, nkuwalenga, ukuwaleta kwakwe mwemwe, nga muwombe nawoliwo chino chingawa achizima mumonso yinu. Lelo mutawomba chimwi nawantu waa, pamulandu awalendo wane." ⁹Awati, " nyoachelani!" nawonye watili, " wee wizile ukwikala ngati amweni, nga kanonzi ati awa wekapanzya witu! nga kanonzi tuliwomba uwuwi nkaninye nawolilwo ukulusya woliwo." wamutitichizizye umuntu, kwe Loti, nga awapalamila

ukuvuna ichisakati.¹⁰ Kweni awantu watambasuzile amakasa yawo nga awaleta Loti mung'anda nawoliwo nga awiyala ichisakati.¹¹ Ngapano awalendo we Loti awapumunta awantu wano walinji kwi londe lya mulyango lya ng'anda uwuntonko, awanya nawasongo, nukuti wafisile pakutonta pakwelezya ukuzana umulyango.¹² Ngapano awantu awati kwe Loti, "wuzye uli nawumwi swinya koo? etatavyala wumwi, awana wako wachonsi nawachanachi, nawensi wino ulinawe mukaya, wafumyani kuno."¹³ Amuno tuli pakonona amasyo yaa, pamulandu awakulonjelela pankolelo pakwe Yahweh wati wapongomoka nkani achino watutuma ukwiza ukonona insi yoo."¹⁴ Loti afuma kunzi ukuya vwanga nawayisivyala, awantu wano walayizizye ukutwala awana wakwe wachanachi, nga ati, "pitisyani, fumanipo pamasyo yaa, amuno Yahweh ali pakononasendainsi yoo." Kweni ku wayisivyala wawanga ngati akutowongola.¹⁵ Pano uwuche wakatondotondo, awangeli walenzile Loti, awati, "pitanji, senda ewaku wako nawana wako awachanachi wano wali koo, ukuti mutati mupyelwe nukusundwa kwa kaya kaa."¹⁶ Kweni Loti wapwansime. Achili chino awantu wasompozile ikasa lyakwe, nikasa lye waku wakwe, namakasa ya wana wakwe wachanachi, pamulandu Yahweh walinji nuwila kwakwe weliwe. Wawafumizye kunzi, nukuwawika kunzi kwa kaya.¹⁷ Walile pano wawafumya kunzi, wumwi uwa wantu ati, "samalani mupususye uwumi winu! mutalola kunsizi pamwi ukulikonsi pawu lambalale. pusuchilani ku myamba ukuti mutapyelwa."¹⁸ Loti ati kwakwe woliwo, "awe, nazina, wabwana wane!"¹⁹ Umuwonvi winu wazana ukutemelwa muminso yinu, nga mwandanjizya inkumbu inkulu mu wumi wane, kweni ntanga nsamalile ku myamba, pamulandu chikwizu kunchinvyala, nga nkwi kufwa.²⁰ Lola, akaya kako koko kapalamizile nkaninye ukusamalila kweneko, lelo akatichi. Nazina, lekani nsamalile kulyanye (wuzye asakatichi?), nga nuwumi wane wuli pusuka.²¹ Watili kwakwe woliwo, "Achizima, Nazumiliza swinya uwulengo winu, ukuti ntaliyonona akaya kano mwalumbula."²² Pitisyani! Samalila kokoo, amuno Ntangambombe chimwi ukufichila mwafika kulyanye." Achaleka akaya kisilwe Zowa.²³ Ilanzi lyalinji papela pano wafikanga ku Zowa.²⁴ Apano Yahweh aponia esafule nu mulilo ukufuma mwilewelewe.²⁵ Wononile utwaya toto, ne namutambalale wensinye, nutwaya tonsi utwakwikala, nivimelwa vyonsi ivyakumela mumusili.²⁶ Kweni umuchi we Loti, wino walinji kunsizi kwakwe, waweni kunsizi, nga walinji alupanda lwa muchele.²⁷ Abraham akatuka umutondotondo aya ku masyo kuno wimilile pankolelo ne Yahweh.²⁸ Alola pansi pe Sodomu ne Gomorrah naku kunsu yonsi iye namutambalale. waweni nga lola, ichunsi chakwelanga ukufuma munsu ndivino achunsi chilungu.²⁹ Achino pano Leza wononile utwaya twe namutambalale, Leza wisile Abrahamu uku mwizusya. Wafumizye Loti mukasi muwononi pano wononile utwaya tuno Loti wikalanga.³⁰ Kweni Loti wafumile ku Zowa ukuya ukwikala ku myamba nawana wakwe wachanachi wawili, pamulandu watinile ukwikala mu Zowa. Achino wikalanga mumpako, nawana wakwe wawili.³¹ Enakatote ati ku mutichi, "Tata witu amukote, nga kusi nantu monsi kuli konsi uwakulala naswe ukulingana ni nzila zyansi yonsi yapansi."³² Zanga, tuleke Tata ang'we ipala, nga twize tulale naweliwe, ukuti tukuzye ikwatwa lye Tata witu."³³ Achino walesile Tata wawo wang'wa ipala uwusiku wulyanye. Apano enakatote winjizile nukuyalala nuyisi; atamanyile impindi yino walalizile pansu nanti ampindi yino wakatuchilanga.³⁴ Uwanda wakukonkapo enakatote ati ku mutichi, "Teyelezaya, ndazile nu Tata uwusiku wuno wapita. Zanga tulenjese ang'we swinya ipala uwusiku, nga uye uyinjile mwenemo ukuti ulale nawe liwe, ukuti tukuzye ikwatwa lye Tata witu."³⁵ Acho walesile yisi wang'wa pala uwusiku wulyanye swinya, nga umutichi aya alala nuyisi naweliwe. Atamanyile impindi yino walalizile nimpindi yino wakatusile.³⁶ Achino awana wakwe Loti wonsi walinji napa chifuwa cheyisi wawo.³⁷ Enakatote wapafile umwanachonsi, amwita izina Moab. Wizile wawa weTatakulu wawa Moab wakanonzi.³⁸ Lelo umwanakwe umutichi, nawenye wapafile umwanachonsi, amwita izina we Ben_Ammi. Wizile wawa we Tatakulu wa wantu wawa Ammon wakanonzi.

20

¹ Abrahamu wapisile ukufuma kulyanye ukulungama kunsu ye Negevu, nga ayikala pakasi pe Kadeshi ne Shur. Walinji amweni ukwikala mu Gera. Abrahamu² ati ukulingana nu muchi wakwe e Sara, "Ankazi yane." Apano Abimeleki Imfumu ye Gera watumile kwe Sara nga amutwala.³ Kweni Leza ayiza kwe Abimeleki muchilota uwusiku, nga ati kwakwe weliwe, "lola, we muntu mufwe umulandu nu mwanachi wino utwazile, amuno amuka muntu."⁴ Lelo Abimeleki atapalamizile kupipi naweliwe nga ati, "Amfumu, wandu kome nuluko ululungamanye?"⁵ Atalanzile weliwenye kwakwe nene, ankazi yane?" Nanti weliwenye wayivwanjizile wenga, 'andume yane.' Nchisile choo nuwuntu wane uwamumwenzu swinya namakasa yane yasi nuwuwipe."⁶ Ngapno Leza wamunenile muchilota ati, "Molimo nanyine manyile kuno nuwuntu wamumwenzu wako wachile choo, swinya anenenye nakusunzile ukuti utakawembuke kwenene."⁷ Achaleka ntakuzumilizizye wewe ukuti umuleme. Achaleka nyosya emuka muntu amuno amutumwa. Wandu akupepele wewe, swinya uliwa nuwumi. Ukuwa ndi utakumuleka, umanye kuno wewe nawonsi wano awako achakusimichila mulifwa."⁸ Abimeleki akatuka umutondotondo swinya ayita wonsi awawonvi kweliwe. Awanena ivintu vyo vyonsi, nga intete aziwalema nkaninye.⁹ Ngapano Abimeleki ayita Abrahamu swinya amunena ati, "Achani chino uchisile kwe sweswe? Wuzye mbembusile chani kwe wewe, chino ulesile penene swinya namunsi yane uluwembu ulukulu? unchisile nene ivichitwa vino vitalingine ukuchitwa."¹⁰ Abimeleki anena Abrahamu ati, "Ngachani chalenzile ukuti uchite ichintunye choo?"¹¹ Abrahamu ati, "Pamulandu nelenginie ukuti nakawuziyenye pasi ukutina Leza mumasyo yaa, nga wandi wankome umulandu numuchi wane."¹² Pakwecho, molimonye ankazi yane, umwana we tata wane, kweni asa mwana we mayo; nga awa amuchi wane.¹³ Pano Leza walenzile nafuma mung'anda yakwe tata nikuya kunsu ninsi, imunena inti, 'uwandanjizya ukuwa wemulungamane ngati wemuchi wane: pamasyo yonsi pano twaya, uwati,' Andume yane""¹⁴ Achaleka Abimeleki asenda ing'onzi swinya nig'ombe, swinya nawazya awonsi swinya nawazya awanachi, amupa Abrahamu. Ngapno anyosya Sera umuchi wakwe Abrahamu, kwe weliwe.¹⁵ Abimeleki ati, "Lola, insi yane yili

pankolelo pakwe wewe. Yikala ponsi pano pakusechelesya." ¹⁶Ngapano anena Sera ati," Lola napa indume yako imyanda yandalama zya siliva. Azyakufisa uwuwipe wakwe wewe paminso yakwe wonsi wano wali nawewe, swinya pankolelo pakwe wewe, wachita ichiyane." ¹⁷Achaleka Abrahamu wapefile kwe Leza, ngapano Leza apozya Abimeleki, umuchi wakwe swinya nawazya wakwe awanachi alyakuti wakwata wana. ¹⁸Amuno Yahweh wiyazile amawula ayawa mung'anda yakwe Abimeleki pamulandu nu Sera, umuchi wakwe Abrahamu.

21

¹Yahweh ateyelezya Sera kwakwe vino wabwanga ukuti nge awonvile, nga Yahweh awomba ndimuno wamulayilizizye Sera. ²Nga Sera awanuwula nga apapa umwana kwe Abrahamu muwukote wakwe, pampindi yino Leza wawisile pano wavwanganga kwakwe weliwe. ³Abrahamu amwita amwaita umwana wino wakwatwa kwakwe weliwe, ati Ayizeki. ⁴Abrahamu amuputula uwanawakwe Ayizeki uwusilamo lyo wakwana amanda kananimonsi, ndivino Leza wapinguzile. ⁵Abrahamu walinji ni myaka umwanda wonga pano wakwatwanga kwakwe weliwe. Sera ati, "Leza wapanjisa ukuti nseke; wensinye wino andayivwe andansechele, "Nga avwanga swinya ati " weweni wino watela vwange kwe Abrahamu kuno Sera aliyosya awana, nga lelo namupapila umwana muwukote!" ⁶Nga umwana akula aleka ukonka, nga Abrahamu awanukuzela ukukulu pano Ayizeki waleka ukonka ⁹Sera alola umwana Hagayi umu Ijiputi, wino wapafile kwe Abrahamu, akusoweka. ¹⁰Nga avwanga kwe Abrahamu ati, "Mufumye umwanachi umuzya wee nuwana wakwe, amuno umwana wamuzya wee atalipyanana numwana wane Ayizeki. " ¹¹Choo chalinji achakuyilizania nkaninye kwe Abrahamsamu pamulandu numwana wakwe. ¹²Kweni Leza avwanga ati kwe Abrahamu, "Utayizania pamulandu numwana, nga napamulandu nuwanachi umuwonvi. Uteyelezye ku mazwi yonsi yano akuvwang pilyasi lyoo, amo akupitila mwe Ayizeki muno ikwatwa lyako liliyitwa. ¹³Ndipanga swinya umwana wamuwonvi muluko, pamulandu ampampo yako." ¹⁴Abrahamu akatuka umutondotondo, asenda e buledi numuwa waminzi, nga apa vyoyo kwe Hagayi, nga amuwika paviweya. Amupa umulumendo awapita. Wakatusile awapitapitana mulumpalang'ang'a lwe Beersheba. ¹⁵Alapano aminzi mumuwa yasila, amusya umwana mwakwe vupawumwi. ¹⁶Nga alosya, swinya ayikala pamusinzo wufupi naweliwe, umwakuziwilila, amo wavwanzile kuno, "ntati ndole kuno umwana wane akufwila." Vino wisile muwuchingane naweliwe, nga akwezya amazwi yakwe alosya. ¹⁷Leza ayivwa amazwi yamulumendo, nga umungelo apunda Hagayi ukufuma mwiylu, nga ati kwake weliwe, "Nga achani chino chikukutamya, Hagayi? Utatina, amuno Leza ayivwile amazwi yamulumendo kuno ali. ¹⁸Katuka, nyamusya umulumendo, nukumuwoya; amo ndmupanga ukuwa aluko ulukulu." ¹⁹Apano Leza ayiyula aminso yakwe, nga alola ichifula chaminzi. Wayile alonga aminzi mumuwa, nga ang'wesya umwana. ²⁰Leza waklinji numwana, nga akula. Wikalanga mulumpalang'ang'a nga wizile wawa wechiwinda. ²¹Wikalanga mulumpalang'ang'a lwe Paran, nga mama wakwe amusendela umwanachi ukufuma munsu ye Ijiputi. ²²Yafichizili pindi yino Abimeleki ne Phicol esongo wawa musika avwanga kwe Abrahamu, ati, "Leza alinamwe mwakwe vyonsi vino mukuwomba. ²³Kanonzi mulape kwenene nu Leza ukuti mutandi muwombe umwakumbipa, kuwana wane nanti aluko lwane. Lanjizya kwenene, ninsi yino wikalanga ilayano ilililyonga isuwalikwa wuno nalanjizya kwe wewe." ²⁴Abrahamu ati, "Nkulapa." ²⁵Abrahamu ayilizania swinya ukulingana nichifula chaminzi kwe Abimeleki chino Abimeleki waposile kweweliwe. ²⁶Abimeleki ati, "ntamanyile wino awonvile choo. Mutatezile mumbuzye ukufika kanonzi; Ntatezile njivwe ukufika uwanda wilelo." ²⁷Achino Abrahamu asenda ing'onzi ning'ombe apa kwe Abimeleki, nga awantu wawili awapanga ipangano. ²⁸Ngapao Abrahamu awika ing'onzi munenulambali indama pakwe zyonga. ²⁹Abimeleki ati kwe Abrahamu, "Wuzye ing'onzi indama munenulambali zikusula chani zino waziwika pakwe zyonga?" ³⁰Atolelela ati, "Zyoo ing'onzi munenulambali indama ulipochela mwikasa lyane, ukuti wuwe awukaboni kwe nene, ukuti anene nimvile choo ichifula." ³¹Achino ayita amasyo yayo Beersheba, pamulandu wonsi walafile ichilapo kulyanye. ³²Wapanzile ipangano pa Beersheba, nga Abimeleki ne Phicol, esongo wawamusika, awanyochela munsu yawa filisiti. ³³Abrahamu Akomela umuti we Tamari mu Beersheba. Kulyane apepa Yahweh, Leza wamuyaya. ³⁴Abrahamu wasyazile vino we mwizilila munsu yawa filisiti amanda mavule.

22

¹Kwalile pano vyoo vyapita lyo Leza wamwelezya Abrahamu. Ati kweliwe, "Abrahamu!" Abrahamu ati, "Newawo." ²Nga Leza ati, "Senda umwanako, umwanko nsu, wino wamukunda, e Ayizeki, nga uye kunsu ye Moriah. upe weliwe kulyanye ichawila chakocha pamyamba yimwi kulyanye, yino naya nkunene." ³Achaleka Abrahamu akatuka umutondotondo, anyepa indokwe yakwe, nga asenda awalumendo wakwe wawili, ponga ne Ayizeki umwanakwe. Aputula ivisinga vyachawupi chakocha, apano atalika umusinzo ku masyo kuno Leza wamunenile. ⁴Pawanda wachititatu Abrahamu alola amasyo apatali. ⁵Abrahamu ati kuwalumendo, "mwikale paa ni ndokwe, nga Nene numulumendo twandi tuye koko. Twaya mukufukamila nga twandi tunyoke swinya kwakwe mwemwe." ⁶Apano Abrahamu asenda ivisinga vyakochela ichawupi nga wika pakwe Ayizeki umwanakwe. Asenda mwikasa lyakwe umulilo numupeni; nga awaya ponga wonsi. ⁷Ayizeki avwanga kwe yisi ati, "Tatawane," nga ati, "Newawo," Mwanane. "Ati, "Lola, umulilo woo ni nkuni, kweni ing'onzi iyakochela ichawupi yilikwinye?" ⁸Abrahamu ati, "Leza nye wenga andi ape ing'onzi yachawupi chakochela, mwanane." ngapano awatwalilila, wonsi woliwo ponga. ⁹Alapano wiza ku masyo yano Leza wamunenile, Abrahamu azenga akavuwa kulyanye nga awika imiti pelipo. Apalipano anyepa Ayizeki umwanakwe, nukumulalika pakavuwa, papela pankuni. ¹⁰Abrahamu atambasula ikasa lyakwe nukusenda umupeni pakukoma umwanakwe. ¹¹Apalipano umungeli we Yahweh apunda kwe weliwe ukufuma mwiylu nga ati, "Abrahamu, Abrahamu!" nga ati, "Newawo." ¹²Ati, "

Utawika ikasa lyako pamulumendo, nanti kuwomba chimwi ukumuchisa, amuno kanonzi namanya kuno ukutina Leza, pakulola ukuti utakanizizye umwanako, umwanako nsu ukufuma kwakwe nene."¹³ Abrahamu apunamila mupela alola nga lola, kunsizi kwalinji ing'onzi yino impembe zyakwe zyaalemizwe mwevupa. Abrahamu akatuka aya senda ing'onzi apa weliwe ngati achawupi chakocha mumalo mwana wakwe.¹⁴ Achichino Abrahamu ayita amasyo yayo, "Yahweh andi ape," nga avyo chikalandwa nakuwanda wilelo, "Pamwamba we Yahweh chilipwa."¹⁵ Umungeli we Yahweh apunda kwe Abrahamu ake chitiwili ukufuma kwiwulu.¹⁶ nga ati_ koo akuwizya kwe Yahweh_ Pakwe nene nenga nafina kuno pamulandu wawomba choo, nanti kukanilila umwanako, umwanako nsu,¹⁷ Nakawuzyenye ndikupepa nga nkwiwulu kuvuzya uluko lwako nkaninye ngati antanda zya mwiwulu, swinya ngati wesenga wamumbali mwesumbi; nga uluko lwako lulisenda impongolo zyawa lwani wawo.¹⁸ Ukupitila muwanako imyiko yonsi yamunsi yapansi yilipepwa, pamulandu wivwila amazwi yane."¹⁹ Achilichino Abrahamu wanyochezile kuwa lumendo wakwe, nga awakatuka awapita ponga ku Beersheba, nga ayikala pa Beersheba.²⁰ Kwalile pano vyo vyapita kuno Abrahamu wanenilwe, "Milkah apafile awana, nawenye, kumunyonko Nahor."²¹ Walinji awa Uzi ekatote wakwe, Buz umunyina, Kemuel eyisi we Aram,²² Kesed, Hazo, Pildash, Jidlaph, ne Bethuel.²³ Bethuel wizile wawa weyisi we Rabeka. Waa walinji awana kananimonsi(8) wano Milkah wapafile kwe Nahor, umnyina we Abrahamu.²⁴ Impochelezi yakwe, wino izina lyakwe walinji we Reumah, nawe wamupapizile Tebah, Gaham, Tahash, ne Maacah.

23

¹Sera wisile imyaka umwanda wonga ni myaka amakumi yawili namunenulambali(127). yaa yalinji amyaka yawulanzi wakwe Sera. Sera ²wafwizile pa kiritariba, akulikuti Hebulon, munsi ye Kenani. Abrahamu walosizye swinya walizile pamulandu we Sera.³ Ngapano wakatusile apita asya ichala chamuchi, ayanena awana wawa Hiti ati, ⁴"Nene newansi yinji swinya nemweni pemwemwe. Nazina mupaniko amasyo yamalalo pakwe mwemwe, alyakuti nkazike ichala."⁵ Awana wawa Hiti awamwasuka Abrahamu, awati, "⁶Teyelezya kwe sweswe, Tatakulu. Wewe we mwana wakwe Leza pakwe sweswe. Kazike chako pano wasola kunkungwe zitu. Pasi wino angakulesya kunkungwe yakwe, ukuti ukazike ichala chako."⁷ Abrahamu akatuka swinya ayafukama pansu kuwantu wansi, kuwana wawa Hiti. Awanena ati, "⁸Ndimwazumilizya ukuti nzike ichala chane, swinya mundambilizye kwe Efuloni umwakwe muno anene.⁹ Mumukolowozye ndi angankazya ininga yakwe makipela, yino ali nayo, yino yilikumpelechezya yachalo chakwe. Pakutaka umutengo muleke ankazye nene paminso imbe namasyo yakuzichila."¹⁰ Efuloni wikalanga ponga nawana wawa Heti, ngapano Efulono umu Heti amwasuka Abrahamu pakwivwa, kwewonsi wano wizile kumpongolo yakaya kakwe, ati, "¹¹Awe mfumu yane njivwa nene. Nkukupi wewe ichalo, swinya nininga yino yawa mwenemo. Inkupa kwe wewe paminso yawana wawantu wane. Nkupa kwe wewe ukuti ukzike ichala chako."¹² Ngapno Abrahamu afukama pankolelo pawanyu wansi yoyonye.¹³ Avwanga kwe Efuloni pakwivwa wawantu wansi, ati, "Ukuwa nd ukulonda nazina njivwa nene. Nandi ndpile ichalo. Senda indalama ukufuma kwenene, swinya nandi nkazike ichala chane kulyane."¹⁴ Efuloni amwasukaka Abrahamu, ati, "¹⁵Nazina nkazi yane, nteyelezya nene. Akachipawo kamwi akansi umutengo imyanda amakumi yani indalama zye siliva, ngachani chino chi pakasi pakwe nene namwemwe? Zika ichala chako."¹⁶ Abrahamu ateyelezya kwe Efuloni swinya Abrahamu wivwile kwe Efuloni umutengio wandalama zino wawwanzile paminso yawa Heti imyanda amakumi yani indalama zye siliva, ukulingana nimiwele yachipimo chakwe wakakazya.¹⁷ Achino ichala chakwe Efuloni, chino chalinji kumakipela, chino chalinji kupipi nu mamre, akulikuti, ichalo, nininga yino yli mwenemo, nimiti yonsi yino yalinji mwenemo swinya navyonsi umuliwila umumpaka wakwe, avipita.¹⁸ Abrahamu awa amwenecho paminso yawa Heti, paminso yakwe wonsi wano wizile ku mpongolo yansi yakwe.¹⁹ Pansizi pakwe choo, Abrahamu azika Sera mu nginga yachalo chakwe makipela, chino chili kupipi numamre, akulikuti, Hebloni, munsi ya Kenani.²⁰ Achaleka ichalo swinya nininga vyapilwe kwe Abrahamu ukuwa avyakwe ukuti yawe amasyo yakuzika ukufuma kuwana awawa Heti.

24

¹Kanonzi Abrahamu walinji amukote nkaninye swinya Yahweh wamusozile Abrahamu muvintu vyonsi.² Abrahasmu ati kuwonvi wakwe, wino walinji amukote mung'anda yakwe swinya wino walolelelanga vyonsinye vino walinji navyo," Wika ikasa mwisika mulupamba lwane.³ Nandi ndeke ulape kwe Yahweh, Eleza wiyulu swinya Eleza wansi, utalisanila umuchi umwana wane uwachonsi ukufuma kuwina Kenani, mwakwe wano mpanzile uwikalo mwakwe woliwo.⁴ Ukuwa wandi uye kungsi yane, umuka mwana wane Ayizeki."⁵ Umuwonvi ati kwe weliwe, "Nga ndi umwanachi wiza wakana ukunkonka nene ukwiza kungsi yoo? Wuzye nkasende umwana wako munyosye kungsi yino wafumile?"⁶ Abrahamu ati kweliwe, "utize uyelezye ukunyosya umwana wane koko!" Yahweh, Leza wiyulu, wino wansenzile nene ukufuma mung'anda yakwe tata swinya ukufuma kungsi yawaluko lwane, swinya wino ndayile nene nichilapo chakusimichila, ati, kwikwatwa lyako ndipa yoo insi, ' alituma umungelo wakwe paminso yako, kulyanye aliya azane umuka mwana wane.⁸ Ukuwa ndi umwanachi atakasi ukumunkonka, wandi uwe wemusapuke chane choo. Utakize uwele nawe."⁹ Achaleka umuwonvi awika ikasa lyakwe mwisika mpamba zyakwe Abrahamu eyisikulu, alapa kwakwe weliwe ukuyana ni lyasi lyoo.¹⁰ Umuwonvi asenda ingamila ikumi izyakwe yisikulu apita. Asenda nivyawila vyonsi ukufuma kwe yisikulu. Akatuka aya kukaya kaku Aram Naharaim, kumusumba waku Nahori.¹¹ Aleka ingamila azifukama kunzi panzi kumusumba pachifula chaminzi. Yalinji amangunzi, impindi yino awanachi wakafuma pakusemba aminzi.¹² Achaleka ati, "Yahweh, Leza wakwe tatakulu Abrahamu, mpa nene ulongo ilelo swinya undanjizye ilyano lisuwilwe kwe tatakulu

Abrahamu. ¹³Lola paa njimilile pachifula chaminzi nawana awakazyana wakufuma mumusumba mukusemba aminzi pachifula. ¹⁴Leka chiwombwe ndivyo wonye. Ndinati kumukazyana, nazina tula insembo yako ing'weko aminzi ; nawe ati kwenene, ng'wa, swinya nandi impe ningamila zyakonye zing'we, ' fwendi weyonye awino ule wansontela umuwonvi wako Ayizeki. Kwakwe choo akuno nandi manyile kuno walayilizya ilayilizyo isuwilwa kwe tatakulu wane. ¹⁵Walanga pano atani amale mukuvwanga, lolani, Rabeka ayiza ninsembo yakwe pachiweya. Rabeka wakwasilwe kwe Beteri umwana wakwe Milika, emuka Nahori, umunyina wakwe Abrahamu. ¹⁶Umukazyana walinji amuzima nkaninye swinya emwali. Atamanyile umonsi nanti wumwi. Ayichilila aya pachifula, ayizuzya insembo yakwe apita. ¹⁷Umuwonvi asamala ayamusunkania swinya amunena ati, " Nazina mpako aminzi ing'we munsembo yako." ¹⁸Amunena ati, ng'wa tatakulu, " apitisa atula insembo mumakasa yakwe, amupa ang'wa. ¹⁹Lyo wamalizya ukumupa aminzi yakung'wa, amunena ati, " nandi nsebele ningamila zyakonye mpaka zing'we zyonzi." ²⁰Achaleka apitisa ayitulila mumusuwa aminzi yamunsembo, ngapano asamala swinya pakusemba minzi kuchifula, ngapano asembela aminzi ingamila zyonzi. ²¹Umuntu amulolechesya chimyama ukuti alole ndi Yahweh azumilizizye uwulendo pamwi pole. ²²Lyo ingamila zyamala ukung'wa, umuntu asenda imbalaminwe yakwe golidi yino ukung'wama kwakwe kwalinji pakasi kasi ke shekelo, nivingolwa viwili ivyamumkasa yakwe vino ukung'wama kwakwe kwalinji ikumi lyakwe shekelo, ²³Ngapano akolowozya, " nga wemwana mukazyana wakwe weni? Nazina mbuzya, wuzye mung'nda yinu muli umuwuyo wuno tungaya twikale uwusiku wonsi?" ²⁴Amunena ati, " Ne mwana wakwe Beteri umwana wakwe Milika, wino wapafile kwa Nahori." ²⁵Swinya amunena ati, " tuli navyonsi amapembesalye nivyakulyesya, nikasi ilyakulala wewe uwusiku." ²⁶Ngapano umuntu afukama pansi apepa Yahweh. ²⁷Avwanga ati, " umulote awe ne Yahweh, Eleza wakwe tatakulu Abrahamu, wino atiwilila ilayilizyo lyakwe isuwilwa swinya nulukundo lwakwe paminso yakwe tatakulu. Kwakwe nene Yahweh andungamisile mung'anda yawaluko lwakwe tatakulu." ²⁸Ngapano umukazyana asamala ayanena awamung'anda wakwe nyina vyonsinye vyoo. ²⁹Kanonzi Rabeka walinji nindume yakwe, nizina lyakwe walinji we Labani. Labani asamala aya kumuntu kumusewo pachifula. ³⁰Lyo walola imbalaminwe swinya nivingolwa mumakasa yamunyina, " vyoo avino umuntu ambuzizye nene," aya kumuntu, swinya, lolani, wimilile papipi ningamila pachifula. ³¹Ngapano Labani ati, " zanga, we mulotwe wakwe Yahweh. Ngachani chino uyimilile kunzi? Insenginie ing'anda nuwuyo wangamila." ³²Achaleka umuntu ayinjila mung'anda swinya asapila ningamila. Ingamila zypilwe ivipembesalye nivyakulya wamupile naminzi yakusamba kumanama yakwe swinya nakumanama yawantu wano walinji nawo. ³³Awawika ichakulya pankolelo pakwe weliwe ukuti alye, avwanga ati, " ntandi indye ukufichila mwavwanga chino chiliko." Achaleka Labani ati, " Twalilila ukuvwanga." ³⁴Avwanga ati, " Nemuwonvi wakwe Abrahamu. ³⁵Yahweh wamulota etatakulu nkaninye swinya awa amuntu mukulu. Wamupa ing'onzi ning'ombe, siliva ne golide, awawonvi awachonsi nawachanachi, swinya ningamila ni ndokwe. ³⁶Esera emuka tatakulu, wamupapizile umwana umonsi muwukote, swinya wapa chonsinye cho wawanacho kweweliwe. ³⁷Etatakulu walesile nalapa, ati, ' utize usende umuka mwana wane kuwana awanachi awina kenani, mwewino mukaya kwakwe akakwikala. ³⁸Mwachoo uye kung'anda yakwe tata, swinya kuwaluko lwane ukasende umuka mwana wane. ³⁹Nanenile tatakulu inti, ' Nche pamwi atalinkonka. ' ⁴⁰Ukuwa ambuzya ati, ' Yahweh, wino ankankolelela, alituma umungelo wakukukolelela swinya alikulanjizya inzila yako, alyakuti uyize uzane umuka mwana wane ukufuma muwaluko lwane swinya nukufuma mumukozololo wamung'anda yakwe tata. ⁴¹Ukuwa uliwa we musatuke ukufuma kuchilapo ndiwiza kuwaluko lwane swinya watali kulemeka wewe. Apano uliwa we musatuke kuchilapo chane. ⁴²Achaleka mfsile pachifula ilelo, nga navwanga nati, ' O Yahweh, Leza wakwe tatakulu Abrahamu, ndi molinye unganswefezya izina lyane. ⁴³newaa indipaa njimilile papipi nichifula_ leka umukazyana wino akwiza ukusemba aminzi, wino ndi niza navwanzya nati, " Nazina mpako aminzi munsembo yako ing'we," ⁴⁴umwanachi ndiwiza wati kwenene, " Ng'wa, swinya nandi nsebele aminzi ingamila zyako" _ leka weyonye awe amwanachi wino wewe Yahweh, wasolela umwana wakwe tatakulu. ⁴⁵Chalinji lyontani male nukuvwanga; mumwenzo lolani, Rabeka ayiza ninsembo yakwe pachiweya ayichilila ukuya semba aminzi pachifula. Achaleka imuwuzya inti, ' Nazina mpako ing'we. ' ⁴⁶Papo napapo atulainsembo mumakasa yakwe pachiweya ati, ' ng'wa, nandi impe ningamila zyakonye aminzi. ' Achaleka ing'wa nigamila azing'wa. ⁴⁷Apano imuwuzichizya inti, ' Wuzye we mwana wakwe weni ? Atolelela ati, ' Ne mwana umwachi wakwe Beteri, umwana wakwe Nahori, wino Milika wamupapizile weliwe. ' Ngapano imbika imbalaminwe kumpuno yakwe swinya nivingolwa mumkasa yakwe. ⁴⁸Apano imfukama pansi impepa Yahweh, swinya intunvyu Yahweh, Leza wakwe tatakulu Abrahamu wino wantunguluzile nene munzila ukuti ntwaye umwana wakwe tatakulu umukazyana waluko lwakwe. ⁴⁹Achaleka, ndi muli nulukundo nukusimichila kwe tatakulu, mbuzyani. Ukuwa ndichisi awowo, mbuzyani, alyakuti mpiluluchile kwendilo pamwi kwekamani." ⁵⁰Apano Labani ne Beteri awamutolelela awati, " Ichintu choo chafuma kwe Yahweh; tutanga tuvwange chimwi ichiwiye nanti achizima. ⁵¹Lola, Rabeka ali pankolelo pakwewewe. Msende uwapita , alyakuti aye awe amuchi wamwana we sokulu, ndimuno Yahweh wavwanjila. ⁵²Apano umuwonvi wakwe Abrahamu lyo wivwa amazwi yayo, afukama pansi pamusili pankolelo pakwe Yahweh. ⁵³Umuwonvi afumya iviya vyakwe siliva niviya vyakwe golide, nivi zwalo, amupa e Rabeka. Apa swinya ivyawila vizima nkaninye indume yakwe nakwe nyina. ⁵⁴Apano weliwe nawonsi wano walinji nawo awalya nukung'wa, wikazile kulyanye wusiku wonsi, ngapano lyo wakatuka umutondotondo, avwanga ati, " Ntuman kwe tatakulu." ⁵⁵Indume yakwe ne nyina wamunile wati, Lekani umukazyana ayikale naswe kumanda yamwi yatichi, yawe nanti ikumi. Apano akize apite. ⁵⁶Ukuwa amunena ati, " mutakanchinge nene napano Yahweh akolelezile inzila yane. Ntuman alyakuti inje kwe tatakulu." ⁵⁷Nawo awati, " Twandi tumwite umukazyana swinya nukumukolowozya." ⁵⁸Achaleka awamwita Rabeka numukolowozya, " Wuzye wandi upite numuntu wee? Awatolelela ati, " Nandi mpite." ⁵⁹Apano awatuma inkazi yawo

Rabeka, apaliponga numuwonvi wakwe uwachanachi, wakwe numuwonvi wakwe Abrahamu nawantu wakwe.

⁶⁰Awamulota eRabeka, awamunena wati, nkazi yitu, ukawe wanyina wamyanda nimyanda ikumi, swinya nawana wako wapyane impongolo yewano wawapata.⁶¹Apano Rabeka akatuka, weliwe nawawonvi wakwe awanachi awakwela ingamila, awakonka umuntu. Mumwata wonye umuwonvi asenda Rabeka, awapita inzila yakwe.⁶²Ukuwa Ayizeki wikalanga mu negevu, watezile lyo wanyokavye ukufuma ku Biya Lahai Roi.⁶³Ayizeki aya muchalo akamanguzi mukwelengania. Ayinula aminso alola, lolani, kwizanga ingamila!⁶⁴Rabeka alola, ngapano ala walola Ayizeki, ayika pangamila.⁶⁵Avwanga kumuwonvi ati, "Ngaweweni umonsi wino akupita muchalo tusunkania?" Umuwonvi atolelela ati, "wetatakulu wane." Achaleka asenda ichiwalo avwimbana.⁶⁶Umuwonvi alandila Ayizeki vyonsinye vino wachisile.⁶⁷Ngapano Ayizeki amuleta mumutanda wakwe Sera enyina, nga amusenda Rabeka, awa amuchi wakwe, swinya wamukunzile. Achaleka Ayizeki wamyalilisilwe lyo nyina wakwe wafwa.

25

¹Abrahamu atwala swinya umwanachi winji; izina lyakwe walinji we Keturah.²Wamupapizile Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak, ne Shuah.³Jokshan walinji weyisi we Sheba ne Dedan. Inkwatwa yakwe Dedan walinji Awantu awasiriya, awantu awaletushi, nawantu awaleum.⁴Awanakwe Midian awachonsi walinji we Ephah, Ephraim, Hanok, Abida, ne Eidaah. Wonsinye waa walinji ankwatwa ye Keturah.⁵Abrahamu wapile vyonsi vino walinji navyo kwe Ayizeki.

⁶Chingatenga, lyo achili kuwumi, wapile ivyawupi kumpochelezi zyawa nawanachonsi wakwe nga awatuma kuni ya winjililo wilanzi, ukutali ne Ayizeki, umwana choini wakwe.⁷Yaa yalinji amanda yamyaka yawumi wakwe Abrahamu yano wikazile, umwanda amakumi munenulambali nayasano(175).⁸Abrahamu afuta ilyawumalilo nga afwa pa wukote uwuzima, umukote nuwumi uwukwane, nga awunganikwa kuwantu wakwe.⁹Ayizeki ne Ishmael, awanachonsi wakwe, awamuzika mu nginga ye Machpelah, muchalo che Ephron umwanachonsi wakwe Zohar umu Hiti, yino akupipi ne Mamre.¹⁰Ichalo choo Abrahamu wakazile kuwanachonsi wakwe Heti. Abrahamu wazisilwe kulyanye nu muchi e Sera.

¹¹Yalile yapoita pano imfwa yakwe Abrahamu, Leza apepa Ayizeki umwanachonsi wakwe, nga Ayizeki wikazile kupipi ne Beer Lahai Roi.¹²Kanonzi waa walinji alikwatwa lyakwe Ishmael, umwanachonsi wakwe Abrahamu, wino Hagayi umu Ijiputi, umuwonvi wakwe Sera, wapafile kwe Abrahamu.¹³Yaa yalinji amazina yawana chonsi we Ishmael, ukulingana numutantiko wamikwatilwe yawo: Nebaioth, ekatote we Ishmael, Kedar, Adbeel, Mihsam, ¹⁴Mishma, Dumah, Massa, ¹⁵Hadad, Tema, Jetur, Naphish, ne Kedemah.

¹⁶Waa walinji awana wakwe Ishmael, nga yaa yalinji amazina yawo, ukuyana nutwaya twawo, nukuyana namakambi yawo; awana mfumu amakumi yawili ukulingana ni nduko zyawo.¹⁷Yaa yalinji amyaka yawumi we Ishmael, umwanda amakumi yatatu munenulembali. Afuta umufuto wakwe wawumalilo nga afwa, nga awunganikwa kuwantu wakwe.¹⁸Wikalanga ukufuma ku Havilah mpaka ku Ashhur, tuno akupipi ne Ejiputi, ndi wumwi akupita ukulozisa ku Assria. Wikalanga muwulwani we numuwuye.¹⁹Vyoo vyalinji avya kuwombwa ukuyana ne Ayizeki, umwanakwe Abrahamu. Abrahamu wizile wawa weyisi we Ayizeki.²⁰Ayizeki walinji ni myaka amakumi yani pano watwazile Rabeka ukuwa amuchi wakwe, umwana wakwe Bethuel umu Aramean we Paddan Aram, inkazi yakwe Laban umu Aramean.²¹Ayizeki alenga kwe Yahweh umulandu numuchi pamulandu nuwuchumba, nga Yahweh ayasuka ukulenga kwakwe, nga Rabekah awa nifumo.²²Awana awalimbana mukasi mwakwe, nga ati, "Wuzye achani chino chiwombwa kwenene?" Wayile ukukolowozisa Yahweh kwakwe choo.²³Yahweh ati kwakwe weliwe, "Imyiko yiwili yili munda mwakwe wewe, nga awantu wawili walitalukana mwakwe wewe. Umuntu wenga aliwa awamaka ukulusya umuwuye, nga esongo alipyunjila umutichi."²⁴Alapano impindi yafichila pakupapa, Lola, kwalinji wantembwa muwula mwakwe.²⁵Umwana wakutalichila wafumile amuwenzu kulikonsi ngati achizwalo cha meya. Awamwita izina lyakwe awati we Esau.²⁶Iyo vyo vyapita, umunyina wafumile. Ikasa lyakwe lyafyenyile ichitende che Esau. Ayitwa Jekapu. Ayizeki walinji ni myaka amakumi mutanda pano umuchi wawapafile.²⁷Awalumendo awakula, nga awa we chiwinda umumanyinsanie, umuntu wamu wa mpanga; kweni Jekapu walinji amuntu umutepepe, wino wasumbanga impindi yakwe mumitanda.²⁸Nomba Ayizeki wakunzile Esau pamulandu walyanga inyama zino wavwima, kweni Rabekah wakunzile Jekapu.²⁹Jekapu watenzile ilanda. Esau wizile ukufuma mu mpanga, nga watonsile nkaninye ni nzala.³⁰Esau ati kwe Jekapu, "Ndyesako nilanda iwenzu lyolyo. Nazina, natonta!" Achili chino izina lyakwe lylisilwe Edom.³¹Jekapu ati, "Ichakutalichila unkazye ikwato lyako."³²Esau ati, "Lola, ndi papipi ukufwa. Nga ikwato lili nawuzimachi kwakwe nene?"³³Jekapu ati "Ichakutalichila ulape kwakwe nene," Achaleka Esau alapa ichilapo nga munzila yoyo akazisa ikwato lyakwe kwe Jekapu.³⁴Jekapu apa Esa ebuledi numusunyi wilanda. Alya nu kung'wa, apano akatuka nukupita. Munzila yoo Esau atachindisile ikwato lyakwe.

26

¹Nomba akupoma ichipome muni, pansizi pachipowe chakutalika chino chalinji mumanda yakwe Abrahamu. Ayizeki wayile kwe Abimeleki, Imfumu yawa filisiti ku Gerari.²Ngapano Yahweh alolechela kwe weliwe swinya amunena ati, utize uye ku Ijiputi, yikala muni yino nandi nkunene ukuti uyikale mwenenmo.³Yikala muni yonyeyoo, swinya ndiwa nawe swinya ndikupepa wewe; amuno kwe wewe swinya naku wana wako, yonsi yoo, swinya ndi fichilisa ichilapo chino nalafile kweso Abrahamu.⁴Ndinyamya awana wako ngati antanda zyamwiyulu, swinya ndipa kuwana wako insi zyo zyonsi. Ukupitila muwana wako insi zyonsi izyamunsi zilipepwa.⁵Ndichita choo pamulandu Abrahamu watontezile izwi lyane swinya wasunzile ilango lyane amadsundo yane, amakomelezayo swinya namasundo.⁶Achaleka Ayizeki ayikala mu Gerari.⁷Awala wantunye muni yoo wamukolowozisa ivyamuchi wakwe, ati, "Ankazi yane." Watinile ukuti,

anuchi wane, pamulandu welenginie," Awantu wakumasyo yalyanye wandi wankome wasende Rabeka, pamulandu amuzima nkani." ⁸Alapano Ayizeki walinji kokonye impindi ntali, Abimeleki Imfumu yawa filisiti walolanga pipenjelele. Waweni, lola, Ayizeki wachenanga nu Rabeka, umuchi wakwe ⁹Apano Abimeleki ayita Ayizeki kwakwe weliwe swinya ati, " lola, wewakwako. Ngachani chino watili, ' Ankazi yako'?" Ayizeki amunena ati, " pamulandu nelenginie ukuti wumwi anga nkoma amusende." ¹⁰Abimeleki ati, " Ngachani chino wachita choo kwesweswe? wumwi uwawantu wanga achipepule alale numuchi wako, wanga alete imilandu pakwe sweswe." ¹¹Apano Abimeleki asochela awantu wonsi ati, " wensi wino akulema umonsi wee pamwi umuchi wakwe alikomwa." ¹²Ayizeki akomezile ivikomwa muni mulyanye swinya asinza nukusinza numwaka wonganye imyanda, pamulandu Yahweh wamupefile. ¹³Wachindime nivuma, swinya wakomezile ivivule navinji ukufika awa amuchindame. ¹⁴Walinji nig'onzi mvule swinya nig'ombe nimbumba iyikulu muchiwanza chakwe. Nawa filisiti awamukwina. ¹⁵Apano ivifula vyonsi vino awawonvi wakwe yisi winvile mumanda yakwe Abrahamu eyisi, wawimisile fuchila numusili. ¹⁶Abimeleki amunena Ayizeki ati, " pita fuma pesweswe, amuno ulinamaka mavule ukulusya sweswe." ¹⁷Achaleka Ayizeki achinta ayazenga umitanda mupata wakwe Gerari, ayikala kokonye. ¹⁸Swinyanye Ayizeki afukula ivifula vyaminzi, vino winvile mumanda yakwe Abrahamu Eyisi. Awina filisiti wawimisile lya Abrahamu wafwa. Ayizeki wisile ivifula amazina yano wavyisile. ¹⁹Pano awawonvi wakwe Ayizeki wafukulanga mu mupata, kulyanye wazanile chifula chakantopwezi kaminzi. ²⁰Awachemi wavikwato wa ku Gerari wapokosile nawachemi wavikwato awakwe Ayizeki, awati, " Aminzi yaa ayitu." Achaleka Ayizeki ayita ichifula " Mpokoto, " wapokosile naweliwe. ²¹Apano awimba ichifula chinji swinyanye awapokota, naponye, achaleka wachipile izina ilililyonga ilyakwe Sitinah. " ²²Wasile papo waya afukula swinya chinji, ukuwa wasitela wapokote swinya kwe chocho. Achaleka achita Rehoboti, swinya ati, " Nomba Yahweh watupa amasyo sweswe, swinya twandi tuwanyama munsinye yoo." ²³Achaleka Ayizeki wafumile papo ayaku Beersheba. ²⁴Yahweh alolechele kweweliwe muwusiku wulyanye amunena ati, " Ne leza wakwe Abrahamu eso. Utatina indi nawe swinya ndikupepa wewe swinya nukunyanya ikwata lyako , muno amuwonvi wane Abrahamu." ²⁵Ayizeki azenga akavuwa kulyanye swinya akita izina lyakwe Yahweh. Kulyanye azenga umutannda, nawawonvi wakwe winvile ichifula. ²⁶Abimeleki wayile kweweliwe ukufuma ku Gerari, ne Abuzzati, umuwuye, swinya nufikolo, emusika wavita vyakwe. ²⁷Ayizeki awanena ati, " ngachani chino mukwiza kwenene, napano mwampata swinya mwambinga?" ²⁸Ngapano awati, " tuchiweni umwakulolechela kuno eLeza awawa nawewe. Achaleka twelenginie ukuti pawe ukulapa pakwe sweswe, molimo pakasi pesweswe nawewe. Achaleka leka tuchite ukulapa nawewe, ²⁹Alyakuti utize utuchise ndivino, sweswe tutakuchisa wewe, swinya ndino sweswe twakulemle ichete swinya twakuchinsizye umutende. Molimo wemupepwe nu Yahweh." ³⁰Achaleka Ayizeki awatewetela, nga awalya nukung'wa. ³¹Wakatusile umutondotondo awalapilana wenga numuwuye. Apano Ayizeki awasuchilila, swinya wamusile mumutende. ³²Muwanda wowonye awawonvi wakwe Ayizeki wizile nukumunena ivya chifula chino winvile. Awati, " Tuzanile aminzi." ³³Achita ichifula ati Shibah, achaleka izina lya kaya we Beershebah nilelo. ³⁴Pano Esau walinji ni myaka amakumi yani(40) asenda umwanachi Judith umwakwe Beeru umu Hiti, swinya Basemati umwanakwe Eloni umu Hiti. ³⁵Awaleta intazi kwe Ayizeki nu Rabeka.

27

¹walile pano Iyizeki wakota naminsyo yaponi mfinzi yasya pakulola, wapunzile Esau, umwanakwe songo ati, kwe weliwe , " mwanane. " Esau ati kwe weliwe newawo, " ²Nga Iyizeki , " lola kanonzi nakota. Ntamanyle uwanda wamfwa yane. ³Achaleka senda ivyanzo vyako, umuvi wako ne wuta, nga uye mumpanga unvwimile inyama. ⁴Umpanjile ichakulya ichizima, ichiyane chino nakunda, nga ulete kwe nene nga indye nukukupepa pano ntani imfwe. ⁵Nomba Rabeka wivwile pano Iyizeki wawwanganga ne Esau umwanakwe. Esau wayile ku mpanga pakuvwima nukuti anyoke ni nyama. ⁶Rabeka avwanga kwe Jekapu umwanakwe ati, " Lola koo, njivwile eso akuvwanga kumukulu wako. ⁷Esau atili Ndetela inyama nga unjanizye ichakulya ichizima, ukuti nchilye nga inkupepe muminsyo yakwe Yahweh pano imfwa yitani. ⁸Achaleka kanonzi, mwanane, tontela amazwi yane ndivino nkukupingula. ⁹Yanga kuwuchemo, nga undetele wana wawili awambuzi awazima; nga nandi njanie ichakulya ichizima icheso ukufuma kwe zolizyo, ngevino wakunda. ¹⁰Wandi uchitwale kweso, ukuti achilye alyakuti akupepe pano imfwa yakwe yitani yifike. ¹¹Jekapu ati kwe Rabeka umuchi wakwe, " lola, Esau umukulu wane amuntu wameya, nga nemo nemuntu umutelepe. ¹²Pamwi Tatawane andi ayize akumye, nga akwizu kuloleka kwe weliwe ukuwa neka kopechezya. Nkwizu kuleta ulutipo pakwe nene asalupepo. ¹³Mamakwe ati kwakwe weliwe, " mwanane, lekani ulutipo lonsi lupone penene. Tontelavye amazwi yane, nukuya, uvilete kwakwe nene. ¹⁴Apano Jekapu wapisile asenda awanambuzi nukuwaleta kwe mama wakwe, nga mama wakwe ayania ichakulya ichizima ndivino Tatawakwe wakundizile. ¹⁵Rabeka asenda ivizwalo vizima vyakwe Esau, umwanakwe songo, yano yalinji nawe mung'anda, nga ayawika pe Jekapu, umwakwe umutichi. ¹⁶Awika ichikowa chawanambuzi awika pamakasa yakwe napa chawi ichitepe pansingo. ¹⁷Awika ichakulya chizima nichibama chino ati apekana mumakasa yamwana wakwe eJekapu. ¹⁸Jekapu aya kweyisi wakwe ati, " Tatawane. "Yisi ati, " newawo; weweni mwanane?" ¹⁹Jekapu ati kweyisi, " nemwanako esau ekatote. Nawomba ndivino wati uvwanga kwanene. Kanonzi yikala nukulya inyama, yimwi ukuti umupepe. ²⁰Ayizeki ati ku mwanakwe, " nga wazana wuli wanguwangu, mwanane? " Ati, Umulandu Yahweh Leza wako andetezile. " ²¹Ayizeki ati kwe Jekapu , "palamila kwakwe nene, kunkumye, mwanane, nga imanye kuno we mwanane wachisinka pamwi sawowo." ²²Jekapu aya palamila kwe Ayizeki eyisi; nga Ayizeki amukumya ati, " amazwi aye Jekapu, kweni amakasa amakasa yakwe Esau. " ²³Esau atamumanyichisizye weni, pamulandu pamakasa yakwe yalinji ayameya, ngati amakasa yamukulu wakwe Esau, achino Ayizeki wamupefile. ²⁴Watili, " Nakawuzyenye we mwanane Esau?

Atolelela." Anene."²⁵ Ayizeki ati, " leta ichakulya kwakwe nene, nga nkwiwizulu kulya inyama yako yamumpanga, ukuti nkupepe. " Jekapu aleta ichakulya kwakwe weliwe. Ayizeki alya, Nga Jekapu amuletela ipala, nga ag'wa."²⁶ Ngapano Yisi wakwe Ayizeki ati kwakwe weliwe, " palamila nomba umfyompe, mwanane." ²⁷ Jekapu apalamila amumfyompe, nga anunchizya ifungo lya vizwalo vyakwe nga amupepa. Watili, " lola, umununsi wamwanane wuli ngati amununsi wamuchalo che Yahweh chino ati apepa. ²⁸ Leka akupe ichipya cha lumi lwiwulu, ichipya chaweninsi, nga nimpumba invule ni pala ipya. ²⁹ Leka wantu wakupyunjile ninsi zikufukamile. Uwe wetatakulu pawanyonko, nawanachonsi awe nyoko walikufukamila. Leka wensi wino akukutipa atipwe; Leka wensi wino wakupepa wewe apepwe. "³⁰ Watili pano Ayizeki akumalizyavye ukumupepa Jekapu, nga Jekapu ayiza sowa mukafumile paminso yeyisi wakwe Ayizeki, Esau umukulu wakwe winjizile ukufuma pakuwina. ³¹ Wayanizye swinya ichakulya nukuchileta kweyisi wakwe. Ati kweyisi wakwe, " Tata, katuka nukulya vimwi ivya mwanako ivya mumpanga, ukuti umupepe. "³² Eyisi Ayizeki ati kwe weliwe, " weweni wewe? " watili, nemwanako ekatote, Esau. " ³³ Ayizeki wazakazile nkaninye nga ati, " Te ali weweni wino avwimile inyama ya mumpanga nukuyileta kwakwe nene? tendile yonsinye lya utani wize, nga imupefile. Molimonye alipepwa. ³⁴ Walile Esau wivwa amazwi yeyisi, walizile nukupongomoka nukulila kwawulumilwa, nga ati umupepe, swinya nani Tata. " ³⁵ Ayizeki ati, " umunyinko ayizile koo umwakunkopeka nga ati asenda uwupepwe wako. "³⁶ Esau ati, " Wuzye ntakulandisya ukuti we Jekapu? amuno wambipa ndivyo wonye ka akechitiwili. Wasenzile wasenzile uwanangwa wi kwatwa lyane, nga, lola, nomba lola wasenda uwupepwe wane. " Apano watili, " wuzye utati usunga uwupepwe wakwenene? ³⁷ Ayizeki atolelela ati kwe Esau, " lola, namupanga ukuwa we Tatakulu wako, nga napa kwe weliwe awanyina wonsi ukuwa awawonvi, nga namupa impumba ni pala ipya. Avyani swinya vino ningawomba kwakwe wewe mwanane? "³⁸ Esau ati kweyisi, " usi nanti awupepwe wonga pakwenene, Tatawane? mpepa nanenene, Tatawane. " Esau alila umwakukwezya. ³⁹ Ayizeki yisi wakwe atolelela ati kwe weliwe, " lola, amasyo kuno uliyikala yaliwa uktali ukufuma kuwuwotoke wansi, ukutali ukufuma ku lumi lwi lewelewe kupela. ⁴⁰ Uliwakwikala nulupanga lwako, nga ulipyunjila umunyonko. Kweni pano wakatuchila ulivuna ikoli lyakwe munsingo yako. "⁴¹ Esau wapasile Jekapu pamulandu nuwupepwe wakwe wuno yisi wapile kwakwe weliwe. Esau ati mwenzu wakwe, " Amanda yakulosezya Tatawane yapalamila; ndila pano nakoma Jekapu ewunji. " ⁴² Amazwi yakwe Esau umwakwe songo yalanzilwe kwe Rabeka. Achino watumile nukumwita Jekapu umwanakwe umutichi nga ati kwe weliwe, " lola, umunyonko Esau ukuyimyalalika wenga kuvye wewe pakwelengania pakukukoma. "⁴³ Achaleka kanonzi, mwanane, njivwila nga usamalile kwe Labani indume yane, mu Harani. Uyikale nawe liwe pampindi intichi, ukufichila umukulu wako watonsya uwukali wakwe, ⁴⁵ Ukufichila uwukalale wamukulu wako wafuma kwakwe wewe nukwiwilila chino wati uwomba kwakwe weliwe. Apalipano ndituma nukukunyosa koko. Nga mulanduchi insovye mwemwe mwensi muwanda wonga? "⁴⁶ Rabeka ati kwe Ayizeki, " natonta muwumi umulandu wawakazyana we Heti. Ndi Jekapu angatwala umukazyana wenga uwe Heti ukuwa amuchi, vino awanachi waa, awakazyana wamwi awamunsi, wuzye uwumi wane wuliwa awuzimachi kwakwe nene?

28

¹ Ayizeki amwita Jekapu amulota, swinya amukomelezya nisunndo, utize uyize utwale umwanachi umu Kenani. ² Katuka yanga ku Paddani Aram, kung'anda yakwe Betueli eyisi wakwe mama wako swinya ukatwalile kweneko umwanachi, wenga umwana mukazyana uwakwe Labani indume yakwe mama wako. ³ Eleza wamaka yonsi akulote wewe aleke unyame uvule wewe alyakuti uyize uwe niwumba ikulu ilyawantu. ⁴ Akupe ukulotwa we Abrahamu, kwe wewe, swinya nikwatwa lyakonye pansizi pakwe wewe alyakuti wize upyane insi wewe wikalangamo, yino Leza wapile Abrahamu. "⁵ Ngapano Ayizeki amutuma Jekapu, Jekapu aya aya ku Paddani Aram kwe Labani umwana monsi wakwe Betueli umu Aramean, indume yakwe Rabeka, nyina wakwe Esau nu Jekapu. ⁶ Kanonzi Esau kuno Ayizeki walotwa Jekapu swinya asendwa ukuya ku Paddani Aram, kukutwala umwanachi kweneko. Wizile lola kuno Ayizeki walotwa weliwe swinya wamupa nisundo avwanga ati, " utize uyize utwale umwanachi waku kenani. ⁷ Esau weweni swinya kuno Jekapu wivwila yisi numama wakwe, swinya awapita awaya ku Paddani Aram. ⁸ Esau walola kuno awanachi wa mu Kanani watasechelesya Ayizeki yisi. ⁹ Achaleka wayile kwe Ishumaeli, nga atwala awanachi pawawuye wano walinji nawo kali, Mahalath umwana Ishumaeli, umwana Abrahamu indume ye Nebaioth, ukuwa amuchi. ¹⁰ Jekapu wafumile ku Beersheba swinya alungama ku Haran. ¹¹ Wizilke pamasyo yamwi swinya ayikala wusiku wonsi, pamulandu ilanzi lyatezile lyinjila asenda iwe lyonga pamasyo yayonye, aseyamila kumutwe wakwe swinya, alala pansi pamasyo lyanyanye aponechela. ¹² Alota ichiloto swinya alola ipanda ilyafuma liyafika mwiwulu swinya awangeli wakwe Leza wakwika wano wikanga nukukwela penepo. ¹³ Lola, Yahweh ayimilila papela pakwe cholicho swinya avwanga ati, " Nene ne Yahweh Leza wakwe Abrahamu, umukwasi wako, swinya Leza wakwe Ayizeki. Ninsi yino wewe ulazipo ndikupa wewe swinya nuluko lwako. ¹⁴ Ikwatwa lyako liliwa nge alutukumbu lwansi, swinya lilisalangana mpaka kukambazwa, kuwufumilo wilanzi, kasika kakapela nakambazwa, nakambazwa kapela. mwakwe wewe imyiko yamunsi yonsi yilotwa. ¹⁵ Lola ndi nawewe swinya ndikusunga konsi kuno uliya. Ndikunyosa swinya munsi yoo; amo ntalikusya wewe. Ndiwapa mwemwe vyonsi vino napangana namwe. "¹⁶ Jekapu akatuka mutulo twakwe, nga ati, " Nakawuziyenye Yahweh alipamasyo yaa, swinya ntamanyanga. " ¹⁷ Awa nintete nga ati, " Amasyo yaa ayatundume! pasi chinji swinya nkano yoo ang'anda ye Leza. Yoo ampongolo ya kwiwulu. "¹⁸ Jekapu akatuka umutondotondo swinya asenda niwe lino waseyamizile ku mutwe wakwe. Aliwika nge alupanda swinya ayitila penepo amafuta. ¹⁹ Wisile izina amasyo yayo ati we Bethel, kweni izina lyakutalichila lyamusumba lyalinji we Luz. ²⁰ Jekapu wafile ichilapo avwanga ati, " ndi Leza aliwa nane nukunchinjilila munzila yino nkupita, nga ampa ni nukulya, nivizwalo, ²¹ ukuti nyochele kung'anda ye tata numuchinjililwe, apano Yahweh aliwa we

Leza wane. ²²Ngapano iwe lyoo lino nawika ngati alupanda ulufimwe. mwakwe vyonsi vino wampa, Nakawuzyenye ndipa ichikumi kwakwe mwemwe ."

29

¹Apano Jekapu aya uwulendo swinya ayiza munsu yawantu yakuwufumililo wilanzi. ²Pano walolechesyanga, alola ichifula mumpanga, swinya lola, amawufyo yatatu ayang'onzi yalazile mumbali nacholicho. Amuno ukufuma muchifulanyechoo amuno wasembanga aminzi ayakug'wensya ing'onzi, swinya aliwa lino wakupichilanga pachifula lyalinji alikulu. ³Pano ing'onzi zyonzi zyawungine papo, awachemi wasyembusyanga ichiliwe pamulomo uwachifula apano awang'wensya ing'onzi swinya awakupika ichiliwe pamulomo wachifula, ukunyochesya mumasyo yakwe⁴Jekapu wavwanzile kwewoliwo ati, "Wanawitu nga mufumile kwinye? awamwasuka awati," Twafuma ku Harani. ⁵Walanzile kwewoliwo ati, "Wuzye mwamumanya Labani umwana Nahor?" Nawo awati, "Twamumanya. ⁶Nga avwanga ati kwewoliwo," Wuzye alichete?" Awawti, Alichete swinya awawti lolani papo Rakelo umwanakwe umwanachi akwiza ning' onzi. ⁷Jekapu watili, "Lola, apakasi pawanda sampindi yakumuunganichila ing'onzi apaliponga. Muzipe amanzi ing'onzi. Swinya apano mupite mukuchema . ⁸Wavwanzile ati," Tutanga tuleke ivikwato zisuke ing'onzi zyonzi ziwungane apaliponga. Awonsi wandi wasunchilizye iliwe ukufuma pamulomo wachifula, ngapano tulizing'wesya ing'onzi. ⁹Pano Jekapu wachilinjiki ukuvwanga nawoliwo, Rakelo ayiza ning'onzi zyakwe yisi, zino wachemanga. ¹⁰Pano Jekapu wamuweni Rakelo, umwanakwe umwanachi wakwe Labani, indume yakwe yangu wakwe, Jekapu ayiza, asunka ichiliwe ukufuma pamulomo wachifula, apano ang'wensya uwufyo lyakwe Labani, indume yakwe yangu wakwe. ¹¹Jekapu afyompa Rakelo swinya alila akolomoka. ¹²Jekapu anena Rakelo ukuti ne luko lwakwe tata winu, nukuti walinji amwana chonsi wakwe Rabeka. Ngapano wasamazile swinya ayamunena yisi¹³Pano Labani wivwile ilandwe lyakwe Jekapu umwana inkazi yakwe asamala ukuya ukumusunkania nukumukukutula, nukumufyompa weliwe, swinya amusenda amutwala mung'anda yakwe. Jekapu amuwuzya Labani ivntu vyonsinyevyoo. ¹⁴Labani ati kweliwe, "Nakawuzyenye welifupa lyane swinya wemuwili wane." Apano Jekapu ayikala nawe ukuyana numwezi wonga. ¹⁵Ngapano Labani avwanga kwe Jekapu ati, "Wuzye umbombele nene ukwawula chimwi pakuti we kamu wane? Mbuzya, ichilipwa chako chiliwa chani?" ¹⁶Lelo Labani walinji nawana awanachi wawili. Izina lyakwe songo walinji we Leya, ni zina lyamuzuna walinji we Rakelo. ¹⁷Aminso yakwe Leya yalinji amafwawalale, kweni Rakelo wazifile mumiwele swinya namukalolechele. ¹⁸Jekapu wakunzile Rakelo, avyo wavwanzile ati, "Nandi mbombele Rakelo imyaka munenulambali, umwana wako umutichi umukazyana." ¹⁹Labani ati, "chingazipa impe weyo kwakwe wewe, ukulusya ukuti impe wee umuntu winji. Yikala nane. ²⁰Ngapano Jekapu wawombezile imyaka munenulambali; swinya weni waweni ngati wawombela amanda amatichi umulandu nulukundo luno walinji nalo peweliwe. ²¹Ngapano Jekapu ati, "kwe Labani," Mpa umuchi wane, amuno amanda yasila _imutwale!" ²²Apano Labani awunganika awantu wonsi awamasyo ukuti pawe kuzewela. ²³Ku kamanguzi, Labani asenda Leya umwanakwe umwanachi amutwala kwe Jekapu. ²⁴Labani wapile umukazyana umuwonvi Ezilpa apa umwanakwe umwanachi Leya ukuwa amuwonvi wakwe. ²⁵Kumutondotondo, Lola, walinji we Leya! Jekapu avwanga kwe Labani ati, "Nga achani chino wawomba kwe nene? Wuzye ntapyunjilanga kwakwe wewe umulandu ne Rakelo? Nga mulanduchi wankopeka nene?"²⁶Labani avwanga ati, "asamyiko yitu ukutwazya umutichi pano songo atani atwalwe. ²⁷Umale esabata wenga numwanane umwanachi uwusiwanga, swinya twandi twize tukupe winji wewe nanti wambombela nene imyaka yinji munenulambali." ²⁸Jekapu awomba wonye, amalizya sabata wenga nu Leya. ²⁹Apano Labani wapile Rakelo, umwanachi umuwonvi ukuwa amuchi swinya. ³⁰Apano Jekapu aya kwe Rakelo, swinya akundisya Rakelo ukulusya Leya. Nomba Jekapu wawombezile imyaka yinji papela munenulambali eLabani. ³¹Yahweh wizile lola kuno Leya wapatikwa, apano amwiyula uwula, kweni Rakelo walinji we chumba. ³²Nga Leya awa swinya nichifuwa apapa umwana umonsi, nga amwita izina ati we Reuben. Amuno wavwanzile ati, "pamulandu Yahweh aweni ukuchulika kwane; nakawuzyenye umulume wane andi ankunde." ³³Apano anyoka ayimilila swinya apap umwana umonsi. Avwanga ati, "Pamulandu Yahweh ayivwile kuno napatwa, achaleka wampa swinya umwanumonsi," nga amwita umwana Simeon. ³⁴Awa nuwula swinya apapa umwana umonsi. Avwanga ati, "Pampindi yoo kanonzi umulume wane andi alematile kwakwe nene, namupapila awana wonsi watatu." Achaleka izina wisilwe we Levi. ³⁵Awa nuwula apapa swinya umwana umonsi. Avwanga ati, "Pampindi yoo nandi mutunvyeh Yahweh." Achaleka amwita izina we Yudah; apano aleka ukupapa awana.

30

¹²Pano Rakelo walola kuno atakumupapila Jekepu awana, Rakelo walinji nuwuzuwa kumukulu wakwe. Avwanga ati kwe Jekapu, "Mpanga wana, nanti sawowo nawafwa. " Jekapu avitilwa Rakelo avwanga ati, " Wuzye indi pamasyo yakwe Leza wino wakulema ukuti utawa nawana?"³⁴Avwanga ati, " alola, kuli umuwonvi wane Bilhah. Yanga uyingile mwakwe weliwe, alyakuti anga papila awana mumakokola yane, nga imbe nawana ukufuma mwakwe weliwe." Achaleka wapile uwuwonvi wakwe Bilhah ukuwa amuchi, nga Jekapu ayinjila mwakwe weliwe. ³⁶Bilhah awa nuwula apapila Jekapu umwana umonsi. Ngapano Rakelo ati, " Leza wampanzizya nene, nga wivwa amazwi yane nga wampa umwanumonsi." Pamulandu wakwe choo ayita umwana wakwe izina we Dan. ⁷⁸Umuwonvi wakwe Rakelo, awa nuwula swinya apapila Jekapu umwanumonsi wechitiwili. Rakelo avwanga ati, " nukulwisya kwa maka yonsi nalwisania mukulu wane nga nachinvya." Amwaita izina lyakwe Nafutali. ⁹¹⁰¹¹Alapano Leya walola kuno waleka ukupapa awana, asenda Zilpah, umuwonvi wakwe, nga apa Jekapu ukuwa amuchi wakwe. Zilpah umuwonvi wakwe Leya apapila Jekapu umwanumosi.

Leya avwanga ati, " alongo lwane!" acho amwita izina ati we Gad.¹²¹³Ngapano Zilpah, umuwonvi wakwe Leya, apaila Jekapu umwanumonsi uwe chitiwili. Leya avwanga ati, " Ndi nichimwemwe! amuno awana awanachi walinjita nene uwa chimwemwe." Acho amwita izina lyakwe we Asheri.¹⁴Rubeni aya mu mpindi yakusinza ingano nga zana imfungo mumpanga. Nga azileta kwe Leya enyina. Apano Rakelo ati kwe Leya, " Mpangako zimwi imfungo zya mwana wako."¹⁵Leya ati kwe weliwe, " Wuzye ukulola kuno aliyasi ilitichi kwe wewe, vino watusenda wakuwane? Alyakuti nomba ukulonda ukusenda swinya imfungo zya mwana wane, nazyonye?" Rakelo atii, " Apano andi alale anawewe uwusiku, umwakukawulania ni mfungo zya mwana wako."¹⁶Jekapu wawezile ukufuma ku mpanga amanguzi. Leya afuma ukuya sunkana naweliwe nga ati, " Ufwile uyize kwenene, amuno nakwita pamulandu wamfungo zya mwana wane." Acho Jekapu alala nu Leya uwusiku wowo.¹⁷Leza ateyezeza kwe Leya, nga awa nuwula apaila Jekapu umwanumonsi uwe chitisano.¹⁸Leya avwanga ati, " Leza wampa ivilipwa vyane, pamulandu napile umuwonvi wane wakuwane. " Amwita umwanw izina ati we Isakari.¹⁹Leya awa nuwula amukwatila Jekapu umwana wachitimutanda.²⁰Leya ati, " Leza wampa ichawila ichizima. Kanonzi wakuwane andi achindike, amuno namupapila awana chitimutanda(6)." Amwita umwana wakwe ati we Zebuluni.²¹Pankolelo yakwe apapa umwana umwanachi amwita izina ati we Dinah.²²Leza ayita Rakelo ukumwizusya nukumuteyezeza. Alenjesya ukuti awe nuwula.²³Awanuwula apapa umwanachonsi. Ati, " Leza wafumya insoni zyane. " ²⁴Amwita izina ati we Josefu. " Yahweh wonjezeza kwenene umwana umonsi."²⁵Alapano Rakelo wapapa Josefu, Jekapu ati kwe Labani, " Ntumani, ukuti inje kukaya kane swinya naku kungsi yane. " ²⁶Mpa wawakuwane nawana wane kwakwe wano napyunjilapo pakwe wewe nga unsye mpite, amuno umanyile umulimo wuno nakuwmbela."²⁷Labani kwe weliwe, " kanonzi ndi ningazana ukutemwelwa pachinso chako, lindilila, pamuandu nasambilila ukuwombela uwuleza kuno Leza ati ampepa umulandu nawewe. " ²⁸Apano avwanga ati, " taka ivilipo vyako, nga nandi nkulipe."²⁹Jekapu avwanga ati kwe weliwe, " Umanyile muno nakuwombezele wewe, namuno ivitekwa vyalinji nanene. ³⁰Amuno walinji nivitichi lyo ntani njize, nga vyavula ukulusya. Yahweh ati akupepa pakwe chonsi chino mbonvile. Nga wuzye alinyi lino ndipa imbumba yane swinya?"³¹Nga Labani ati, " Wuzye nakupa chani?" Jekapu ati, " Utakupa nanti chimwi. Ndi uliwomba cho kwenene, ndi chema swinya ivitekwa vyako nukuvisunjilila. ³²Leka mpitulukemo muwumfyo wako wonsi ilelo, pakupawula ingo'onzi zyonsi zyamawala namabata, ning'onzi intifi mung'onzi, ni mbuzi zyamawala namabata mumbuzi. Vyo viliwa avilipwa vyane. ³³Apano uwuchisinka wulisimichila pe nene munkolelo, pano ukwiza pakulolechesya ivilipwa vyane. Imbuzi yonsi yino yisi namawala namabata mwakwezolizyo, nintifi mung'onzi, ndi zimwi zyzanwa nanene, ziliyenganizwa ukuwa azyakwiwa. " ³⁴Labani ati, " Nazumilizya, Lekani viwe ukulingana namazwi yinu. " ³⁵Uwanda wowo Labani wafumizye imbuzi wasawe wano walinji namawala namabata, imbuzi izyanachi zyonsi zino zyalinji namawala namabata, yonsi yino yalinji nuwutiswe mwenemo, nga nintifi zyonsi pakasi pa ng'onzi, nga apa mumakasa ya wana wakwe. ³⁶Labani nawe awa nuwulendo wamanda yatatu pakasi pakwe weliwe Jekapu. Achino atwalilia ukuchema amawufyo ye Labani yano yasyazile.³⁷Jekapu asenda aputula ulusamba uluteta ulwa muwula, nga numuti uwutambalale uwa numusafwa, nga afwafwawula ichitiswe mwakwe vyolivyo, nga aleka ivitiswe mukasi muchimuti aviloleka vino vyalinji mutumuti. ³⁸Nga awika utumuti tuno wafwafwawuzile munkolelo yamawufyo, munkolelo yavyakung'welela kuno wizile pakung'wa. Awalola pano wizile pakung'wa. ³⁹Amawufyo yalyanga pankhole patumiti ; swinya amawufyo yapapanga awana wa mawala. ⁴⁰Jekapu wapawunkhinye awana wang'ozzi kweni zino zyasyazile wazilozizye kuvinyamana izyamawala ni ng'onzi zyonsi inthifi mwiwufyo lye Labani.Ngapano apawulyanya amawufyo yakwe pakwe weliwe wenga nga atawisile ponga vyolivyo namawufyo yakwe Labani.⁴¹Lyonsi ndi ing'onzi yanzuto mwiwufyo likupapa, apano Jekapu wanzanga utumuti muchakung'wela minzi pankolelo yaminso yiwufyo, ukuti zifwile situmbate mutumuti toto. ⁴²Kweni pano ichinyamana ichifowoke mwiwufyo chafika, atawikanga utumuti unkolelo mwakwe zyzolizyo. Lelo ivinyamana ivifowoke vyalinji aveye Labani, nga izyanzuto azye Jekapu.⁴³Umuntu wizile wawa amuwotoke nkaninye. Walinji namawufyo ayakulu nkaninye, awawonvi awachanachi nawa wonvi wachonsi, ningamila nindokwe.

31

¹Nomba Jekapu wivwile amazwi yawana wakwe Labani, pano watili," Jekapu ati asenda chonsi chino ache tata witu, swinya akufuma kwe tata kuno ati azana ansawu zyonsi zyoo."²Jekapu alola ichinsyo che Lababi. Waweni kuno imiwele yakwe yati yipiluka. ³Ngapano Yahweh ati kwe Jekapu, " Anyochela kungsi ye yawakwasi wako nakuwa kamu wako, nga ndiwa nawe."⁴Jekapu watumile ayita Rakelo nu Leya kuwufyo wang'onzi ⁵zyakwe nga ati kwakwe woliwo," Nalola imiwele yeso kwakwe nene ati apiluka, kweni Leza we tata wane alinane. ⁶Mumanyile kuno nawombela amaka yane yonsi tata winu.⁷Tata winu wanchenjeza nene nga achinja ivilipo impindi ikumi, kweni atamuzumilizyize ukuti anchise. ⁸Ndi wati, ' inyama zyamawala ziliwa ivilipwa vyako, ' apano ing'onzi zyonsi azipapa awana wamawala. Ndiwati, ' izyamawala ayatiswe namatifi viliwa avilipwa vyako , ' apano ing'onzi zyonsi zikupapa awana awatiswe nawatifi. ⁹Munzila yoo Leza ati asenda ivitekwa vye tata winu avipwa kwakwe nene.¹⁰Pampindi yino indama yikulondela inkambaku, Naweni muchilota wasawe wano wakwelanga ing'onzi zyalinji azyamawala, utubata, nga namabata ayakulu. ¹¹Umungelo we Leza ati kwanene muchilota, ' Jekapu. ' Natili, ' newawo. ¹²Wavwanzile ati, ' tumpula aminso yako nga ulole wasawe wonsi awambuzi wano wakukwelana ning'onzi. Awamawala, awamabata, namabata ayakulu, amo nalola chonsi chino Labani akuwomba kwakwe wewe. ¹³Ne Leza we Bethel, kuno wapakazizye ulupanda, kuno walafile. Kanonzi katuka fuma muni yoo nukunyochela kungsi yino wakwatizilwe."¹⁴Rakelo nu Leya wasusile swinya awvwanga kweweliwe," Pali chimwi ichakupyana mung'anda ye ye yangu witu? ¹⁵Wuzye atakutuwovyo ngati swewamwizilila?

Amuno ati atukazya nga swinya ati ayonona impiya zytu ukufikapo. ¹⁶Amuno insawo zyonsi zino Leza ati asenda kwakwe tata kanonzi azyitu nwana witu. Lelo nomba, chonsi chino Leza wavwanga kwe wewe, chiwombe. ¹⁷Apano Jekapu wakatusile swinya akwezya awana wakwe nawachi pangamila. ¹⁸Apisya ivitekwa vyakwe pankolelo naweliwe, ponga nivyakwe vyonsi, ponga nivitekwa vino wazanile mu Paddan Aram. Apano wakatusile ukuya kweyisi Ayizeki muni ye Kenani. ¹⁹Pano Labani wayile ukupanya ameya yang'onzi zyakwe, Rakelo wivile amakolania yatwa leza. ²⁰Jekapu nawe amuchenjezya Labani uwa Aramean, kuntamunena kuno akufumapo. ²¹Achino wasamazile nachonsi chino walinji nacho nga wangu wangu alamba uluzi, nga alungama muni yamwamba we Gilead. ²²Pawanda wachititatu Labani wawuzizwe kuno Jekapu asamazile. ²³Apano asenda nawakamu wakwe nga amunkoka pawulendo wamanda munenulambali. Ayiza mupitilila mumwamba we Gilead. ²⁴Nomba Leza ayiza kwe Labani we Aramean muchilota uwusiku nga ati kweiliwe, "Ulolechese nkaninye ukuti utavwanga kwe Jekapu ichizima pamwi ichiwiye." ²⁵Labani apitila Jekapu. Nomba Jekapu awika amatamanda yakwe mwisika mumwamba. Labani nawe awika ipembo nawakamu wakwe mumwamba we Gilead. ²⁶Labani avwanga ati kwe Jekapu, "Wuzye wawomba chani, chino wambipa nukusenda awana wane ngati awamvingololo vyavita?" ²⁷chani chino wasamala umwakuwembeluka nukuchenjezya nene nanti kumbuzya? Nge nakutuma nukusechela nuzevya nindwimbo, amazeze swinya ning'oma. ²⁸Utanzumilizizye ukufyompa awizikulu wane awachonsi nawachanachi pakuwalaya. Nomba wawomba uwukaleza. ²⁹Chili mumaka yane pakukuchisa, kweni Leza we tata wako avwanzile kumwane uwusiku nukuti, "Usamamle utavwanga kwe Jekapu ichizima pamwi ichiwiye." ³⁰Nomba wapita pamulandu walondanga ukunyochela ku ng'anda yeso. Kweni nga chani chino wiwa twaleza twane?" ³¹Jekapu wasusile swinya ati kwe Labani, "Umulanndu Nalinji nintete swinya nelenganianga ukuti wandi usende awana wako kwenene umwakupatichizya Nawembelusile. ³²Wensi wino ayivile waleza wako atalitwalilila ukwa nuwumi Paminso yawakamu wane, manyani chonsi chino chilinane ndi achinu musende." Amuno Jekapu atamanyile kuno Rakelo ayivile vyovyo. ³³Labani ayinjila mwtamanda lye Jekapu, mwtamanda lye Leya, namwtamanda lyawawonvi wachanachi wawili, kweni atavizanile. Winjizile mwtamanda lye Leya nga ayinjila swinya mwtamanda lye Rakelo. ³⁴Nomba Rakelo wasenzile twaleza twa mung'anda, awika pa chakwikalila pangamila, nukwikala pelipo. Labani avwambilizya mwtamanda lyonsinye, kweni atazanile. ³⁵Watili kwe yisi, "Utafulwa, tatakulu wane, ukuti ntanga njimilile pankolelo pakwewewe, mondi kumwezi." Acho wavwambilizizye kweni atazanile waleza wakwe wamung'anda. ³⁶Jekapu wafuzilwe nga apanzinkana nu Labani. Avwanga ati kweliwe, "Wuzye chino njononile achani? Uluwembu lwane achani, ukuti mulange mundondelezya muwukali?" ³⁷Amuno mwavwambilizya nkaninye kunsawo zyane. Nga wuzye mwazana chani iviya vyamung'anda yinu? wawikani pankolelo pawakamu, witu ukuti wapanzye pakasi pakwe sweswe wawili. ³⁸Amuno imyaka amakumi yawili nene nalinji namwemwe. Wapongo winu nimbuzi izyachanachi zisilote nene ntalyapo indma muchiwaga chinu. ³⁹Chino chalyesilwe nichitumbu ntalele kwe mwemwe. Mumalo mwakwe, nizile naluza. Wapanzile chila mpindi nalipila chonsi ichitekwa chino chasowa, ukwiwika umusanya pamwi uwusiku. ⁴⁰Avyo Nalinji; umusanya nivwanga ichilungula, nga nukupupwa nimpepo uwusiku; nga ntalalanga nutulo. ⁴¹Yoo imyaka amakumi yawili nikalanga mung'anda yako. Nawombezele umulandu nawana wako imyaka ikumi lyonga nayani, ni myaka mutanda ku ng'onzi Wawa wewakuchinja amalipo yane impindi ikumi. ⁴²Suka Leza wetata wane, Eyisi we Abraham, nawino Ayizeki akamutina, alinane, nakawuzyenye nge watuma makasavye. Leza walola ivyikuluma vyane nukufwililichila kwane pakuwomba, nga akukalipila nuwusiku. ⁴³Labani atolelela ati kwe Jekapu, "Awana awanachi awanane, awizikulu awizikulu wane, nig'onzi ang'onzi zyane. Vyonsi vino ukulola avyane. Kweni ilelo ningawomba chani nawanane, pamwi nakuwana wawo wano wapafile?" ⁴⁴Achino nomba, tupange ilayano, we nanene, leka liwe wekaboni pakasi pakwe wewe nanene. ⁴⁵Apano Jekapu asenda iwe awika ukuwa achimanyilo. ⁴⁶Jekapu ati kuwina luko wakwe, "Wunganikani amawe." Achino awasenda awawapampinkania. Nga awapanga umulu nga awalya palyanye. ⁴⁷Labani ayita papo Jegar saha Dutha, kweni Jekapu ayita Galeed. ⁴⁸Labani ati, "Umulu woo awukaboni pakasi pewewe nanene ilelo." Achaleka izina likwitwa Galeed. ⁴⁹Chisilwe Mizipa, pamulandu Labani watili, "Yahweh azipizile walolechesya pakasi pakwe wewe nanene, pano tutakulolana we numuwuye. ⁵⁰Nanti ukuyinvyawana wane awachanachi, chingatenga pasi wumwi nasweswe, lola, Leza wekaboni pakasi pewewe nanene. ⁵¹Labani ati kwe Jekapu, "lola piwe swinya lola pachipapa, chino nene mbisile pakasi pewewe swinya nanene. ⁵²Umulu woo wekaboni, swinya ichipmpa choo wekaboni, ukuti ntalitela nchipitilile ukupitilila umulu woo kwe wewe swinya nukuti utalitela upitilile umulu woo nga nulupanda loo kwenene, pakunchisa. ⁵³Leka Leza we Abrahamu, nakaleza ki kolania ake Nahor, twaleza tweyisi, tupanzye pakasi pitu." Jekapu alapa pakutina yisi wakwe Ayizeki. ⁵⁴Jekapu wapile inzuwi pamwamba nga ita awaluko wakwe ukulya ichakulya. Walile nukulinda wusiku wonsi pamwamba. ⁵⁵Labani akatuka umutondotondo, afyompa awizikulu wakwe nawanakwe awanachi nukuwapepa. Apano Labani akatuka ukunyochela kukaya kakwe.

32

¹Ejekapu nawe apita inzila yakwe, swinya nawangeli wakwe Leza awamusunkania. ²Pano wawalola, avwanga ati, "yaa amasyo yakwe Leza," ngapano ayita izina amasyonye yayo mahanayimu. ³Jekapu atuma wakapitawo pankolelo pakwe weliwe ku munyina Esau muni ye Seyiri, mumusumba wakwe Edomu. ⁴Awawakomelezya ati, "choo achino mwandi mukavwange kwe tatakulu Esau: Choo achino umuwonvi wako Jekapu akuvwanga : 'Nikalanga ne Labani, nga wanchelewesya ukwiza mpaka nomba. ⁵Indi ng'ombe ni ndokwe, namawufyo, nawawonvi awonsi nawanachi. Natuma izwi lyoo kwe tatakulu, alyakuti uwe ninkumbu kwakwe nene. ⁶Wakapitawo awawela kwe Jekapu swinya awavwanga awati," twayile kumunyonko Esau. Akwiza mukukusunkania, nawantu imyanda yini (400)." ⁷Apano Jekapu awanintete

nkanyine mbali namalanda. Achaleka apawunkania awantu wano walinji nawo ivipya viwili swinya namawufyo, ning'ombe ningamila ivipya viwili. ⁸Avwanga ati, "Ndi Esau angiza ayonone ichipya chonga, chimwi chingasyala chipusuke." ⁹Jekapu ati, "we Leza wakwe tata wane Abrahamu, swinya Leza wakwe tata Ayizeki, Yahweh, wino wavwanzile kwenene, 'nyochela kungsi yako swinya nakumyiko yako, swinya ndi kusunga ichete, ' ¹⁰Ntazipila nanti katichi ukupochelela imilimo yako ayilayano lyawulungamane swinya navyonsi ivyakusuwalikwa vino wachita kumuwonvi winu. Amuno nalanvile uluzi lwakwe jolodan lonye, ninsonzo ntupu, swinya kanonzi nawa nivipya vyoo viwili ¹¹Nkulambilizya mpusuya kumakasa ya mwana witu, ukufuma kwikasa lyakwe Esau, amuno nkumutina, ukuti angiza nukunkoma nene swinya nawa mayo nawana. ¹²Ukuwa wavwanzile watili, 'ndikuchitila ichete. Ndichitila ikwata lyako lize linyame ndivino alusesenga lwame sumbi, luno lutanga luwazwe ukuvula kwakwe lolilo, ¹³Jekapu alinda paponye uwusiku wowo. Asenda vimwi vino walinji navyo nge achawila kwe Esau, umunyina: ¹⁴wanyina mbuzi imyanda yiwili (200) nawasawe amakumi yawili (20), imyanda yiwili ing'onzi, ing'onzi inzonsi amakumi yawili, ¹⁵ingamila zyakukama amakumi yatatu (30) nutwana twawo, amakumi yani ing'ombe ninkambaku ikumi, amakumi yawili (20) indokwe, ninjonsi ikumi. ¹⁶Vyonsonye vyoo wapile mumakasa yawawonvi wakwe, awawufyo malekanelekane. Awanena awawonvi wakwe ati, "Kolelani musyalichizanie pakusokola. ¹⁷Awakonkomelezya awawonvi awakutalichila ati, "Ndi Esau umunyina wane wawasunkania, wawawuzya awati, Nga mwewakweweni? Nga mukuyakwi? Nga vyonsi ivinyamana vyoo vyovili pankolelo pakwemwemwe avyakwe weni?" ¹⁸Ngapano muliti, 'Avyamuonvi wako Jekapu. Achawila chino atumile kwe tatakulu Esau. Lola, nawenye asyalichizile akwiza pansizi pakwe sweswe. ¹⁹Jekapu wowonye swinya avino awakomelechezya awachitiwili, nawachititatu, nawonsi awantu wano wasokolanga amawufyo yavikwato. Avwanga ati, "mukavwanjile umulimonganye ndi mwamusunkania. ²⁰Mwandi mukamunene swinya muti, umuwonvi Jekapu asyalichizile alimunsizi mwakwe sweswe." Amuno welenganianga ukuti, "Ndi mutalalika kunsigo nivyawila vino natuma pankolelo pakwe nene. Nga pansizi, nga indole impumi yakwe, pamwi nche angampochelela. ²¹Achaleka ivyawila avikolelela pakwe weliwe. Weni asyalichila alala pamasyonye yayo. ²²Jekapu akatuka uwusiku wowo, nga asenda awachi wakwe wowili, nawawonvi awanachi wowili, swinya nawanakwe wachonsi ikumi nawenga. Awapita pilambwa lye Jekapu. ²³Munzilanyo yoo awalanvya uluzi ponga navyonsi vyo walinji navyo. ²⁴Jekapu wasyalichile wenga, numuntu aya awachilichizania akusuka akucha. ²⁵Alapano umuntu walola kuno atanga amupote, amuma palupamba pansizi. Ulupamba lwe Jekapu aluvyulika pano wakulwa. ²⁶Umuntu amunena ati, "Ndechezya mpite, amuno kanonzi kwawacha." Jekapu amunena ati, "Ntanga nkulechezye nkandi ndiwa mpepa. ²⁷Umuntu avwanga kwe weliwe ati, "Izina lyako weweni?" Jekapu ati, "Jekapu." ²⁸Umuntu ati, "utalitela uytwe ilyakwe Jekapu, swinya, nkandi ilyakwe Israel. Amuno walwa ne Leza nawantu swinya wachinvya. ²⁹Jekapu amulambilizya ati, "Nazina mbuzya izina lyinu." Avwanga ati, "Ngachani chino ukuwuzichizya izina lyane?" nga paponye amupepa. ³⁰Achaleka Jekapu ayita amasyonye yayo Peniel ati, "Amuno nalola Leza ichilungampumi, lelo atankomile. ³¹Ilanzi alifuma pano Jekapu wachila Penueli. Alanga akusinta umulandu walupamba lwakwe. ³²Achaleka ukufumilila uwanda wowonye awa Israel inyama yamunkole lwapanzizi lwalupamba ulwapamutembeleko, amuno umuntu wavunile vyovyonye ivyapalupamba lwakwe Jekapu pano wavuguzile ulupamba lwe Jekapu.

33

¹Jekapu ayinula ichinso chakwe, lola Esau akwiza, nawe weliweponga swinya nawonsi imyanda yini. Jekapu awankania awana awakwe Leya nawana wakwe Rakelo, nga nawana wawawonvi wawili awanachi. ²Ngapano awika awawonvi wakwe awanachi nawanakwe apoliponga pankolelo, Leya nawana wakwe awawakonka nga apakonkapo Rakelo nu Joseph awakuwumalilo pakwe wonsi. ³Nga weliwe umwenechonye akolela pankolelo pakwe woliwo. Afukama nukwinama pansu impindi munenulambali, asuka apalamila kupipi numunyina. ⁴Esau asamalila mukuya musunkania, afika amukukutila, awika insingo pachiwewa chakwe swinya amufyompa. Nga wonsi awalila. Walile pano ⁵Esau winula ichinsyo chakwe, alola awanachi awanachi swinya nawana, nga avwanga ati, "nga wantu waa wano muli nawo awaweni?" nga Jekapu amutolelela ati, awanane wano Leza wampepa wampa nemuwonvi wako. ⁶Apano wanachi awawonvi awapalamila nawana wawo pankolelo, swinya nga awafukama awamulamuka. ⁷Ukukonka papo Leya nawenye swinya ponga nawana wakwe nawo awiza pankolelo nga awafukama pansu awalumuka. Josefu nga nu Rakelo awiza pankolelo nawo awafukama pansu awalumuka. ⁸Nga Esau ati, "nga ukusulachi ku mupanda wonsi wuno nene nsunkinie? nga jekapu avwanga ati, awakuti wakusechelesye wewe tatakulu. ⁹Nga Esau avwanga ati, "nene ndinavyo ivyakukwana mwanawitu sunga vyonsinye vino ulinavyo. Nga Jekapu avwanga ati, "awe, nazina, ndi nazana ukutemwelwa muminsyo yako, apano pochelela ichawila mwikasa lyane, amuno nakawuzyenye, nalola ichinsyo chako, swinya chili ngati nalola ichinsyo che Leza, nga wanzumilizya nene. ¹¹Nalambilizya pochelela ichawila chane chino chafamilwe kwakwe wewe, umulandu Leza awonvile naswe mu nkumbu mwakwe nene, swinya ndinavyo ivivule." Avyo Jekapu amulambilizya nga Esau apohelile. ¹²Nga Esau avwanga ati, "lekani nomba tuyani tutwaliile nuwulendo witu. Nandi nkolele. ¹³Jekapu avwanga ati, kwakwe weliwe, "Tatakulu wane amanyile kuno awana wachili awanya, nga swinya ning'onzi, ponga ning'ombe zino zikosya wana wawo. Ndi ungazipisya muwulendo wukalambane nswile pamwi kuwanda wonga inyama zyonzinye zyandi zifwe. ¹⁴Nalambilizya leka Etatakulu wane awapita pankolelo pawawonvi wakwe. Nemo nandi napita katichikatichi, ukuyana nivitekwa imipitile vino vili pankolelo pakwe nene, swinya nga nandi napitisa ukulusya awana, ukufichila niza kwakwe Tatakulu wane ku Seir. ¹⁵Nga Esau avwanga ati, "leka nene nkatuke namwemwe wamwi awonsi wane wano wali nanene." Kweni Jekapu avwanga ati, "nga wawomba chani ichamwata

ndivino woo? leka nene nvwambilizye uluzango ku mbali yaku Mfumu. ¹⁶Ngapano Esau uwanda wowonye akatuka atalika uwulendo wakwe ukunyochela ku Seir. ¹⁷Ukuwa Jekapu akatuka ukulungama ku Sukkoti, ayizenjela ing'anda yakwe, nuluwa lwa vikwato vyakwe. Achaleka izina lya masyo yalyanye ayitwa ukuti Sukkoti. ¹⁸Pano Jekapu wizile fumila ku Paddan Aram, wafisile numutende mumusumba we Shechem, kano kali muchipya chaku Kenani. Wazenzile imitanda kupipi numusumba. ¹⁹Apano wakazile ichipya chansi chimwi kuno wasimfile ihema lyakwe ku wana wakwe Hamor, eyisi we Shechem, ni ndalama umwanda wonga. ²⁰Kulyanye asimpa akavuwa nga ayita pelipo El Elohe Israel.

34

¹Nomba Dina, umwanakwe Leya wino wapafile kwe Jekapu wayile mukusunkania awakazyana mukaya. ²Shekemu umwanakwe Hamori umwina Hiviti, umwana wa Mfumu uwamunsinye yoyo, amulola. Amusenda swinya alala nawe swinya nukumukwelengula. ³Wapalamizizwe, kwe Dinah umwanawakwe umukazyana uwe Jekapu. Amukundisya nkaninye swinya alanda nawe nukumusakamsala. ⁴Shekemu avwanga kweyisi amori, avwanga ati, " Nsendelani umukazyana wee awe amuchi wane." ⁵Kanonzi Jekapu ayivwa kuno amononile Dinah umwanakwe umukazyana. awana wakwe awalumendo walinji ni vikwato vyakwe mumpanga, ngapano Jekapu ayivwa umutende alima umwenzo wakwe wasuke awana wakwe wize wawele. ⁶Hamori yisi wakwe shekemu aya kunzi kwe Jekapu mukuvwanga nawe. ⁷Awanakwe Jekapu wizile ukufuma ku chalo lyo wivwa chochachitwa. Awonsi awavitwa awafulwa nkaninye pamulandu wawakwelenguzile nkaninye Israeli pakulola numwana umukazyana uwa kwe Jekapu, amuno ichamusango woo chitalingine ukuchitwa. ⁸Hamori avwanga nawoliwo ati, " mwana wane Shekemu wakunda umwana wako umukazyana. Nazina mumupe weliwe awe amuchi wakwe. ⁹Twatwalilana sweswe, mutupe sweswe awana winu awakazyana, swinya namwemwe musende awana witu. ¹⁰Mwandi mwakwikala nasweswe, ninsi yiliwa ayinu ukwikala nukazyana mwenemo, mwazana umuzano nukuwa nivintu. ¹¹Shekemu avwanga kwe yisi naku ndume zyakwe, " leka chikusechelesye wewe muminsyo yako, swinya nachonsinye chino mulimbuzya ndiwapa. ¹²munkolowozye ivivule ivyakwimala swinya nivyawila vino mukulonda, swinya ndiwapa chonsinye chino mwalanda kwenene, kweni mumpo umukazyana awe amuchi wane. ¹³umwanakwe Jekapu amwasuka Shekemu ne Hamori ne yisi umwakumukopeka, psamulndu Shekemu wamuwifizye Dinah inkazi yakwe. ¹⁴Awavwanga kwewoliwo awati, " Tutanga tuwombe woo ukutwazya inkazi yitu kwe wino atapulwa uwusilamo amuno amukwelengula kwakwe sweswe. ¹⁵Munzila iya mwata ndivyo yoo apano tuli wazumilizya mwemwe: Ndi mungiza muputulwe uwusilamo nge asweswe vino tuli, ndi umondsi wensi uwa kwe mwemwe angaputulwa uwusilamo. ¹⁶Apano tungize tuwape awana witu awakazyana namwemwe swinya naswe twasenda awana winu awakazyana kwe mwemwe, swinya tuli yikala namwemwe swinya tuliwa umuntu wenga. ¹⁷Ukuwa Ndi, mukututelezya sweswe swinya mutaputuziklwe uwusilamo, swinya twandi tusende inkazi yitu twandi tupite. ¹⁸Amazwi yawo ayasechelesya Hamori numwana wakwe Shekemu. ¹⁹umulumendo umutichi atapompochezizye ukuwomba vino wamunenile, pamulandu walinji nulukundo ku mwana we Jekapu, swinya walinji amuchindikwa mung'anda ye yisi. ²⁰Hamori nu Shekemu umwana wakwe wayile kumpongolo iyamusumba wulyanye swinya wavwanzile nawonsi, awamusumba mulyanye awati, " ²¹Awantu waa wali numutende nasweswe, achaleka nomba leka wakwikala muni swinya wakazyana nukukala namuno vingawela, nkaninye, insi ankulu. Lekani tusende awana wawo ukuwa awachi witu, swinya naswe tuwape awana witu awachikazyana. ²²Mumiwele yonye yoo awonsi walizumilizya pakwikala nasweswe swinya tuliwa umuntu wenga; Ndi achakuti umonsi wensi uwakwe sweswe ndi walembe uwusilamo ngati muno woliwo wawezile. ²³Amuno ivitekwa vyawo swinya ne katundu wawo_ vyonsi ivikwato viliwa iviyitu? achaleka sweswe tuyani twazumilizya, swinya waliwa kwikala nasweswe. ²⁴Awonsi wonsi awamumusumba wivwichelesye kwe Hamori nu Shekemu, umwana wakwe. Umonsini wensi walenvilwe uwusilamo. ²⁵Pawanda wachitittatu, pano wachilinjili wali muwulumilwa, awana wakwe wawili awakwe Jekapu(Simeon nu Levi, indume zyakwe Dinar), chila muntu asenda panga wakwe swinya awasansa umusumba wuno walinji awuchinjililwe. ²⁶wamukomile Hamori swinya numwana wakwe Shekemu nulupanga ulukole konsikonsi. Awamusenda Dinar ukufuma mung'anda yakwe Shekemu swinya awapita nawe. ²⁷Wanji awana wakwe Jekapu wizile kumiwili iyifwe swinya awansa umusumba, pamulanndu awantu wamulemle. awalala ni nkazi yawo pamaka. ²⁸Awasenda ivitekwa vyawo, amawumba ning'anda zyawo swinya navyonsinye vino vyawaliwilizizye vino vyalinji mumbali ²⁹nichuma chawo chonsi nawana wawo wonsi nawachi wawo, awalemwa. Ngapano awasenda navyonsinye vino vyalinji mung'anda zyawo ³⁰Jekapu avwanga nu Simeoni nu Levi, " mwaleta intazi pakwe nene, ukulenjesya nene ndematile kuweninsi, Wa Kenani nawa pelezi. Ne mutichi mumpendwa. Ndiwa kolonganika ponga ukulwisanyia nanene nukunfyenyelezya, apa nandi njononwe, ne nimbumba yane. " ³¹Kweni Simeoni ne Levi awati, " Wuzye Shekemu afwile awombe woo ninkazi yitu ngati vino angawomba numuzelele?"

35

¹Leza anena Jekapu ati, " Katuka yanga ku Beteli, ukikale kulyanye. Zenga koko akavuwa ke Leza, wino walolesile kwakwe wewe pano wasamazile umunyonko Esau. " ²Apano Jekapu anena awonsi awapachiwanza chakwe. " swinya nawonsi wano walinji nawo, " Wikani ukutali waleza wano wali pakasi pe mwemwe, yiswefye wenga, swinya uchinje ivizwalo vyako. ³Lekani tukatuke tuye ku Beteli. Nkazinge kweneko akavuwa ke Leza, wino njasusile pawanda ntamyo zyane, wino walinji nanene konsinye kuno naya. ⁴Achaleka awapa Jekapu twaleza twachilendo twansi zinji tonsi tuno walinji nato mumakasa yawo nindewelele zino zyalinji mumakutwi yawo. Jekapu wawazisile mwisika mumuwuyu kupipi nu Shekemu. ⁵Pawulendo wawo, Eleza wawisile uwiyimvi mumusumba yino yawaliwilizizye awaleka awantunye wawo

watapilila wakwe Jekapu.⁶ Apano Jekapu afika ku LUZ(yino we Beteri) yino yalinji muni ye Kenani , nawantu wonsi wano walinji waweliwe .⁷ Wazenzile akavuwa kulyanye swinya ayita amasyo yayonye ati we Beteri , pamulandu Eleza wawo wayiwumbuzile wenga kweliwe, pano wasamalanga umunyina wakwe.⁸ Deborah, umuwonvi we Rabeka, wafwile azikwa ukwichilila mwisika mumiti yamawuyu, apano chisilwe Allon Bakuti.⁹ Pano Jekapu wizile ukufuma ku paddani Aram, Eleza amulolechela weliwe swinya amupepa weliwe .¹⁰ Eleza avwanga ati kweweliwe, " izina lyako we Jekapu, kweni izina lyako utali wakwitwa Jekapu. Izina lyako uliwa kwitwa Israeli . " Achaleka Leza amwita izina Israeli.¹¹ Leza ati kweliwe, " ne Leza wamaka yonsi. Mupapane swinya munyamane . Ivintu vyonsi insi izyamunsi swinya namawumba ysansi imvule yaliyiza ukufuma kwewewe swinya izyamfumu ziliwafumu mwewewe.¹² Insi yino napile Abrahamu swinya nu Ayizeki nene nandi mbape mwemwe. Ndiwa kwe mwemwe kuwinaluko lwinu pano mbape insi." ¹³ Leza wawwanzile ukufuma kweweliwe ukufuma kumasyo yano wawwanzile nawe.¹⁴ Jekapu awika amawe pamasyo yano Leza vwanjilanga nawe penepo , azenga ulupanda lwamawe ayitila penepo ivifimwa vyakungwa namafuta. ¹⁵ Jekapu ayita izina lyamasyo yano wawwanganga nawe, ati Beteri.¹⁶ Awasunkania awawuye awapitila ponga ukufuma ku Beteri. Pano walinji pamusinzio ukufuma ku Efulata , Rakelo wazanilwe nuwulumilwa wukulu pakupapa. ¹⁷ Walile pano alimuwulumila pakupapa, u muchi muwuye avwanga kweliwe ati, utati uwatina amuno kanonzi wandi uwe numwana winji umonsi . " ¹⁸ Pano wafwanga nulufuto ulwakufwa amwita izina ati we Ben_Oni, kweni eyisi amwita izina Benjamin.¹⁹ Rakelo afwa swinya azikwa mumbali munzila yino yalungama ku Efulata (yino we Betelehemu). ²⁰ Jekapu azenga ulupanda lwa mawe pankolelo pankungwe yakwe. Ichimanyilo chapankungwe chilipo ukufuka ilelo.²¹ Israeli Atwalilila muwulendo swinya azenga umutanda ukupitilila akapungu ka vitekwa. ²² Pano Israrli wikalanganye muni yoyo Rubeni umwana wakwe azeleluka nu Biliha umuzya wino yisi watwazile nga nuyisi amanya, swinya Israeli wamanyile wonsi ikumi nawawili.²³ Awana wakwe Leya we Rubeni, ekatote wakwe Jekapu, swinya nu Smeon, Levi, Yudah, Isakari swinya ne Zebulon. ²⁴ Awana wamwe Rakelo we Josefufu ne Benjamin. ²⁵ Awana wamwe Biliha, umuwonvi wakwe Rakelo umwanachi walinji we Dani, ne Nafutari. ²⁶ Awana wakwe Zilipa umuwonvi wakwe Leya umwanachi we Gad ne Asheri. Wonsinye waa awana wakwe Jekapu wano wakwatizilwe ku Paddani ²⁷ Aram. Jekapu aya kwe Ayizeki eyisi ku mamre ku Kariatraba(achilichonga nukuti Hebulon) kuno Abrahamu nu Ayizeki wikalanga. ²⁸ Ayizeki wikazile imyaka umwanda wonga ni myaka amakumi kananimonsi (180). ²⁹ Ayizeki afuta ukufuta ukwakulechelezya, nga afwa, swinya aya kuwakwasi wakwe esongo uwamanda mavule. Nga awana wakwe Esau nu Jekapu nawana wakwe awonsi awamuzika.

36

¹ Waa awanakwe Esau (wino we Edomu). ² Esau watwazile awanachi wamu Kenani. Waa walinji awanachi wakwe: Ada umwanakwe Eloni umuhiti; Oholibamah umwakwe Anah, umwizikulu we Zebeon Umuhivi; ³ swinya Bsemati, umwizikulu Ishmael, inkazi yakwe Nebaioti. ⁴ Ada wapafile kwe Esau Elifazi, swinya basemati apapa Reuel. ⁵ Oholibamah apapa Jeush, Jalam, ne Korah. Waa walinji awana Esau wano wakwasile muni ye Kenani. ⁶ Achaleka Esau asenda awachi awanakwe awalumendo, nawakazyana, ninsawo yakwe yonsi yino walinji nayo, nivitekwa _ivinyamana vinji vyonsi, navyonsi, vino vyowakolonganile muni yakwe Kenani, nga apita muni yakutali ukufuma ku munyina Jekapu. ⁷ Wachisile ndivyo woo muno vyo walinji navyo vyalinji avivule nkani kwe woliwo ukwikala apaliponga. Amasyo yano wokazile penepo yatayine ukwikala wonsi pamulandu wavitekwa . ⁸ Achaleka Esau, ino wafumukwa ukuti Edomu, ayikala muni yamwamba wakwe Seiri. ⁹ Lyoo alikwata lywakwe Esau, eyisi wawina Edomu , muni yamwamba wakwe Seiri. ¹⁰ Yaa amazina yanakwe Esau awonsi: Elipasi wanakwe Eda, umuchi wakwe Esau; Renueli umwakwe Basemati, umuchi wakwe Esau. ¹¹ Awanakwe Elifazi walinji Temani, Omari, Zepo, Gatamu, swinya ne Kenazi. ¹² Timuna, impochelezi yakwe Elifazi, umwanakwe Esau, apapa Amaleki. Waa walinji awizikulu wakwe Adah, umuchi wakwe Esau. ¹³ Waa wainji awanakwe Renueli : Nahati, Zerah, Shamamah, ne Mizali. Waa walinji awizikulu wakwe Basemati umuchi wakwe Esau. ¹⁴ Waa walinji awanakwe Oholibama, umuchi wakwe Esau, wino walinji amwana umwanachi uwakwe Anah, swinya umwizikulu wakwe Zibeoni. Apapa Jeushi kwe Esau, Jalamu ne Kola. ¹⁵ Zyoo zyalinji anduko zyamuwana wakwe Esau: uluko lwakwe Elifazi, umwana ekatote uwakwe Esau: Temani, Omari, Zepo Kenazi, ¹⁶ Kola, Gatamu, nga ne amaleki. Zyoo zyalinji anduko ukufuma Elifazi mukaya ke Edomu. Walinji awizikulu wakwe Adah. ¹⁷ Waa walinji awana awanachi ukufuma mwe Renueli umwanakwe; Nahati, Zela, Shammah, Mizzah. Zyoo anduko ukufuma kwe Renueli muni yakwe Edomu. Walinji awizikulu wakwe Basemati, umuchi wakwe Esau. ¹⁸ Zyoo zyalinji anduko ukufuma kwe Oholibamah, umuchi wakwe Esau: Jeush, Jalamu, Kola. Zyoo anduko zino zyafumile kwe Oholibamah umuchi wakwe Esau, umwana umwanachi wakwe Anah. ¹⁹ Waa walinji awanakwe Esau(wino wamanyisilwe ngati we Edomu), swinya wanye waa awano walinji azyamfumu zyawo. ²⁰ Waa walinji awanakwe Seiri umuhorite, awinansi: Lotani, Shobali, Zebeoni, Anah, ²¹ Dishoni, Ezeri ne Dishani. Zyoo anduko zyawa Horiti, awinansi we seiri muni yakwe Edomu. ²² Awanakwe Lotani walinji Hori ne Hemani, swinya timna walinji we nkazi yakwe Lotani. ²³ Waa walinji awanakwe Shobali: Aluvani, Manahati, Ebali, Shepo ne Onamu. ²⁴ Waa walinji awanakwe Zebeoni awonsi: Aiah ne Anah. Wee we Anah wino wazanile ivifula vyamunzi ayalungule mumavunje, pano wachemanga indokwe zyakwe yisi Zebeoni. ²⁵ Waa walinji awanakwe Anah: Dishoni ne Oholibamah, umwana umwanachi uwakwe Anah. ²⁶ Waa walinji awanakwe Dishoni awonsi: Hemunadani, Eshibani, Itirani, ne Kenani. ²⁷ Waa walinji awanakwe Ezeri awonsi: Bilihani, zayavani, ne Akani. ²⁸ Waa walinji awanakwe Dishani awonsi: Uzi ne Arani. ²⁹ Yaa yalinji amapembo yawa Horiti: Lotani, Shobali, Zebeoni, ne Anah, ³⁰ Dishoni, Ezeri, Dishani: Yaa yalinji amapembo yawa Horiti, ukuyana nimitantichile iyamiwele yamunsi ye Seiri. ³¹ Zyoo azyamfumu zino zyatesile muni yakwe Edomu pankolelo lyo nayimwi Imfumu yitani yiteke awanakwe Israeli: ³² Bela umwanakwe Beori,

ateka mu Edomu, ni zina lya musumba wakwe walinji we Dinhabah. ³³Pano Bela wafwa, ngapano Jobabu umwana umonsi wakwe Zerah uwakwe Bozrah, apyana. ³⁴Pano Jobabu wafwa, Hushani wino walinji awamunsi yawa Temanaiti, amupyana. ³⁵Pano Hushamu wafwa, Hadadi mwanakwe Bedadi wino wachinvizye awa Midiani munsi ya Moabu, amupyana. Izina lya musumba wakwe walinji we Aviti. ³⁶Pano Hadadi wafwa, ngapano Samulah uwakwe Masilekah amupyana. ³⁷Pano Samulah wafwa, ngapano Shauli uwakwe Reoboti mumbali yaluzi amupyana. ³⁸Pano Shauli wafwa ngapano Baal_Hanani umwanakwe Akbari amupyana. ³⁹Alapano Baal_Hanani umwanakwe Akibo, wafwa, Hada apyana. Izina lya musumba walinji we Pau. Umuchi wakwe walinji we Meotabo izina lyakwe, umwanakwe Matridi, umwizikulu wakwe Masahabu. ⁴⁰Yaa yalinji amazina yawa songo miko ukufuma kwi kwatwa lyakwe Esau, ukuyana ni myiko zyawo mumisumba yawo, mumazina yawo: Tmna, Alvah, Jetheth, ⁴¹Ohilibamah, Elah, Pinoni, ⁴²Kenazi, Temani, Mizibar, ⁴³Magdiel, ne Iram. Waa walinji awasongo lwaluko lwe Edomu, ukuyana nimikalile yamuchipya cho walinji nacho. Wee walinji we Esau, eyisi wawa Edomu.

37

¹Jekapu wikalanga munsi yino yisi wikalanga, munsi ye Kanani. ²Vyo vyalinji avintu vyakuwombwa ukulingana ne Jekapu. Josefu wino walinji amutichi imyaka ikumi namunenulambali, walolelanga ivikwato ponga nawanyina wakwe. Walinji numwana uwachosi uwe Biliha swinya numwana we Zilipa nwachi weyisi. Josefu watwalanga ilandwe ilintatemweka ilyakwewoliwo kwe yisi. ³Kanonzi Jekapu akunda Josefu ukulusya wonsi awana wachonsi pakuti walinji amwana wino wapafile muwusongo wakwe. Wamupanjizile ichizwalo ichizima. ⁴Awanyina wizile walola kuno yisi wamukunzile nkaninye ukulusya awanyina. Wamupasile nkaninye watavwanganga ichte kweweliwe. ⁵Josefu walosile ichilota ngapano awanena awanyina mo alotezile ichilota chocho. Apano wamupasile nkaninye. ⁶Avwanga kwewoliwo ati, "Nazina muteyezeze ichilota chino ndosile. ⁷Lolani, twanyepanga imyanzi yavyakulya muchalo lolani, umwanzi wane wakatusile awimilila, swinya lolani, imyanzi yinu yizile fukamila umwanzi wane." ⁸Awanyina avwanga kweweliwe awati, "Mwelimonye uliyiza ututungulule sweswe? Awamupata ukulusya psmulandu nililota vyakwe nga namazwi yakwe. ⁹Walosile ichilota chinji swinya awanena awanyina. Awati," nati ndota ichilota chinji: ilanzi umwezi ni ntanda ikumi nayonga avisokowalila nene. ¹⁰Wavwanzile choo kweyisi, ndivino wawuzizye awanyina, nge yisi amukalipila. Avwanga kwakwe weliwe ati, "achilotachi cho ulosile? Wuzye mama wako nene nawanyonko nakawuzyenye tuliwakufukamila wewe?" ¹¹Awanyina walinji nuwuzuwa naweliwe, kweni yisi wasunzile ilyasi mumelengano. ¹²Awanyina wayile muchema ivitekwa ku Shekemu. ¹³Israeli avwanga ati kwe Josefu, "Wuzye wanyonko watakuchema ivitekwa ku Shekemu? zanga nga nandi nkutume kwakwe waliwo." Josefu avanga ati kwakwe weliwe, Newawo. " ¹⁴Avwanga kweweliwe ati, "yanga nomba, uye ulole ndivilichete kuwanyonko swinya ndi vilichete kuvitekwa swinya undetele izwi." Ngapano Jekapu amutuma ukufuma kuchifwansi che Hebloni, nga Josefu aya ku Shekemu. ¹⁵Umuntu wumwi azana Josefu. Lola Josefu wapitananga mumpanga. Umuntu amukolowozya, Wuzye ukuvwamba chani?" ¹⁶Josefu avwanga ati, "Nkuvwamba awakuluwane. mbuzya nazina, kuno wakuchema ivitekwa." ¹⁷Umuntu avwanga ati, "wafumile pamasyo yaa, amuno njivwile wakuti, 'lekani tuye ku Dosani.'" Josefu akonka awaniyina wakwe ku Dosani. ¹⁸Awamulola apatali lyo atani apalamile kwakwe waliwo, wapangine ukumukoma. ¹⁹Awanyina avwanga awati, "kwewe numuwuye," Lola ekalota wapalamila. ²⁰Achaleka, nomba, zangi tumukome nukumusumbila mwakwe vinji vimwi. Tukuya ukuti, 'Inyama yamumpanga yati yimulya.' Tulilola vino chiliwa kuvilota vyakwe. ²¹Rubeni ayivwa amupusuya mumakasa yawo. Avwanga ati, "tutati tufumye uwumi wakwe." ²²Rubeni avwanga ati kwakwe waliwo, "tutati tuzwisye uwazi. Tumusumbile mwizinjini lino lili mulumpalang'ang'a, kweni tutakawike ikasa pakwe weliwe" _ ukuti afwile amupusuye kumakasa yawo nukumunyosezya kweyisi. ²³Apano Josefu lyo wafika pawanyina, awamuzula ichizwalo chakwe ichizima. ²⁴Awamusenda numusumbila mwizinjini lino lisinachimwi nanti aminzi mwenemo. ²⁵Awikala pansi nukulya ebuledi. Awatumpula aminso awalola, nga, lola, iwumba lya ma Ishumaelites likwiza ukufuma ku Gilead, zyamuzile ivilungo swinya namafuta ayawusule. Wayanga nayo ku Ijiputi. ²⁶Yudah avwanga ati kuwanyina, "Wuzye amuzano wuno tungazana ndi tungakoma umwana witu nukwita uwazi wakwe?" ²⁷Zanji, lekani tumukazye kuwa Ishumaelites swinya tutawika amakasa yitu pakwe weliwe. Pakuti wewunji, amuwili witu." Awanyina awamwivwichisya. ²⁸Awamidiani awapitilila. Awanyina awamufumya Josefu muchizinjini. Awamukazya Josefu kuwa Ishumaelites pamutengo wandalama amakumi yawili izye siliva. Wa Ishumaelites awanymula Josefu ukuya nawe ku Ijiputi. ²⁹Rubeni anyochela kuchiwina, swinya lola, Josefu asi muchiwina. Alepula ivizwalo vyakwe. ³⁰Wanyochezile kuwanyina swinya avwanga ati, "Umulumendo nawumwi kweneko! nga nene nawaya kwinye?" ³¹Awalemba imbuzi swinya awasenda ichizwalo che Josefu awazuwika muwazi. ³²Awatwala kwe yisi swinya awavwanga kuno tuzanile vyoo. Twazina lolani nanti achizwalo chamwana wako pamwi awe." ³³Jekapu asimichizya swinya ati, "achizwalo chamwana wane. Inyama yas,umpanga yimulile. Josefu nakawuzyenye anyonkoline utumpisyampisya." ³⁴Jekapu alepula ivizwalo vyakwe nukuzwala isaka mumutembeleko wakwe. Walosizye uwana wakwe kumanda mavule. ³⁵Wonsinye awana awalumendo nawakazyana wizile ukumumyalalika, kweni wakanile umumyalalika, avwanga ati "Nakawuzyenye ndiyichilila kumalalo yamwana wane." Yisi atwalilila ukumulosya. ³⁶Awamiani awamukazya ku Ijiputi kwe Potifala, inkombe yakwe Falawo, ekalolechesya wawamusika esongo.

38

¹Yizile fika impindi yino Yudah wasya awanyina ayikala nawumwi Adullamite, wino izina walinji we Hirah. ²Kulyanye wansunkine mnumwana wakwe umwanachi wino numonsi umwina Caanan wino izina walinji we Shua. Wamusenzile apita kweweliwe. ³Asenda uwula apapa umwana umonsi. Amwita izina ilye Er. ⁴Awa nuwula swinya awanumwana umonsi, amwita izina Onan. ⁵Awa numwana swinya amwita izina Shelah. Palinji apamasyo ye Kezib pano wapafile umwana kwakwe weliwe. ⁶Yuda wawwambizile Er, umwanakwe ekatote umwanachi izina lyakwe walinji Tamari. ⁷Er umwana katote wakwe Yuda wawembusile paminsio yakwe Yahweh, Yahweh wamukomile. ⁸Yuda ati kwe Onani, "yanga kumuchi wamunyonko. Uwombe umulimo wamunyonko kweweliwe, nga uupape umwana mumalo yamunyonko." ⁹Onani amanya kuno umwana ataliwa awakwe. Pampindi yonsi ndi waya kumuka munyina wononelanga pansi umwakuti atakapape umwana uwamunyina. ¹⁰Chino wachisile chalinji achiwape paminso yakwe Yahweh. Yahweh akoma swinya nawelinye. ¹¹Apano Yuda ati kwe Tamari, enyina vyala wakwe, "Yikala uwe wemufwilwe ukufichila Shelah, umwanane wakula." Amuno watile, kuno angafwa, nawenye ndivino awanyina. Tamari akatuka ayayikala mung'anda yeyisi. ¹²Alapano papita impindi, umwana umwanachi wakwe Shua, umuchi wakwe Yudah afwa. Yudah amyalalikwa nukuya kuwa kapela wameya yang'onzi pe Timnah, ne chiwuzwa wakwe Hirah umu Adullamite. ¹³Awamunena Tamar, "Lola, esovyala akuya ku Timnah ukupela ing'onzi zyakwe ameya." ¹⁴Wizile fumya ichizwalo chawufwilwe nukuyivwimba wenga ichakuyivwimba nukuyivwimbula wenga. Wisile pampongolo Enaim, yino anzila yakuya ku Timnah. Amuno waweni kuno Shelah akuzile ngalelo atakupwa kwe weliwewe ukuwa amuchi. ¹⁵Pano Yuda wamulola ayalengania ukuti amuzelele pamulandu wayiveimbuzule wenga impumi. ¹⁶Aya kweweliwe mumbali munzila ati, "Zanga," nazina leka ndale nawewe_ amo atamanyile kuno wenyina vyala_ nga ati, "Wuzye wandi umpe chani ukuti ulale nani?" ¹⁷Avwanga ati, "Nandi nkutumile umwanambuzi ukufuma muwufyo." avwanga ati, "Wandi umpe tasi ichilemelo ukufichila pano watuma?" Atolelela, ¹⁸"Wuzye ningakupa chilemelo?" Atolelela ati, "Imbalaminwe yako nulukusa, numulinnda wunu wuli mwikasa lyako." Amupa nga apita nawe nga swinya alala nawe, nga awa nuwula wakwe weliwe. ¹⁹Akatuka swinya ayifwimbula umwenda swinya ayazwala imyenda yawufwilwe. ²⁰Yudah asengania umwanambuzi ne chiwuzwa wakwe umwina Adullamite ukuti apochelele ichilemelo ukufuma mwikasa lya mwanachi, ukuwa atamuzanile. ²¹Apano umu Adullamite awakolowozya pamasyo awantu, "Wuzye umuzelele wino amu Enaim wikalanga munzila alikwinye?" Awati, "Patatezile pawe umuzelele paa." ²²Anyochela kwe Yuda ati, "ntamuzanile. Swinya nawantu pamasyo yayo wakuti, 'patatezile pawe wumwi umuzelele paa.'" Yudah at, ²³"lekani asunge ivintu vyovyoy, ukuti tutasozwa insoni. Nakawuzyenye, natumile umwana mbuzi, kweni utamuzanile." ²⁴Yalanga pano imyezi yitatu yafichila awamunena Yudah, "Tamari enyokovyala apanzile uwuzelele, nakawuzyenye, alinuwula." Yudah ati, "Muletani koo ukuti ochwe." ²⁵Walile wamuleta, atuma ilandwe kweyisi vyala, "ku muntu wino alivyoo awino awula wakwe." ichilemelo ulukusa imbalaminwe." ²⁶Yudah ayiza manya nga ati, "Amulungamane ukunchila, amuno ntamupile Shelah ukuwa amulume wakwe." Atalazile nawe swinya. ²⁷Yizile fika impindi kweliwewe ukuti apape, lola, wantembwa walinji muwula wakwe. ²⁸Yfisile impindi pano alipaku papa umwana wenga afumya ikasa lyakwe kunzi, nga nachimbuza asenda akamunyeta akawenzu amunyepa nako nga ati, "We awino atalichizile ukufuma." ²⁹Kweni wanyochezizye ikasa lyakwe, nga, lola, umunyina awino watalichizile ukufuma. Nachimbuza ati, "nga walompoka wuli!" Achaleka ayitwa Perez. ³⁰Nga umunyina afuma, wino walinji numunyeta uwuwenzu mwikasa lyakwe, nga ayitwa we Zerah.

39

¹Josefu wizile wichilila nawe ku Ijiputi. Potifala amuwonvi wakwe Falawo wino walinji wesongo wakwe wakalindilila umu Ijiputi, wamukazile kuwina Ishumaeli, wano watwazile kweneko. ²Yahweh walinji nu Josefu swinya wizile wawa amukankala. Wikalanga mung'anda yenankolelo wakwe umu Ijiputi. ³Enankolelo alola kuno Yahweh walinji nawe nukuti swinya Yahweh walesile achiwa achizima vyonsinye vino wachisile. ⁴Josefu azanwa uwuzima paminso yakwe. Wawombelanga Potifala apa Josefu uwunankolelo mung'anda yakwe, swinya nachonsinye chino walinji nacho, achiwika muwusamalilo wakwe. Ngapano kwizile kwiza ukufumilila kumpindi pano wizile amupa umulimo wakulolela mung'anda yakwe swinya napa kwechonsiye chino walinji nacho, nukuti Yahweh walosile ing'anda yamwina Ijiputi muno we Josefu. Uwulote wakwe Yahweh walinji pakwe chonsinye chino Potifala walinji nacho mung'anda yakwe ngaswinya na kuchalo. ⁶Potifala awika ichilichonsi chino walinji pansi pakwe Josefu ukuti awachilolelela. Atelenganianga chimwi suka ichakulya chitupu walyanga. Nomba Josefu walinji amuzima swinya uwakukopa. ⁷Ngapanzi pakwe choo umuchi wakwe yisikulu wizile lola aminso pakwe Josefu swinya ati, "lala nani." ⁸Ukuwa wakanile swinya ati kumuchi wakwe yisikulu, "Lola, Etatakulu asiwikako amano kuvintu vino nkachita mung'anda swinya wawika chonsinye chino achakwe pansi pakwe nene." ⁹Pasi esongo mjung'anda yoo wino walusya nene. Atayisunjila inchintu chimwi kwe nene suka wewe, amuno we muchi. Ngamuno chani chino ingachita inchintu chikulu choo swinya mbembuke kwe Leza? ¹⁰Wavwanga kwe Josefu uwanda nuwanda, ukuwa wakananga ukulala nawe nanti akuwa nawe. ¹¹Uwanda wumwi wonga mung'anda kukuwomba umulimo wakwe. Mutalinji umonsi nanti wenga mung'anda. ¹²Alema umwinjilo wakwe ngaswinya ati, "lala nani." Asya umwinjilo wakwe mumakasa yakwe, asamala, ayakunzi. ¹³Chalinji, lyo walola kuno wasya ichizwalo mumakasa yakwe wasamalila kunzi, ¹⁴Ayita awawonvi awonsi awamung'anda yakwe nga awanena, "lolani, Potifala watuleta moo umuheberi kukutulenteka sweswe. Kwe sweswe kwenene ukuti alale nani, mpunda nizwi kulu." ¹⁵Achaleka lyo wivwa kuno napundisya, achaleka asya umwenda wakwe kwenene, asamala, ayakunzi. ¹⁶Asunga ichizwalo papipi naweliwe asuka yisikulu ayiza kukaya. ¹⁷Amunena woo uwulondolozi, "Umuwonvi umuhebeli wino wamuleta kwe sweswe, wizile nukusenteka." ¹⁸Ngapano lyo napunda, asya ichizwalo chakwe kwenene nga samalila

kunzi."¹⁹Ngapano, lyo yisikulu wivwa uwulondoloji wuno umuchi wamunenile, " Choo achino umuwonvi wako wachisile kwenene, " wafuzilwe nkaninye. ²⁰Yisikulu wakwe Josefu amusenda amuwika muvingololo, kumasyo kuno awanyepwe wa mfumu wasungwanga. Walinji kulyanye muvichingololo.²¹Ukuwa Yahweh walinji nu Josefu swinya alanjiza ilayilizyo ilisuwilwa kwe weliwe. Amulanjiza ulukundo lukulu paminso yawa muvingololo. ²²Esongo wawa kalindilila wamuingololo wapile amaka e Josefu ukulolechesya wensi muvingololo. Chonsinye chino wachitanga momo, eJosefu awino walolechesyanga. ²³Enankolelo wamuingololo atasakamine nachimwi chino chalinji mumkasa yakwe, amuno Yahweh walinji nawe. Chonsinye chino wachitanga, Yahweh watwalililanga.

40

¹Pansizi pakwe choo, kateweta wa Mfumu yaku Iguputo nukatenda wawifizye kwe yisikulu, Imfumu yaku Iguputo. ²Achaleka Farawo wavisilwe nkaninye ni nkombe zyakwe zyowili, ekateweta nu songo wawkatenda. ³Nga awiyalila mung'anda yakwe musika wavita, mung'anda yavingololo, muno Josefu walinji. ⁴Emusika wavita apa awantu wawo mumakasa yakwe Josefu, awawalindilila. Awalanga walimwenemo ku mpindi yimwi. ⁵Wonsi wowili awalota ichilota_ekateweta ne songo wawakatenda wa Mfumu yaku Iguputo wano walinji muvingololo_ wila muntu walosile ichilota chakwe chila chilota nimisulile yakwe cholicho.⁶Walanga pano Josefu waya kwe woliwo umutondotondo awalola azana waswilimine. ⁷Awuzichizya inkombe Farawo zino zyalinji nawe mung'anda yavingololo mung'anda ye yisikulu, avwanga ati, " Ngachani mukuloleka muswilimine ilelo?" ⁸Awatolelela awati, " Tulosile ivilota swinya pasi nanti wumwi wuno angatwilulila." Ngapano Josefu awanena ati, " Wuzye ukwilula asakwakwe Leza? Buzyani nazina." ⁹Esongo wawakatenda amuwumbulila Josefu ichilota chakwe. Amuwuzya ati, " Muchilota chane, lola, umuti wavikomwa walinji pankolelo pakwenene. ¹⁰Nakumuti kwalinji insamba zitatu. Pano zyafundika imfundwa, wawalula namaluwa nivinsansangu vyavikomwa vyacha. ¹¹Ulupindi lwakwe Farawo lwatela luli mumakasa yane. Nasenda ivikomwa nafilila mulupindi, lwe Farawo swinya namupa ulupindi eFarawo mumakasa yakwe¹²Ngapano Josefu amunena ati, " ukwilula kwachilota akoo, insamba zitatu amanda yatatu. ¹³Ndi amanda yatatu yasila Farawo ali kukatusya akunyosezya kumulimo wako. Uliwapa Farawo ulupindi mumakasa, ndivino walinji pakutalichila pano walinji we kateweta. ¹⁴Ukuwa uyize unjizuke pano vyonsi viza vyawa ichete kwakwe wewe, swinya nazina ulanjizye uluse kwakwe nene. Unvwanjile kwe Farawo mfume mung'anda yavingololo moo. ¹⁵Muno nakawuzyenye wanjivile muni yawa Hbeli. Nanti akonyeko ntononona ichintu nanti chonga chino wambichila mung'anda yavingololo. ¹⁶Alapano esongo awawakatenda ichilota chazipa, anena Josefu ati, " Nanyine ndosile ichilota, swinya lola, nasenzile ivitundu vitatu ivya chakulya pamutwe wane. ¹⁷Namuchitundu chapapela mwalinji ivyakulya vyamisango misango ivitende ivya kwe Farawo, ukuwa inyuni zyatela zikusompa muchitundu pa mutwe wane." ¹⁸Nga Josefu atolelela ati, " Koo akuli kwilula ivitundu vitatu amanda yatatu. ¹⁹Ndi kwasila amanda yatatu Farawo alikatusya umutwe wako swinya nukunyepelela ku chimuti. Ninyunyi ziliwalya inyama yako nukukumala." ²⁰Palinji apawanda wachititatu wuno walinji awanda wikwatwa lye Farawo. Atewetela awawonvi wakwe wonsi ichakulya. Akatusya kateweta nukatenda, paminso yawantu wakwe. ²¹Asapula katenda aya kumilimo yakwe, apyunjila ne Farawo ulupindi mumakasa yakwe swinya. ²²Ukuwa anyonga esongo wawakatenda, ukulingana namuno Josefu wawilulizile ivilota kwewoliwo. ²³Ukuwa kateweta atatela ayizuke Josefu, kweni wamwiwilizile.

41

¹Chizile chawa kunsilo yamyaka yiwili imipuma apano felo walosile ichilota. Lola, wimilile mumbali yaluzi lwe Nile. ²Lola ing'ombe munenulambali (7) zyafumile kunzi ukufuma muluzi e Nile, intelepe swinya ni zyine, swinya zyalanga mumatete. ³Lola, ing'ombe zinji munenulambali aziza azifuma kunzi mwakwe Nile, imbipe swinya izyonde. Zyimilile mupipi ni ng'ombe imbuye pachituntu chaluzi lwakwe Nile. ⁴Ngapano imbipe swinya injonde ing'ombe azilya zyozyo munenulambali ing'ombe intelepe swinya izyine. Ngapano Felo aziwuka. ⁵Anyoka aponechela nga swinya alota impindi ye chitiwili. Lola amasante munenulambali aya mbeyu ayamela palusawa longa, amache swinya amazima. ⁶Lola imitwe yamasante munenulambali, imifyolonganeiminyale swinya imipofoke numuza wakapela, awupupa pakwe vyolivyo. ⁷Ngapano imitwe minyale imilula yonsi pyu imitwe munenulambali imiche swinya imizule. Farawo aziwuka, swinya, chalinji achilota. ⁸Chalinji acha kumutondotondo pano umuzimu wakwe walinji wukutamika. nga atuma swinya ayita wonsi wakamanyama wamayele nawonsi awamano mu Iguputo. Farawo wawanenile woliwo ivilota vyakwe kweni patalinji nanti wenga wino angilula ivilota vyovyonyo kwakwe Farawo. ⁹Ngapano inkombe yino yikalemela Farawo ulupindi avwanga ati kwe Farawo, " Nene nizuka imbembu zyane. ¹⁰Farawo wafuzilwe kuwawonvi wakwe, swinya wambisile nene muvingololo mung'anda yakwe songo Emusika wavita, ekatenda mukulu swinya nanene. ¹¹Twalosile ivilota uwusiku uwuliwonga, weliwe ponga nanene. twalosile ichilota umuntu wenga ukuyana nukwilula kwa chilota icha pewenga nawenga. ¹²Twalinji nawumwi umuntu umulumendo uwa chihebeli, umuwonvi wakwe songo kwe musika wavita. twamunenile swinya atwilulila ivilota vitu. Watwilulizile chila muntu ukuyana nichilota chakwe. ¹³Walile watwilulila achiza chiwa ndimuno wawwanjizile kwakwe sweswe, ngakweni chachisilwe. Farawo wanyochezizye nene pachifulo chanchito yane, kweni ewunji winji anyongwa. ¹⁴Ngapano Farawo atuma kanjitalani Josefu. Mwakwe zuwazuwa awamusenda ukumufumya muchingololo. Ala wapela umwenechonye, wachinja nivizwalo, swinya pano ayiza kwe Farawo. ¹⁵Nga Farawo avwanga ati kwe Josefu, " Nalosile ichilota, kweni pasi wumwi wino anganjilulila vyonyevyoo. Kweni njivwile ivya kwewewe, ukuti ndiwivwa ichilota unganjilulila." ¹⁶Nga Josefu atolelela Farawo, avwanga ati, " Vyo

visi mwakwe nene. Eleza awino andi amwasuke Farawo nanti kuvwama¹⁷ Farawo wavwanzile kwe Josefu," muchilota chane, lola, nimilile mumbali yaluzi Nile. ¹⁸Lola, ing'ombe munenulambali zyafumile muluzi aziwa kunzi mumbali pachituntu chaluzi lwakwe Nile. Izyine swinya intelepe inzima, swinya zyalyanga mumatete¹⁹ Lola ing'ombe munenulambali zinji zyafumile pansizi pakwe zino zyafumile pantaliko. Izyonde, imbipe, swinya izyondoloke. Nene nsitela nzilolepo muni yonsi iya mu Iguputo izyamwata ndivino woo izyambula ukusechelesya. ²⁰Ngapano izyonde swinya imbipe izyambula ukuloleka ichete ing'ombe zyozyo azilya ing'ombe izyantali izyine munenulambali. ²¹Zyalile zyalya imbuye zyozyo, zitamanyikwanga ukuti zilile imbuye, muno zya chilinji ambipe swinya injonde ngati muno zyawezile wulyanye. Ngapano nkatuka. ²²Avino naweni swinya muvilota vyane, swinya, lola, imitwe munenulambali yizile yawa kulusawa longa, ayizule swinya amazima. ²³Lola, imitwe munenulambali nayinji imipopoke, iminyale swinya yapusilwe numuza wakapela avipofoka nukupungunyuka vyolivyo. ²⁴Ngapano imitwe iyonde ayimilula imitwe munenulambali imizima. Nene nawanenile awamayeke ukuyana nivilota vyane, kweni kutalinji nanti wumwi wino wanjilulizile vyo kwakwe nene. ²⁵Nga Josefu avwanga ati kwe Farawo," Ivilota vye Farawo aviliviyonga. Navino Leza akulonda ukuwomba, wati awizya ukupitila mwe Farawo. ²⁶Nga ing'ombe munenulambali inzima ayili imyaka munenulambali, swinya imitwe munenulambali imizima ayili myaka munenulambali. Ivilota vyo aviliviyonga. ²⁷Nga ing'ombe munenulambali injonde swinya imbipe izyondoloke zino zyafumile ayili myaka munenulambali, swinya nga nimitwe yinji munenulambali yino umuza wakambazwa wapupa penepo yapofoka yiliwa anzalankulu ichipowe imyaka munenulambali. ²⁸Vyo avili vintu vino navwanzile kwe Farawo. Chino Leza alinukuchiwomba achaleka wawumbulila Farawo. ²⁹Lola, ichakulya chamboto chikulu chilyiza muni yonsi iya Ijiputi. ³⁰Imyaka munenulambali iya chipowe yiliyiza ndiyiza yapita, swinya nimboto yonsi invule yiliyiwililwa muni yamu Ijiputi, swinya ninzala yiliyiwililwa muni. ³¹Ngapano imboto nayonye yiliyiwililwa muni pamulandu wachipowe chino chilikonka penepo, muno chiliwa achiwipe nkaninye. ³²Pakuti ivilota vyalolechela kwe mwemwe mukunyocheza kwe Farawo pachifukwa ichakuti chizumilizizwe nukuwombwa nu Leza, swinya andi achiwombe nombanye. ³³Kanonzi leka Farawo avwambe wumwi umuntu uwamano, swinya umuwiki weliwe ukulolechesya insi yonsi yamu Ijiputi. ³⁴Leka Farawo asole wasongo wasongo wamuni yoo, swinya woliwonye wasende ichipya chimwi ichachitisano pevino walima muni ya Ijiputi mummyaka munenulambali iyamboto. ³⁵Leka woliwo wawunganike ichakulya chonsi mummyaka mizima yino yikwiza nga visungwe ivyakulya viwe pnsi pawulamulilo wakwe Farawo, ichakulyanyecho chiliwa achakuwonywa mumisumba, wafwile wachisunjilile cholicho. ³⁶Nga ichakulyanyecho chiliwagawika kuni ukuyana ninyaka munenulambali iya chipowe chino chiliwa muni iya Ijiputi. Munzila yamwata ndivino woo insi yitalitela yiponelwe nichipowe. ³⁷Nga ipanzyo lyamwatawowa lyalinji alizima paminso yakwe Farawo napaminso yakwe swinya napaminso yawonsinye awawonvi wakwe. ³⁸Farawo avwanga kuwawonvi wakwe ati" Wuzye tungazana winji umuntu uwa mwata ndivino wee, wino umuzimu wakwe Leza wuli mwakwe weliwe?" ³⁹Ngapano Farawo avwanga ati Josefu," Ukwakuti Leza wakulanjiza vyonsinye vyoo, pasi nanti wanga uwakwilula swinya uwamano ngati awewe. ⁴⁰Wandi wakwikala mung'anda yane swinya ukyana namazwi yako awantu wane wonsi walilamulilwa. Ukufumyavye indulu yawufumu ndiwa namaka amakulu ukulusya wewe." ⁴¹Farawo avwanga ati kwe Josefu," Lola, nakuwika wewe muni yonsi iya Ijiputi. ⁴²Ngapano azula ichimanyikwilo chakwe mwikasa azwika Josefu kwikasa, weliwe swinya amuzwika umwinjilo uwuyembe wuno wawika umwenda mukasi swinya anyoka amuzwika umunyololo we Golide munsingo yakwe. ⁴³Aleka weni akwela pi galeta lyechitwili lino walinji nalyo. Awantu awapundilila pankolelo pakwe weliwe, " Awanyonganika amakokola." Farawo amuwika ukuwa awakulolechesya insi yonsi iye Ijiputi. ⁴⁴Ngapano Farawo avwanga ati kwe Josefu," Ne Farawo swinya ukufumya pakwe wewe, pasi wumwi umonsdi wino angatumpula amakasa yakwe nanti pamwi alitamba muni yonsi iya Ijiputi. ⁴⁵Farawo ayita izina Josefu ati" we Zaphenath_ Paneah." Wamupile umwanachi e Asenath, umwana we Potiphela esimapepo wampindi yilyanye awangati amuchi. Josefu wafumile awapitila insi yonsi iya Ijiputi. ⁴⁶Wapezile Josefu ali ninyaka amakumi yatatu(30) pankolelo pamulimo wakwe Farawo, Imfumu ye Ijiputi. Josefu afuma apita paminso yakwe Farawo, swinya apita ukuliwilila insi yonsi iya Ijiputi. ⁴⁷Mummyaka munenulambali iya kugowola ivivule insi yagowozile imboto invule. ⁴⁸Wawunganisile ichakulya chonsi icha myaka munenulambali chino chalinji muni ya Ijiputi nga awika ichakulya mumisumba. Wawisile ichakulya mumusumba wonsinye ukufuma muvyalo vino vyaliwiliza. ⁴⁹Josefu wasunzile impumba ngati wesenga wamwe sumbi, ukufika pano walesile nukupenda, pamulandu vyapitilizile pampendwa. ⁵⁰Josefu walinji nawana wawili pano imyaka yachipowe yitani yifike, wino Asenath, umwana we simapepo wampindi yilyanye, ePotiphela wamupapizile. ⁵¹Josefu amwita umwana ekatote izina ati we Manasseh, amuno wavwanzile ati," Leza ati ampanga ukwiwilila intamyo zyane zyonsi ning'anda yonsi iye tata." ⁵²Ayita umwana we chitwili ati we Ephraim, amuno watili, " Leza ati ampanga ukuwa ne wakukoma ivikomwa muni yamatamyo." ⁵³Imyaka yamboto muni ye Ijiputi munenulambali yizile ayisila. ⁵⁴Imyaka yachipowe munenulambali yatalisile, ndimuno Josefu wavwanjizile. Mwalinji ichipowe muni zyonsi, kweni yitunye iye Ijiputi mwalinji ichakulya. ⁵⁵Alapano ichakulya chonsi chasila muni ye Ijiputi, awantu awapunda ichakulya kwe Farawo. Fatrawo ati kuwantu wonsi wamwe Ijiputi," Yanji kwe Josefu nga muwombe vino wavwanga." ⁵⁶Ichipiowe chalinji pansi yonsi iyapansi. Josefu ayiyula ing'anda zyonsi ziyakusunjilamo nga awakazya kuwa Ijiputi. Ichipowe chawifile muni ye Ijiputi. ⁵⁷Insi yonsinye yizanga ku Ijiputi pakukala impumba kwe Josefu, pamulandu ichipowe chawifile muni yonsi iyapansi.

¹Kanonzi Jekapu wamanyile kuno kuli umusinzo mu Ijiputi. Nga avwanga ati kuwana wakwe. Nga chani chino mukululochesyana we muwuye? ²Watili, lola, nivwa kuno kuli umusinzo mu Ijiputi. Yanji kasika swinya mukatukalile ukufuma koko, alyakuti tuwe nuwulanzi tutakafwe. " ³Awanyina wakwe Josefu ikumi wayile kasika mukaya kala ichakulya mu Ijiputi. ⁴Kweni Jekapu atamutumile Benjamin, kumunyina wakwe Josefu, nawanyina wakwe, muno wavwanjizile intete, ichiwiwe chino chingiza pakwe weliwe. ⁵awana wakwe Israeli wizile ukukala ponga nawano wizile, amuno ichipowe chalni muni ye Kenani. ⁶Nomba Josefu walinji wekalola wamunsi. Awiliwino wakazyanga kuwantu wonsi muni. Awanyina Josefu wizile mufukamila nukupunamika ivisyo vyawo pansi. ⁷Josefu lya walola awanyina wizile wamanya ukuwa ayivwamika wenga kwakwe woliwo nga avwanga muwukali nawoliwo. Ati kwakwe woliwo, wuzye mwafumilila kwinye? awati, " ukiufuma muni ye Kenani ukwizu kukala ⁸ichakulya. "Josefu amanya awanyina wakwe, ukuwaweni nanti kumumanya. ⁹Ngapano Josefu ayizuka ivilota vino walosile ukuyana nawoliwo, nga ati kwakwe woliwo, " mwe wamanengu! mwiza mukulola ivipya vino savichinjililwe muni. " ¹⁰Awavwanga kweliwe awati, " awe, kwakwe weliwe, tatakulu. Awawonvi winu wiza mukala ichakulya. ¹¹Swensi swewina muntu . swewachisinka saswe wamanengu. ¹²Avwanga ati kwakwe woliwo, " awe, mwiza mukulola amasyo yano sayachililwe muni . Awavwanga awati, " ¹³Sweswe swe wawonvi winu tuli ikumi nawawili, swewina muntu wenga wamunsi yamukanani. Lola umutichi nkani aliponga nutata nawenga umunyina asinuwumi. ¹⁴Josefu avwanga ati kwakwe woliwo, " Achilichino navwazile kwe mwemwe kuno mwewamanengu. ¹⁵Pamulandu nachoo muliyelezwa. muwulanzi wakwe Falawo, mutakufuma koo, suka umunyonko umutichi ayize koo. ¹⁶Mutume umwinanyina wenga mwakwe mwemwe asende umwinanyina muwuyo. Muliwa muvingololo, kuti amazwi yinu yelezwe, ndi mwakwe mwemwe muli uwuchisinka. Mpindizimwi, muwumi we Falawo, nakawuzyenye mwewamanengu. " ¹⁷awasenda awawika muvingololo amanda yatatu. ¹⁸Josefu avwanga ati kwakwe woliwo pawanda wachititatu, " Chitani choo ukuti muwe mwewawumi moo nkatina Leza. ¹⁹Ndi mwewantu wachisinka, muleke uminyina wenga awange ali muvingololo ukuwa mwenji katukani muwapita, sendani ivyakulya vyamunzala vyamung'anda zyunu. ²⁰Kamuletani umuzuna wantu winu kwakwe neneukuti amazwi yane yafichiliswe swinya mutalitela mufwe. "Achaleka wawonvile ndivyo wonye. ²¹Awavwanzania wenga numuwuye swewa kusamana ukulingana numunyina witu umwakuti twizile tulola ukuyimba mumuzimu wakwe pano walambilizyanga kwakwe sweswe tutamwivwile. Nomba ukuyimba koko kwati kwiza pakwe sweswe. " ²²Rubeni atolelela kwakwe woliwo ati, " Wuzye ntawanenile, mutawembuka mulumendo, ' kweni mutivwile? Nomba, lola, uwazi wakwe wukulondwa kwakwe sweswe. " ²³Watamanyanga kuno Josefu wawivwanga weni, pamulandu palinji uwakupilula pakwe woliwo. ²⁴Wapiliwusile pakasi pawo nga alila. Nga anyochelaswi kwakwe woliwo avwanga nawo amufumya Simeon pakasi pakwe woliwo amukanila ukupita paminso yawo. ²⁵Ukuwa Josefu awapingula awawonvi wakwe ukuti wizuzye amasaka yangano, ayawanyina wakwe swinya nukuwika indalama chila muntu mwisaka lyakwe, swinya nukuwapa ichakulya chamunzila nga aviwombwa kwakwe woliwo. ²⁶Nga awanyepelela indokwe amasaka yavizawalo yangano nga awakatuka. ²⁷Ngapano wumwi mwakwe woliwo lya wasatula isaka lyakwe ukuti ape indokwe ichakulya pamasyo yano wizile lala, waweni indalama. Lolani, pono wiyulanga umufuko wakwe. ²⁸Avwanga ati kumunya wakwe, indalamazyane wanyosezizye. Lolani zylizyo zli mumufuko wane. " Imyenzo yawo ayilwilintika swinya awapiliwuka nukuzakaza we kumuwyu, awati, " Achani chino Leza wachita kwakwe sweswe ? ²⁹Wayile kwe Jekapu, ku mukwasi wawo muni ye Kenani swinya awamuwuzya vyonsi vino vyachitisilwe kwe woliwo. Awati, " ³⁰Umuntu, wansi imfumu, avwanzile nasweswe muwukali nukutwelenganizya ukuti swewamunengu wansi. ³¹Atuvwanga tuti kweliwe, ' swewantu wawuchisinka. saswe wamanengu. ³²Swe winanyina ikumi nawawili, awana tata witu. wumwi asi kuwumi, nga numutichi ilelo asyazile netata muni ye Kenani. ³³Umuntu umwencho wansi avwanga ati kwakwe sweswe, pakwe cho apo nandi manye kuno mwewalungamane munsile wenga muzuna winu mwakwe mwemwe. Sendani ivizawalo ivyakulya amo ichipowe chino chili mumng'anda yinu swinya muwapita. ³⁴Letani umuzuna winu kwakwe nene. Ngapano nandi manye kuno samwe wamunengu, kweni mwewantu wachisinka. Ngapano njize mbasatulile umuzuna winu nukuwalemeka, apano muliwakazyia ivizawalo muni. " ³⁵Alapano wakwitulula amasaka yawo, kuno, lola, imboto zyandalama zyalinji mwisaka lyakwe. Alapano weni numukwasi wawo walola ichipawo chandalama wizile wasaya. ³⁶Jekapu yisi ati kwakwe woliwo, " mwewafwilwe wanane. Josefu asikuwumi, Simeon wapita, nga musende swinya Benjamin. Vyonsi vyo vikulwisania nene. " ³⁷Rubeni ati kumukwasi wakwe, "mwize mukome awana wane wawili ndi ntanyosya Benjamin kwakwe mwemwe.. Mundemeke mumkasa yane, nandi njize mbanyosezye swinya kwe mwemwe. " ³⁸Jekapu avwanga ati, " umwana wane atalipita namwe pamulandu umukulu wakwe wafwa swinya wasyala wenganye. Ndicwiwe chingizaponela weliwe munzilanye munomuliwapitamo. Lye mwaqndi muleke imfwe namalanda ninvwi zyane ku Sheol. "

43

¹Inzala yawifile muni. ²Kwizile kuwa lya walya impumba zino wafumile nazyo mu Ijiputi, eyisi watili kwakwe woliwo, " Nyochelani swinya; mukale ichakulya chimwi. " ³Yuda wamunenile, " Umuntu atusochezile, mutakwizu kulola ichinsyo chane suka peni ndi umunyonko ali namewmw. " ⁴Ndi watutuma ponga newunji, twandi twichilile nukuyu kukukalila ichakulya. ⁵Kweni ndi utakumutuma naswe, tutandi twichilile. Amuno watili kwakwe sweswe, ' mutalilola ichinsyo chane suka muwe mumunyonko. " ⁶Israyeli avwanga ati, " achani chino mwambombela wonye uwuwiwe pakuwuzya umuntu kuno munyonko winji? " ⁷Awati, " Umuntu wokolowozizye ivya kakwe sweswe ni mbumba yitu. Watili, Wuzye eso achili kuwumi? Wuzye muli numuwuyo winji? " twamwasusile ukulingana naku mawuzyo yaa. Wuzye nge twamanyile wuli kuno angavwanga, ' mwichilile numunyonko? " ⁸Yudah avwanga kwe Israyeli eyisi, " Tumani umulumendo nanene. "

Twandi tukatuke nukuya ukuti tuwe nuwumi nanti kufwa, swensi sweswe, wewe nga nawana witu.⁹ Kwizu kuwa awakulayizya kwakwe weliwe. mumanye nene. Ndi takumunyosya kwakwe mwemwe nuku wika pankolelo pakwe mwemwe, apano lekani nene nyamule ukupanzikwa umuyaya.¹⁰ Amuno ndi sakuzimba, nakawzyenye kanonzi nge twati tunyochela ake chitiwili.¹¹ Eyisi wawo Israyeli ati kwakwe woliwo, " Nanti avino chingawa, ale wombani ndivyo wonye. Sendani vimwi vyavikomwa vyansi mu myuwa yinu. Nyamulilani umuntu ichawupi_ ivya kununchila vumwi nuwuchi, ivilungo namafuta ayanunchile, nimbilala zye pisitacho nizeye alimondi. ¹²Musende indalama zynu pawili mwikasa lyinu. Indalama zino zyanyochezile kumulomo wa myiwa yinu, munyamule swinya mwikasa lyinu. Pamwi kwalinji akupuvya. ¹³Sendani swinya umunyonko. Katukani nukuya swinya ku muntu. ¹⁴Lekani e Leza wamaka yonsi awape inkumbu pankolelo ya muntu, ukuti asapulile kwakwe mwemwe umunyonko winji ne Benjamini. Ndi nafwilwa awana wane lyo ne mufwilwe. " ¹⁵Awantu wasenzile ichawila choo, nga mwikasa lyawo wasenzile indalama pawili, ponga ne Benjamini. Wakatusile nukwichilila ku Ijiputi nu kwimilila pankolelo yakwe Josefu. ¹⁶Walile Josefu walola Benjaini nawolilwo, wavwanzile kwe kalola wang'anda, " Waletani wantu mung'anda, komani ichitekwa nukuchiyanina, amuno awantu wandi walye nane umusanya. " ¹⁷Kalolelela wawonvile ndivino Josefu wavwanzile. Walesile wantu mung'anda yakwe Josefu. ¹⁸Awantu wasayile amuno walesilwe ku ng'anda yakwe Josefu. Awawti, " Amulandu wandalama yino yanyochezile mu myuwa yitu pa mpindi yakutalichila pano twinjizile, ukuti azane ulongo pakwe sweswe. Afwile atunyepe nukusenda sweswe ukuwa awazya, nukusenda indokwe zytu. " ¹⁹Waloline nekalolechesya wang'anda ye Josefu, nga avwanga kwakwe weliwe pampongolo yang'anda, ²⁰nukuti, " mulali, twichilizile ipmindi yakutalika pakukala ichakulya. ²¹Chizile chawa, lyo twafika pamasyo yakulala, twiyuzile imyuwa yitu, nga, lola, wensi muntu indalama zyalinji ku mulomo wamuwa wakwe, indalama zytu iziyane. Twanyoka nazyo mumakasa yitu. ²²Indalama zinji twiza nazyo mumakasa yitu ukukala ichakulya. Tutamanyile wuno wawisile indalama zytu mumyuwa yitu. " ²³ekalolelela ati, " Umutende wuwe kwakwe mwemwe, mutati mutine. Leza winu ne Leza we tata winu afwile awisile indalama mu myuwa yinu. Napochelezile indalama zynu. " Ngapano ekalolelela aleta Simeoni kwakwe woliwo. ²⁴Ekalolelela asenda wantu awawika mung'anda ye Josefu. awapa aminzi, awapizya amatamba yawo. Apa ichakulya ku ndokwe zyawo. ²⁵Awapekania ivyawupi pakwiza kwe Josefu umusanya, amuno wivwile kuno wandi walye kulyanye. ²⁶Lyo Josefu wafika kung'anda, walesile ivyawupi vino vyalinji mwikasa lyawo mung'anda, nga awafukama pansi pankolelo pakwe weliwe. ²⁷Awakolowozya izyawumi wawo, " Wuzye etata winu alichete, umukote wino mwavwanzile? Wuzye achili alinuwumi?" ²⁸Awati, " Umuwonvi wako etata witu alichete. Achili alinuwumi. " Anga awafukama awamupa umuchinzi. ²⁹Lyo winusya aminso yakwe alola Benjamini umunyina wakwe, umwanachonsi we yangu wakwe, nga ati, " Wuzye awili muzuna winu wino mwavwanzile kwakwe nene?" Ngapano ati, " Lekani Leza awe ninkumbu kwakwe wewe mwanane." ³⁰Josefu apitisa ukufuma mukasi, amuno walinji nichitima nkaninye numuzuna wakwe. Wazanile kumwi ukwa kulosezya. Wayile kukasi yakwe nga alosya kulyanye. ³¹Asamba kuchinsyo chakwe nga afuma kunzi. Ayilema umwenecho, nukuti, " gawani ichakulya." ³²Awawonvi awagawila Josefu pakwe weliwe wenga nga nawanyina pakwe wonga. Wa Ijiputi koko walile naweliwe pakwe woliwo wonga pamulandu Wa Ijiputi watalyanga ebuledi ponga nawa Hebeli, amuno achakunyalisa kuwa Ijiputi. ³³Awanyina wisile pankolelo naweliwe, ekatote ukuyana nuwanangwa wankwatwa yakwe, nga numunya ukuyana nuwunya wakwe. Awantu walinji awakuzunguka ponga. ³⁴Josefu atuma ivipya kwakwe woliwo kuchakulya pankolelo pakwe weliwe. Kweni chipya chakwe Benjamini chalinji kasano ukuchila awanyina wakwe. Wang'wile awasechelelela naweliwe.

44

¹Josefu akomelezya ekalolechesya wamung'anda yakwe, nukuti, " longa ichakulya mumyuwa ya wantu, muno wanganyamulila nga uwiki indalama kumulomo wamuwa pakwe wiliwensi. ²Wika ichitowa chane, ichitowa chakwe siliva, pamulomo wamuwa wamutichi, nga swinya ni ndalama zyakwe izya mpumba. "Ekalolechesya wawonvile ndivino Josefu wavwanzile. ³Kumacho, awantu awapita, woliwo nindokwe zyawo. ⁴Lyo wafuma mumusumba kweni wachilinji ukufika ukutali, Josefu avwanga ati kwe kalolechesya wakwe, " Katuka, wakonke awantu, nga ndi wawazana wawo, uti kwakwe woliwo, ' Nga chani chino mwanyosya ichiwipe pachizima? Wuzye asachitowa chino tatakulu wane akang'wela, ni chitowa chino akawonvya pavyawuleza? Mwawomba ichiwipe, ⁵Pakwe chino mwawomba." ⁶Ekalolechesya awazana nga avwanga amazwi yaa kwewoliwo. ⁷Nga awati kwe weilwe, " Wuzye achani chino tatakulu wane ukuvwanga amazwi ndivyo yanye? namuno viwele kuwawonvi wako wino angawomba ichamusango woo. ⁸Lola, indalama zino twazanile pa mulomo ya myuwa yitu, twiza nayo swinya kwakwe mwemwe ukufuma muni ye Kenani. Nga wuzye tungiwa wuli e siliva pamwi golide mung'anda ye tatakulu wako? ⁹Ndi wumwi uwa wawonvi wako wazanwa nacho, lekani afwe, nga naswe tukwizu kuwa awazya we tatakulu wane. " ¹⁰Ekalolechesya ati, " kanonzi swinya chiwe ukulingana namazwi yinu. Weyo wino wazanwa ni chitowa chane andi awe amuzya wane, nga mwemwe wani mukuwa awasita kampifya." ¹¹Apano umuntu wensi apitisa aya asenda umuwa wakwe awika pansi, nga wensi ayiyula umuwa wakwe. ¹²Ekalolechesya avwambilizya. Atalichila nesongo alechezyela numutichi, nga ichitowa achizanwa mu muwa we Benjamini. ¹³Nga awalepula ivizwalo vyawo. Wensi alonga indokwe yakwe nukunyochela ku musumba. ¹⁴Yudah nawanyina awiza ku ng'anda yakwe Josefu. Wachilinji ali kulyanye, nga awapunamila pansi pankolelo pakwe weliwe. ¹⁵Josefu ati kwakwe woliwo, " Nga wuzye chino mwawomba achani? Mutama" ¹⁶Yudah ati, " Wuzye tuti chani kwe tatakulu? Wuzye tuvange chani? Pamwi tungayilungamika wuli swenga? Leza wazana uwuwembu muwawonvi wako. Lola, swe wazya we tatakulu wane, swinsinye ponga nawino ichitowa chazanwa mwikasa lyakwe." ¹⁷Josefu ati, " namo chingawela kwakwe

nene ukuti mbombe wowo. Ku muntu wino ichitowa chizaniwe mwikasa lyakwe, weyo umuntu akuwa amuzya wane, kweni mwemwe mwewawuye, yanji mumutende kweso."¹⁸Ngapano Yudah ayiza apalamila kwakwe weliwe ati, "Tatakulu, nazina lekani umuwonvi winu avwange izwi mumakutwi yetatakulu wane, nga mutaleka uwukalale winu wulumilwe umuwonvi winu, amuno mulinginevyu nu Falawo. ¹⁹Tatakulu wane akolowozya awawonvi wakwe, ati, 'Wuzye uli neso pamwi umunyonko?'²⁰Atuti kwe tatakulu wane, 'Tuli ne tata, umukote, nu mwana wa muwukote wakwe, umutichi. Kweni umukulu wakwe wafwa, nga wenganye wasyala mwenyina wakwe, nga yisi wamukunda.'²¹Nga mwavwanga mwati kuwawonvi winu, 'Zanji nawe mwichilile ukuti imulole. '²²Ndi chapita choo, twatili kwe tatakulu, 'Umulumendo atanga asye eyisi. Amuno ndi angasya yisi wakwe yisi angafwa.'²³Ngapano mwati kuwawonvi winu, 'Suka ndi umuzuna winu mwichilila nawe, mutakwizu kulola ichinsyo chane swinya.'²⁴Ngapano chalinji lyo twaya kumuwonvi wako etata, twamunenile amazwi yetatakulu. ²⁵Etata witu avwanga ati, 'Yanji swinya katukalilani ichakulya.'²⁶Ngapano twatili 'Tutakupita. Ndi umuzuna witu alinaswe, apano twakwichilila, amuno tutakuyu kulola ichinsyo cha muntu suka umuzuna witu awe naswe.'²⁷Umuwonvi wako etata avwanga ati kwe sweswe, 'Mumanyile kuno wakuwane wankwatizile awanachonsi wawili. ²⁸Wenga mwwakwe woliwo wafuma kwakwe nene nga Navwanzile inti, "Nakawuzyenye ati anyonkolwa mutunyankanyaka, nga Ntatela mulole ukufuma papo."²⁹Kanonzi ndi mwafumya swinya kwakwe nene, nga ndi ukuchisika kwawa pe weliwe, mwandi mulete invwi zya nyele zyane ichitima ku Sheol.³⁰Kanonzi, achaleka, pano niza kumuwonvi wako etata, nga numulumendo asi naswe, pakuti uwumi wakwe wati wunypwa muwumi wamulumendo, ³¹chikwizukuwa alapano, walola umulumendo asi naswe, akwizu kufwa. Awawonvi winu walileta inyele zyanvwi zya muwonvi winu etata ni chitima ku Sheol. ³²Amuno umuwonvi wako wizile wawa alayilizyo ku mulumendo kwe tata nga ati, 'Ndi ntamuleta weni kwakwe mwemwe, nga Apano nkwiwu kuzwala uwononi kwe tata umuyaya.'³³Kanonzi achaleka, nazina lekani umuwonvi winu asyale mumalo ya mulumendo ukuwa amuzya kwe tatakulu, nga lekani umulumendo apite nawanyina. ³⁴Amuno ningaya wuli kwe tata ndi umulumendo asi nane? Ndi nintete pakulola ichiwiipe chino chandi chize pakwe tata. "

45

¹Apano Josefu apotwa ukuyilema pankolelo pawawonvi wano wimilile pe weliwe. Wavwanzile umwakupunda," Wensi afume pakwe nene. Achaleka patimilizile nanti wumwi pano wayimanyisanga kuwanyina. ²Walizile umwakupunda," Awina Iguputo awivwa, nawang'anda ye Farawo awivwa. ³Josefu Avwanga ati ku wanyina, Nene ne Josefu. Wuzye etata wane achili amumi?" Awanyina watamwasusile, amuno wazungusile imilolechele yakwe.⁴Apano Josefu anena awanyina ati, "Palamilani kwe nene, nazina." Awapalamila papipi. Avwanga ati, "Ne Josefu umunyonko, wino nmwakaziye kuwina Iguputo. ⁵Mutize mwafwilimana nanti kufulilwa namuno mwankazizye konye koo, muno wantumile pankolelo pakwe mwemwe ukusunga uwumi. ⁶Pamyakanye yiwi kwaponile ichipowe muni swinya kwasyala imyaka yisano yino kutaliwa ukulima nanti akusinja. ⁷Leza watuma pankolelo pakwe mwemwe ukuti mbikazye musyale muni yapansi, nukuwasunga nuwumi ukuti mutulwe nkani. ⁸Kanonzi asamwemwe mwantumile koo kweni we Leza, wino wampanga ukuwane yisi we Farawo, nukuwa ne songo wang'anda yonsi, nukupyujila insi yonsi iya Iguputo.⁹Pitisyanji muye kwe tata nukumunena muti kwe weliwe," achilichino umwana wako Josefu alanzile," Leza ambisile nene ukwa ne songo we Iguputo yonsi. Zanga kwe nene nanti kuyimba. ¹⁰Muliyikala muni ye Gosheni, swinya muliwa mupipi nanene, mwemwe nawana winu nawana wawana winu nitekwa vyinu ning'ombe zvinu, navyonsi vyo mulinavyo. ¹¹Ndiwakwawilizya kulyanye, mo kuchili kuli yinji imyaka yisano iyanzala, alyakuti mutize muwe muchipowe, mwemwe nawa mung'nda zvinu, swinya navyonsi vino mulinavyo."¹²Lola, aminso yinu, naminso ye wunji Benjamin, ukuti amulomo wane wuno wukuvwanga kwakwe mwemwe. ¹³Mulimunena tata ivyamuchinzi wane mu Iguputo navyonsi vino mwavilola. Mwandi mupitisye nukumuleta etata koo."¹⁴Wamukumbatizile umuzuna wakwe Benjamin munsingo swinya alila, Benjamin alosya pansingo pakwe. ¹⁵Awafyompa awnyina swinya atalika nukulila paminso yawo. Ukufuma papo wanyina watalilsile kulandana nawe. ¹⁶Apo ilyasi lyakwe lyivwisilwe mung'anda ye Farawo: "Awanyina we Josefu wizile." Vyamusechelezizye nkaninye Farawo nawawonvi wakwe. ¹⁷Farawo alanda ati kwe Josefu, "Landa kuwanyonko, 'chitani choo: Longani ivitekwa vyako uye mukaya ka Kenani. ¹⁸Sendani eso nimbumba yako mwize kwe nene. Ndiwapa insi nzima mu Iguputo, swinya muliwawalya ivyamafuta ya muni."¹⁹Kanonzi wapingulwa, 'Chita choo, senda amagaleta ufumye munsdi ya Iguputo ayawana winu na wachi winu. Sendani eso ayize. ²⁰Mutakasakamale izyavyuma vyinu, pakuti ivizima vyonsi ivya Iguputo avyinu.²¹Awana wa Israeli wawonvile wonye. Josefu awapa amagaleta ukuyana nuwupinguzi we Farawo, awapa nivyakulondwa munzila. ²²Pakwe wonsi walyane wawapile ivizwalo ivyakupusana, kweni Benjamin wamupile indalama imyanda yitatu iye siliva(300)swinya nimyenda yisano nimyenda iyakupusana yisano. ²³Kwe yisi watumile vyoo: indokwe ikumi zyzizizye ivintu ivizima ivya mu Iguputo; indokwe zyzizizizye imbeyu, buledi, navinji ivyakumwawilizya e yisi pawulendo. ²⁴Apo awatuma awanyina awapita. Avwanga kwewoliwo ati, "Lolechesyani kuno mutakupokota pawulendo. "²⁵Wakatusile mu Iguputo nukwiza muni ye Kenani, kwe Jakapu eyisi wawo. ²⁶Wamunenile awati" Josefu achili amumi, swinya we kapanzya wansi yonsi iya Iguputo." Umwenzo wakwe awulwilinta, mo atasuwilanga vino wamunenanga. ²⁷Wamunenile amazwi yonsi yano Josefu walanzile kwewoliwo. Alapano Jakapu walola amagaleta yano Josefu watumile ukuya mukumusenda, umuzimu wakwe Jakapu eyisi wawo awukatuka. ²⁸Nga Israeli ati, "Chakwana. Umwanane Josefu achili amumi. Nandi inje mulole pano ntani imfwe."

46

¹Israyeli apanga umusinzo wakwe navyonsi vino walinji navyo nga aya ku Beersheba. Wapile inzuwi kwe Leza weyisi e Ayizeki. ²Leza avwanga muchilolwa kwe Israyeli uwusiku, nukuti, "Jekapu, Jekapu. " Avwanga ati, " Newawo. " ³Avwanga ati, " Ne Leza, e Leza wetata wako. Utatina ukuya ku Ijiputi, amuno naya pakukupanga uluko ulukulu kulyanye. ⁴Nandi inje nawewe mu Ijiputi, nga nakawuzenye ndi kunyochesya swinya nga Josefu aliyiyalila aminso yako ni kasa lyakwe. ⁵Jekapu akatuka ukufuma ku Beersheba. Awana wakwe Israyeli awapisya yisi wawo Jekapu, awana wawo, nawachi, mungolo zino Falawo watumile ukumunyamula. ⁶Wasenzile ivitekwa vyawo navyonsi vino wakolonganisile muni ye Kenani. Awiza mu Ijiputi, Jekapu nimpapo yakwe yonsi naweliwe. ⁷Walesile naweliwe mu Ijiputi awana wakwe nawana wawana wakwe, nawana chanachi nawana chanachi wawana wakwe, ni mpapo yakwe yonsi. ⁸Yaa ayali mazina yawana chonsi wakwe Irayeli wano wizile ku Ijiputi: Jekapu ni mpapo yakwe, Rubeni, ekatote wakwe Jekapu; ⁹awana chonsi wakwe Rubeni, Hanoki, Pallu, Hezroni, ne Kalami; ¹⁰awana chonsi wakwe Simeoni, Jemuel, Jamini, Ohad, Jakin, Zohar, ne Shaul, umwana chonsi wa mwanachi umukanani; ¹¹nawana chonsi wakwe Levi, Gershoni, Kohath ne Merari. ¹²Awanakwe Yudah walinji we Er, Onani, Shelah, Pelez, ne Zerah, (kwani Er ne Onani wafwizile muni ye Kanani). Awanakwe Pelezi walinji we Hezron ne Hamul. ¹³Awanakwe Issachar walinji we Tola, Puah, Lob, ne Shimron; ¹⁴Awanakwe Zebulun walinji we Seled, Elon, ne Jahleel. ¹⁵Waa walinji awanakwe Leya wano wapafile kwe Jekapu mu Paddan Aram, ponga nu mwana umwanachi Dinala. Awana chonsi nawana chanachi impendwa walinji amakumi yatatu_nayatatu(33). ¹⁶Awanakwe Gad walinji we Zephon, Haggi, Shuni, Ezbon, Eri, Arodi, ne Areli. ¹⁷Awanakwe Asher walinji we Imnah, Ishvah, Ishvi, ne Beriah; nga Selah walinji ankazi yawo. Awanakwe Beriah walinji we Heber ne Malkiel. ¹⁸Waa walinji awanakwe Zilpah, wano Labani wapile kwakwe Leya umwakwe umwanachi. Waa wana wapafile kwe Jekapu _mwakwe wonsi ikumi lyonga numutanda. ¹⁹Awana chonsi wakwe Rakelo umuchi we Josefu walinji we Benjamin. ²⁰Manasseh ne Ephraim wakwasilwe kwe Josefu mu Ijiputi ne Asenati, umwana chanachi wakwe Potiphera esimapepo wampindi yilyanye. ²¹Awanachonsi wakwe Benjamin walinji we Bela, Beker Ashbel, Gera, Naaman, Ehi, Rosh, Mupim, ne Ard. ²²Waa walinji awanachonsi wakwe Rakelo wano wakwasilwe kwe Jekapu _mwakwe wonsi ikumi lyonga nawani(14). ²³umwanachonsi wakwe Dani walinji we Hushim. ²⁴Awanachonsi wakwe Naphtali walinji we Jahziel, Guni, Jezer, ne Shillem. ²⁵Waa walinji awanachonsi wano wakwasilwe kwe Jekapu ne Bilhah, wino Laban wapile ku mwanakwe wachanachi Rakelo _mwakwe wonsi munenulambali (7). ²⁶Wonsi wano wayile ku Ijiputi ne Jekapu, wano yalinji ampapo yakwe, nanti kupendela awachi wawanachonsi wakwe Jekapu, mwakwe wonsi walinji amakumi umutanda numutanda(66). ²⁷Nawanachonsi wawili wano wakwe Josefu wano wakwasilwe kwe weliwe mu Ijiputi, ivyawi vya mbumba wano wayile ku Ijiputi walinji amakumi umutanda mwakwe wonsi(60). ²⁸Jekapu atuma Yudah pankolelo pakwe weliwe kwe Josefu pakulanjizya inzila pankolelo pakwe weliwe ku Goshen, nga awiza muni ye Goshen. ²⁹Josefu apekania igeleta lyakwe nga aya ukusunkana ne Israyeli eyisi mu Goshen. Wamuweni, amukumbatila munsingo, nga alilila pansingo yakwe impindi intali. ³⁰Israyeli ati kwe Josefu, " Kanonzi leka imfwe, pasipo nalola ichinsyo chako, ukuti uchili uli kuwumi. " ³¹Josefu avwanga ati kuwanyina ni ng'anda ye yisi, " Naya mukumunena Falawo, nukuti, ' Awanyinane ni ng'anda yakwe tata, wano walinji muni yakwe Kanani, wiza kwakwe nene. ³²Awakachema wa ng'onzi, amuno wawa awakasunga wavitekwa. Wati waleta amawufyo yawo, wakachema wawo, navyonsi vino walinavyo. ³³Chiliyiza chiwe, pano Falawo wawita nukuwakolowozya, ' Wuzye umulimo winu achani? ' ³⁴achino mufwile muti, ' Awawonvi winu awakasunga wavitekwa ukufumilila kuwunya mpaka kanonzi, swensi swswe, nawa tatakulu witu. ' Wombani choo ukuti mwikale muni ye Goshen, amuno ekachema wang'onzi wensi achinyalisyo kuwa Ijiputi."

47

¹Apano Josefu ayinjila mwenemo swinya amunena Falawo, " tata wane swinya wanyina wane, ivikwato vyawo, ivintu vyawo, swinya navyonsi vino walinavyo, wafika ukufuma muni yakenani. Lola wali muni ye Goshen." ²Wasenzile wanyina wakwe nukuwalanjizya kwe Falawo. ³Falawo avwavnga ati, kuwanyina wakwe, " Wuzye ukawomba chani? awavwanga wati kwe Falawo, awawonvi wako awachemi, watatakulu witu. " ⁴Apano awavwanga kwe Falawo awati, " twiza ngati saswe wakwikalisya muni. Kusi umulenvwe wamawufyo yawawonvi wako, amuno ichipowe chakulisya muni ye Kanani. Achino kanonzi, nazina leka awawonvi wako wikale muni ye Goshen. " ⁵Ngapano Falawo avwanga kwe Josefu, ati, " Eso nawanyonko wiza kwakwe wewe. ⁶Insi ye Ijiputi yili pankolelo pakwe wewe. Wika Eso nawanyonko muchipya ichizima, insi ye Goshen. Ndi umanyile awamaka mwakwe woliwo, muwawike wawe awakalola wavitekwa vyane. " ⁷Apano Josefu aleta Jekapu yisi amulolesya kwe Falawo. Jekapu amipepa Falawo. ⁸Falawo ati kwe Jekapu, " nga wikala imyaka yinga? " ⁹Jekapu ati kwe Falawo, " Imyaka yamipitile yane amwanda namakumi yatatu(130). Imyaka yawumi wane ayatichi nayalume. Yata talimpa vino yayo aya watatakulu. " ¹⁰Apano Jekapu amupepa Falawo nga afuma pachinsyo chakwe. ¹¹Apano Josefu ayikazya yisi nawanyina. Awapa ichipya muni ye Ijiputi, insi inzima, muniye Rameses, ndi vino Falawo wapinguzile. ¹²Josefu apa ichakulya kweyisi, awanyina, ni mbumba yonsi iya kweyisi, ukulingana ni pendwa muno wawezile. ¹³Nomba kutalinji ichakulya muni; amuno ichipowe chakuzile. Insi ye Ijiputi ni ye Kanani zya tombolosile umulandu ni chipowe. ¹⁴Josefu wakolonganisile indalama zyonsi zino zyalinji mu Ijiputi namuni ye Kanani, pakukazya impumba kuweni nsi. Apano Josefu aleta indalama kwi sano lye Falawo. ¹⁵Alapano indalama zyonsi izyansi zye Ijiputi ne Kanani zyawombelwa, Wa Ijiputi wonsi awiza kwe Josefu awati, " Tupe ichakulya! Nga mulanduchi tufwile paminso yinu umulandu indalama zyitu zyasila? " ¹⁶Josefu ati, " Ndi indalama zynu zyasila, letani ivitekwa vyinu imbape ichakulya pakukawulania ni vitekwa. " ¹⁷Achino awaleta ivitekwa vyawo kwe Josefu. Josefu awapa ichakulya pakukawulania ni mpunda, pamawufyo, pa ng'ombe, nga napa ndokwe. Awalyesya ne buledi

pakukawulania ni vitekwa vyawo vyonsi umwaka wowonye.¹⁸Alapano umwaka wowo wasila, awiza kwakwe weliwe umwaka wakukonkapo nukuti kwe weliwe, " Tutandi fisame kwe tatakulu witu ukuti indalama zyitu zyonsi zisizile, nga ninchemo zya ng'ombe azye tatakulu. Pasi chino chisyazile muminsio ye tatakulu, ukufumyako imiwili yitu ninsi yitu.¹⁹mulanduchi tufwile ukufwa pankolelo yaminso yinu, sweswe swensi ninsi yitu? Utukale ninsi yitu pakukawulania ni chakulya, sweswe ninsi yitu tuliwa swewawonvi kwe Falawo. Tupani impumba ukuti tuwe nuwumi nanti kufwa, nga nukuti insi yitawa ankolwa."²⁰Achaleka Josefu akala insi yonsi ye Ijiputi pakuwa aye Falawo. Amono umu Ijiputi wensi wakaziye ichalo chakwe, umulandu ichipowe chakuzile. Munzila yoo, insi yalinji aye Falawo.²¹Lelo awantu, wawapanzile ukuwa awazya ukufuma kuwutalichilo wampaka ye Ijiputi na kunsilo yinji.²²Yalinji vye ansi yawasimapepo yino Josefu atakazile, pumulandu wasimapepo waposile ichipya chawo. Walyanga ku chipya chino Falawo wawapile. Achaleka watakazizye ichalo chawo.²³Apano Josefu avwanga kuwantu, " Lola, Nakala mwemwe nichalo ilelo ukuwa avye Falawo. Kaonzi impumba yoo eye mwemwe, nga mwandi mukomele ichalo.²⁴Pakugowola, mfwile mwawapa iche chitisano kwe Falawo, nga iyawi vini viliwa avyinu, pa mpumba ya chalo ni chakulya cha mbumba zyni nawana winu."²⁵Watili, " Mwapususya amawumi yitu. Leka tuzane ukutemwela muminsio yinu. Tuliwa awawonvi we Falawo. "²⁶Achino Josefu wapanzile isundo lino lyatalisile mumsi mpaka nakuwanda wilelo, ukuti iche chitisano achakwe Falawo. Ichalo chawa simapepo watupu chitizile chawa ache Falawo.²⁷Achino Israyeli ayikala mumsi ye Ijiputi, mumsi ye Goshen. Nga awawa ni vyawo kulyanye. Awapapana nukunyama nkaninye. ²⁸Jekapu ayikala mumsi ye Ijiputi imyaka ikumi na munenulambali(17), achino imyaka yawumi we Jekapu yalinji umwanda namakumi yani _namunenulambali(147).²⁹Alapano impindi ye Israyeli yapalamila ukufwa, ayita umwana wakwe e Josefu nga ati kwakwe weliwe, " Ndi kanonzi nazana ukutemwelwa muminsio yinu, wika ikasa mwisika mulupamba lwane, nga undanjizye uwusuwalikwa nuwusuwizi. Nazina utanzika mu Ijiputi. ³⁰Ndi nalala nawatata, mulimfuma mu Ijiputi nga mukanzike mumasyo yawa tatakulu." Josefu ati, " Ndiwomba ndivino wavwanga. "³¹Israyeli ati, " Lapa kwakwe nene, " nga Josefu alapa kwakwe weliwe. Apano Israyeli apunamila pa mutwe wa chitala chakwe.

48

¹Lyo papita impindi pakwe vyoo, weyo avwanga kwe Josefu ati," Lola, eso amulwale." Achaleka asenda awanakwe awonsi wowili, Manase ne Efulaemu. ²Awala wamuwuzya Jekapu, " Lola, umwanako Josefu wafika pakukulola," Israeli ayikankalizya ayikala pachitala.³Jekapu avwanga kwe Josefu ati," eLeza uwamaka yonsi alolsile kwenene paluzi mumsi ye Kenani. Andota nene. ⁴nga avwanga kwe nene, " Ndikupa uwukwasi, swinya ndileka unyame. Ndileka mwakwe wewe mufume iwumba lyawantu. Ndipa insinye yoo kwiwuvi lyako amanda yonsi yiliwa ayawo. ⁵Nomba awana wako wowili awonsi, wano wakwasilwe kwakwe wewe mumsi ya Iguputo lyontani njize kwe wewe mu Iguputo, awane. Efuraem ne Manase waliwa awane, ndimuno Rubeni ne Simiyoni awane. ⁶Awana wano ulinawo pansizi pakwe wawo waliwa awako; waliwakwa pansizi pamazina yawanyina muwupyani wawo. ⁷Kweni nene, lyo nafika ukufuma ku Paddani, umwawulanda kwakwe nene Rakelo wafwile mumsi yaku Kenani munzila, lyo pachili pali uwulendo uwutali ukuya ku Efulata. (kuno aku Betelehemu).⁸Alapano Israeli walola awanakwe Josefu, ati, " Nga awaweni waa?" ⁹Josefu awvwanga kwe yisi ati, " Awanane awalumendo, wano Leza wampa koo." Israeli ati, walete kwenene, ukuti imbalote."¹⁰Kanonzi aminso yakwe Israeli yavilwanga ukulola ukuyana ni myaka yakwe, nga atalolanga. Nga Josefu awaleta papipi naweliwe, nga awafyofyompa swinya awakumbatila.¹¹Israeli awvwanga kwe Josefu," Ntasuwilanga kuno ndilola impumi yako swinya, eLeza wanzumilizya nene ukuti ndole nawakonye."¹²Josefu awafumya mumakokola yakwe Israeli, ngapano awafukama ayisya impumi yakwe pansi. ¹³Josefu awasenda wowili, Efulaemu mwikasa lyakwendilo ukuya kwikasa lyakwe Israeli ilyekamani, ne Manase mwikasa lyakwe ilyekamani ukuya kwikasa lyakwe Israeli ilyendilo, nga awaleta papipi naweliwe.¹⁴Israeli atambalika ikasa lyakwe ilyendilo aliwika pamutwe wakwe Efulaemu, wino walinji amutichi, swinya ikasa lyakwekamani pamutwe wakwe Manase. Asuntunkania amakasa yakwe, amuno Manase walinji we katote. ¹⁵Israeli amulota Josefu, avwanga ati," eLeza wino watata wa Abrahamu ne Ayizeki wapepanga, eLeza wino wansunga ukufika kuwanda wilelo, ¹⁶umungelo wino watekunsunjilila nene ukufuma kwevyonsi vino vinganchisa, awalote awalumendo waa. Alyakuti izina lyane liwa landalila mwakwe woliwo, swinya i zina lyawa tata Abrahamu ne Ayizeki. Lekani wize wanyame ukufika iwumba kulu mumsi."¹⁷Alapano Josefu walola yisi watambalika ikasa lyakwendilo pamutwe wakwe Efulaemu, achimuvitisya. Alema ikasa lyakwe yisi alifumya pamutwe wakwe Efulaemu aliwika pamutwe wakwe Manase. ¹⁸Josefu amunena yisi ati," Mutawomba wowo tatawane; wee wekatote. Wika ikasa lyeko ilyendilo pamutwe pakwe."¹⁹Eyisi akana ati," manyile mwaname, manyile. Amuno nawenye aliwa amutundu mukulu kumulusya nikwata lyakwe liliwa amawumba yansi. "²⁰Israeli awalota uwandanye wowo namazwi yaa," Awantu wa Israeli walipunda uwulote mumazina yinu wavwanga awati," leka eLeza akulote wewe nge we Efulaemu swinya ne Manase." Munzilanye yoo, Israeli awika Efulaemu pankolelo pakwe Manase.²¹Israeli avwanga ati kwe Josefu," Lola, kanonzi indi mupipi nimfwa, ukuwa Leza wandi awawa nawewe, swinya alikunyosya kungsi yawaso. ²²Kwakwe wewe, nge wumwi wino ali papepla pawakulu wakwe, nakupa ichipya chonga ichapamwamba papela chino naposile ukufuma mumakasa yawa Amori muno alupanga nuwulapwa wane."

49

¹Ngapano Jekapu ayita awana wakwe, ngavwanga ati: " Wunganani mwensi apaliponga, alyakuti mbanene chino chili chitwa kwe mwemwe munkolelo. ²Wunganani swinya muteyeleye mwemwe wanawakwe Jekapu. Teyeleyani kwe

Israeli, eso.³Rubeni, wekatote wane, amaka yane, swinya we maka yane ayakutalichila, ulusizye wanji kuchilumba swinya nakumaka. ⁴Ngati aminzi yano yakusamala yano utanga uyimike, utaliwa nulongo amuno wayile pachitala cheso. Ngapano uchikombezuya; wayile panchese yane.⁵Esimeon nu Levi awanyina. Avyanzo vyawusiwole azili mpanga zyawo. ⁶Oko wemuzimu wane, utize uwaya kuno wakupanzanya kwawo; oko wemuzimu wane, utize wayisanzya nukuwungana kwawo, amuno amwenzu wane wuli numuchinzi nkaninye kwechocho. Amuno mukuvitwa kwawo wakomile awantu. Chalinji ukuti wayisechelesye achaleka waputuzile ing'ombe inkole.⁷Leka ukuvitwa kwawo kutipwe, amuno chalinji achakutinia, swinya achawukali wane amuno kwalinji akukulu. Ndiwapankania mwakwe Jekapu swinya imbansampanie mwakwe Israeli.⁸Yuda, amunyonko alikuwanzya wewe. Ikasa lyako liliwa pansingo yawalwani wako. Awana wakweso waliwafukama pakwe wewe.⁹Yuda amwana wa nkalamu Mwana wane, wafuma muwalwani wako. Atenelela pansu akwawilila ngati ankalamu injonsi, ngati ankalamu injanachi. Weweni angelezya ukumukatusya?¹⁰Ichumo chachifumu chitalifuma kwe Yuda, nanti ansonzo yakwe kapanzya pakasi pamatamba yakwe, asuke shilol ayize afike. insi zili mutontela.¹¹Alinyepelela indokwe kumuti wavikomwa, swinya numwana wandokwe kumuti wuno wasolwa, wapwizya imyinjilo yakwe mwipala, swinya ninkusa zyakwe muwazi wavikomwa. ¹²Aminso yakwe yaliwa amatifi ngati alipala, swinya naminso yakwe ngati amukaka.¹³Zebuloni aliyikala pachituntu chakwe sumbi. Aliwa chino wakakwisizya penepo ukufuma mumawato makulu, swinya numumpaka wakwe alifika pasidoni.¹⁴Isakari andokwe mbome, yilazile pakasi pavipimpo vya ng'onzi. ¹⁵Akulola amasyo amazima swinya ukupuza ninsi inzima Aliyinamika ichiweya chakwe kwewano wakuchula swinya aliwa amuwonvi kumulimo wakupatichizya.¹⁶Dani aliwapanza awantu wakwe ngati amwiko wumwi uwawa Israeli. ¹⁷Dani aliwa anzoka munzila, inzoka yamati amawipe munzila yino yikaluma ivitende vyampunda, alyakuti wino akwezile apone chifundansizi. ¹⁸Nkulindilila ikomolwa lyako, Yahweh. ¹⁹Gad_ ekalema ali mukatuchila weliwe ukuwa aliwatuchila kuvitende vyawo. ²⁰E Ashari ichakulya chakwe chilichindama, swinya alileta ivyakuyilosya. ²¹Nafutari we mpombo umwanachi musapulwa; alikwata awana awazima. ²²Jekapu alusamba lwavikomwa, ulusamba lwavikomwa mupipi nakantopwezi, wino insamba zyakwe zyatambila muluwumba. ²³Wakavwinta wamivwi awamulwisya ichilume swinya awamulasa nimivwi awamupungania. ²⁴Ukuwa uwuta wakwe uliwa wupekanue swinya namakasa yakwe amasikatale pamulandu namakasa yawamaka wenga uwakwe Jekapu, pamulandu nizina lyakwe kachema, e Mfunzi wakwe Israeli. ²⁵Eleza wakweso aliwa kwavwa wewe swinya Leza wamaka yonsi alikupepa wewe nukupepwa mwilewelewe mupel, nukupepwa kwa kantopwezi pansu apazike, swinya nukupepwa kwamaweke nuwula. ²⁶Ukupepwa kwa kweso kwakula kwalusya ukupepwa kwa myamba mikali nanti akulonda kwa vintu vyamyamba yikali. Viwe pamutwe wakwe Jekapu, napampupmpu yakumutwe iyamwana wamfumu uwawanyina. ²⁷Benjamin ampumpi mvitwe. Umutonodotondo alilya inyama, swinya amanguzi alipawunkania ivisampwa. ²⁸Waa amyiko ukumi nayiwili iyakwe Israeli. Choo achino yisi wavwanzile kwewoliwo pano wawapepanga. Wensinye wamupefile ukulingana nukupepwa kwakwe. ²⁹Ngapamo wawanenile swinya avwanga ati," Ndinukuya kuwantu wane. Mukanzike kuwa tata muninga yino yili muchalo chakwe Efuloni umu Hiti, ³⁰muninga yino yili muchalo chakwe Makipela, chino chili kupipi nu Mamre muni ye Kenani, ichalo chino Abrahamu wakazile ukuwa amasyo yakuzichila ukufuma kwe Efuloni umu Hiti. ³¹Kulyanye wazisile Abrahamu swinya nu Sera umuchi; kulyanye wazisile Ayizeki nu Rabeka umuchi wakwe; swinya kulyanye wazisile Leya. ³²Ichalo swinya nininga yino yilimwenemo vyakazizwe ukufuma kuwantu we Heti." ³³Alapano Jekapu wamala ukukomelezya wana wakwe, atambalika amakasa yakwe pachitala, afuta akakupelelechezya, swinya aya kuwantu wakwe.

50

¹Ngapano Josefu afwilimana nkaninye mpaka aponela yisi pampumi awalosya pakwe weliwe, swinya amufyompa. ²Josefu apingula awawonvi wakwe wasing'anga ukuti wapake ichala cheyisi. Nga wasing'anga awapaka Israeli ichala. ³Wasenzile amanda amakumi yani, amuno ayino yalinji ampindi yakwana pakupaka ichala. Awina Ijiputi wamulosizye amanda amakumi munenulambali,⁴Lyo amanda yakulosezya yasila, Josefu avwanga kung'anda ye Falawo, ati," ndi kanonzi nazana ukutemwelwa mumunso yako, nazina vwanga kwe Falawo ati," ⁵Tata wane wandafizye, pakuvwanga ukuti, " Lola, ndinukufwa . Mukanzike mumalalo yane yano nimvile nenga muni ye Kenani. Kulyanye ako mukanzike." Nomba lekani nkatuke inje nzike tatawane, nga naya pakunyoka swinya." ⁶Falawo atolelela ati," Yanga uye uzike tatawako, vino wakulamfizeye." ⁷Josefu apita ukuya zika yisi. Inkombe zyonsi izye Falawo azipita naweliwe wasongo wamung' anda yakwe, ninkombe inkulu zyamu muni ye Ijiputi, ⁸Nawamung'anda nawanyina wakwe, nawamung'anda yeyisi. Kweni awana wawo nivitekwa wavisile muni ye Goshen. ⁹Amagaleta nawapisya wampunda nawonye walinji naweliwe. Lyalinji aliwumba kulu ilyawantu¹⁰Awalapano wafika kwilyano lye Atad ku mbalama yinji ye Yolodani, awalosya ukulosya ukukulu nukwa malanda. Josefu alila yisi kulyanye amanda munenulambali. ¹¹Alapano aweninsi, awina kenani, walola ukulosya mwilyano lye Atad, awati , " Yoo ampindi yamalanda kuwina Ijiputi." Awulimulandu amasyo yisilwe Abel MiZraim, yano akupitilila Yolodani.¹²Achaleka awana wakwe wawonvile ndivino Jekapu wawalinganizizye. ¹³Awana wakwe awamunyamula ukuya nawe muni ye Kenani nga awamuzika muchalo che MChpelah, kupipi nu Mamre. Abrahamu wakazile ininga nichalo ukuwa amasyo yakuzichilapo. Wakazile kwe Ephron mu Hiti. ¹⁴Walile wazika yisi, Josefu anyochela ku Ijiputi, weliwe, ponga nawanyina, nawonsi wano walinji nawo ponga pakusunga yisi.¹⁵Awala awanyina Josefu walola kuno yisi wafwa, awati, " Ngandi Josefu achili wafulwa nasweswe nga akasi alanduzye muwukwane ?" ¹⁶Achino wakomelezizye ukuzanwa kwakwe Josefu,awati, Eso walayilizizye lyo atani afwe, watili, ¹⁷Munene choo Josefu , " Nazina utetele uluwembu lwanyonko nimbembu zyawo pano wawonvile uuwuwipe

kwewewe." " Lelo tetela awawonvi we Leza wetata wako." Josefu alosya pano wakuwanga kwakwe weliwe.¹⁸Nawanyina awaya swinya awapunamika impumi pansi pankolelo pakwe weliwe. Awati, "Lola, swewawonvi wako." ¹⁹ukuwa Josefu awatolelela, " Mutatina. Wuzye indi mumasyo ye Leza ? ²⁰Nge mwenji , mwasulanga ukunchisa, kweni Leza wasulanga uwuzima, ukusunga amawumi yawantu, ndivino mukulola uwanda wilelo. ²¹Achaleka mutatina. Ndipa mwemwe nawana winu." awamyalilika wonye nukuvwanga umwankumbu mummyenzo yawo. ²²Josefu wisile mu Ijiputi, ponga nimbumba yeyisi. Ayikala imyaka umwanda nikumi (110). ²³Josefu alola awanakwe Ephraim nakwikwatwa lye chititatu. Alola swinya nawana wakwe Makir awana Manasseh, wano wawisilwe mumakokola yakwe Josefu. ²⁴Josefu watili kuwanyina wakwe," Nemo mpalamile ukufwa; kweni Leza molimonye aliyiza kwe mwemwe nukuwa tungulula ukuwafumya muni yoo ukuwatwala muni yino walayizizye Abrahamu, kwe Ayizeki, nakwe Jekapu." ²⁵Ngapano Josefu alafya ichilapo awana Israeli. Awati," Nakawuziyenze Leza aliyiza kwe mwemwe. pampindi yoyonye mukanyamule amafupa yane ukufuma koo ²⁶Achaleka Josefu wafwile, ninyaka umwanda nikumi(110). Awamupaka nukumuwika mumbokosi mu Ijiputi.